

خلاصہ المسائل و مهمة الدلائل

۲ نچی جزو .

توزوچیسى :

قازان شهرنده مرحوم معلم طيب بن غلمان .

طو كيودا محله اسلاميه متوليله رنده ن صابر افندى وعائيشه خانم جميل
له رنك صدقه واجبه لارن شريعتكه موافق قبض ايتسكه نده ن صوگره
مطبعة اسلاميه طرفندان باسلامشدر .

باسلفان اورنى :

طو كيودا مطبعة اسلاميه .

۱۹۳۸ سنة ميلاديه .

خلاصۃ المسائل ومہمۃ الدلائل

۲ نچی جزو .

توزوچیسى :

قازان شہرندہ مرحوم معلم طیب بن غلمان .

طوکیودا محلۃ اسلامیہ متولیلہ رندہن صابر افندی وعائیشہ خانم جمیل
لہرنک صدقۃ واجبہ لارن شریعتکہ موافق قبض ایتکہندہن صوگرہ
مطبۃ اسلامیہ طرفندان باسلامشدور .

باسلغان اورنی :

طوکیودا مطبۃ اسلامیہ .

۱۹۳۸ سنۃ میلادیہ .

بر ايكي سوز .

ملتەزىنك دىن، اخلاقىن و حلال طورەشنى ساقلاو ايچون آگما ابتدائى مکتەبەدە اوقۇتۇپلا طورغان دىنى درسلىك كىتابلارنى باسدروغنى جىتمى دور . بىلكە ایلدە دىنى مدرسەلار دە علم تحصيل قىلغان كشىلەر گە ملتەزىن گە دىنى اشارندە، اخلاقىندە و طورەشندە يولباشچىلىق قىلور ايچونر هبر و قوللانما بولورلىق تور كىچە كىتاب كىرە دور . بو كىتاب دىنى و اخلاقى كۆب مسئلەلەرنى اچىنە آلۇب آندان قاراب كچكەنەرەك كىتابلار دە يازلماغان مسئلەلەر گە جواب تابارلىق ههم وعظ و نصيحت ايچون كىرە كلى معلومات - آيات كرىمە واحاديث شريفەلارنى تابارلىق بولۇ كىرە كدور . ملتەزىنە ملالار و صربچە بلوچى عالملەر آزابو آرقاسىندە بو احتىياج كوندەن كون آرتا بارادور .

اوشبۇنى اعتبارغە آلۇب طوكىودا محله اسلاميه متوليدلەرنى صابر افندى و عائيشە خانم جىلەر ياپرىدادا مهاجرت وقتىندا تابقان دولتەرىنك صدقە واجبە لارن بىز گە قبض قىلدروب، ملتەزىنك مذكور دىنى احتىياجىن طولترو مقصدى برلەن اوشبو خلاصۃ المسائل و مهمۃ الدلائل كىتابىن طوكىودا مطبعۃ اسلاميه دە باسدروب نشر ايتەمز و نىسكاحلار يىنە ۲۵ يل طولغان وقتدە اوتە گەن واجب صدقەلارى آرقاسىندا بو نادر كىتابنىك باسدروب چىغوى برلە صابر افندى و عائيشە خانم جىلەرنى و بتون ملتەزىننى تبرىك ايتەمز .

و بو كىتابنى اوقوب فائىدەلەنوجى دىن اهلەلەرنى بو كىتابنىك توزوچىسىنە و باسدروچىلار يىنە اىز گى دعأ اوتتەمز .

طوكىودا امام و مدرس محمد عبدالحى ولد الشىخ عبىدالله قربانعلى

۱۹۳۸ سنە ميلاديه فيئورال ۱۱ يوم الجمعة

۱۲۵۶ سنە هجرية ذوالحججه ۱۱ .

❖ عقائد الاسلام ❖

• ونقول في توحيد الله تعالى • الله تعالى برادر • شریکی یوق • الله تعالى که
 اوخشاشلی هیچ شی یوق • دخی الله تعالى نی عاجز قیلماوچی یوق • دخی حق
 بر معبود یوقدر مگر بر الله غنهدره • قدیم در ابتداسی یوق • همیشه باردر الله
 تعالى نك اتهاسی یوق • فانی بوالهاس الله تعالى هم هلاک بوالهاس • الله تعالى که
 مخلوقانلارنك فهمی ایرشمهس • الله تعالى که مخلوقلار اوخشاشماس • ترکدرالله
 تعالى ثوامهس • قائم در یوقلاماس • حاجتمز یارانق-وچیدر • اول الله تعالى
 مشتمسز رزق بیر گوچیدر • اول الله تعالى خوفسز نرلتر گوچی و مشقتمسز
 قوبارغوچیدر • همیشه الله تعالى اوزینك صفتلاری ایله خلقتی خلق قیلماسدان
 اول قدیمدر • الله تعالى که خلقتی خالق قیلووی ایلهن هیچ شی آرتمیدر •
 بوانوچیدر الله تعالى نك ربلق صفتی اوزی مرئوب تو گل • بوانوچیدر خالقلق
 صفتی اوزی مخلوق تو گل • نك الله تعالى نواکلهرنی ترگز گوچیدر • ترگز
 هزدهن اول بو اسمگه الله تعالى مستحق بولدی • هر شیدگه کورچی یتکرچیدر •
 هر شی الله تعالى که محتاجدر • هر بر اش الله تعالى که آساندر • هر امر
 الله تعالى صاری اورلهدر • السمع الله تعالى ابشتکوچیدر • البصیر کور گوچیدر
 هر بر اش الله تعالى نك تقدیری ایله ندر • قولارغه تله مک یوق مگر الله تعالى
 تله وی برله ننگه در • الله تعالى تله گن من نی طوغری بولنه کوندره صاقل
 سلامت طوتادر اوزینك فضلی برلهن • تله سه آداسدوادر • رسوا قیلادر •
 بلا ندره در الله تعالى اوزینك عدلگی برلهن • هر بر شیهه ر ئه یله ندر الله
 تعالى نك تله ونده فضلی برلهن عدلی آراسنده الله تعالى بلندر ضدلاردان شریکه
 لردن الله تعالى نك تضاسن قایتارغوچی یوقدر • الله تعالى نك حکمن صوگ
 لاغرچی یوقدر • ایمان کیردک بزلهر بو یوقاری داغی ئه یتسکن سوزله نك
 کلبینه درسته مکده محمد علیه السلام الله تعالى نك صایلامش قولیدر • حاصله نمش

رضا بولمىش رسوليدور انبيالارنىڭ آخرى پرهيزكارلانىڭ امامى • رسوللەرنىڭ
خواجه سېدور • ھەر بىر پېغمبىر كى دعواسى نىبى كى دعواسى پېغمبىر مىن محمد
المصطفى صلى الله عليه وسلم دىن سوڭك آزغىنلەقدور نىفسىكە ايار كوچى كى دور •
پېغمبىر عليه السلام يېرلەشمەدور آدمى لەرنىڭ جىنلەرنىڭ بارچە سېنە مېخلوقلارنىڭ
بارچە سېنە خىتاق بىرلەن طوغرىلىق ايلەن ياقتىلىق نور ايلەن • اوشىبو مىن كور
بولغانلارنىڭ ھەر قايسى سېنە ايمان كىتوردىك بىزلەر آمنا وصدقنا •

﴿ ان القرآن ﴾ قرآن الله تعالى نىڭ كلامى در ظاھر بولدى قرآن
الله تعالى دىن كىفەتتەن باشقە سوز جەھتتەن اىندردى الله تعالى اول قرآننى
پېغمبىر عليه السلام غە وحى قىلدى • راسقە طرندىلار مؤمنلەر اوشىبو وجە
اوزىنە حق دىب يىقىن بىلدىلەر الله تعالى نىڭ سوزى دىب • الله تعالى نىڭ كلامى
مېخلوق توگىل آدمى لەر سوزى كېبى بىر مىن اشتوب كىمان قىلسە آدمى لەر
سوزى دىب تەحقىق كافر اول مىن • بىر مىن صفات لاسە الله تعالى نى آدمى لەردەن
بولغان صفات ايلەن قەد كىفر والرؤىة حق يعنى الله تعالى نى كورمەك حق دور

جنت اھلىنە احاطەدەن باشقە كىفەتتەن باشقە • كىمان نطق بە كىتاب رىنا وجوہ

يومئذ ناضرة الى ربها ناظرة •

﴿ ولا يثبت قدم الاسلام ﴾ اسلام نىڭ آياتى ثابت بولماس مگر
ثابت بولور اوزن طاپشماق ايلەن • مېجاز قىتقەر طاپشورودەن مراد الله تعالى نىڭ
امرىنە مطيع • تەقاد بولماق رسول الله صلى الله عليه وسلم نىڭ ئەيتەكەن حەدىن
تەقاد قىلماق ايلەن بولور • اوزن تەسلىم كە قىناعت قىلماغان آدمنىڭ فەھمى
تەنلەندى مقصودتەن خالص التوحىد: مىن صافى المەرفەتتەن صحىح الايمان دان •
موندان آدم قاتتىرانوب طورور كىفر ايلەن ايمان آراسىندە تەصدق ايلەن تەكذىب
آراسىندە اقرار ايلەن تەسكار آراسىندە وسوسەلەنوب خىران بولغانى حالە •

﴿ تعالی ﴾ بلند بولدی ازل الله تعالی چیکه ردهن یوزله ردهن اعضا

لاردان قورالاردان الله تعالی نی آلتی جهت چواناماس جهتدن منزهدر *

﴿ والمعراج حق ﴾

معراج حقدر پیغمبر من محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم سیر قیلور بولدی

آشدی گه ودهسی اوباغ وقتنده کو ککه مونک صو گنده تلهدی لله تعالی آنی

علیادان حرمتلهدی الله تعالی آنی، وحی قیلدی الله تعالی آنک اوزرنه (حوض

حقدر الله تعالی حرمتلهدی اول حوضی بدهله ریه صوصلق اوچون * (شفاعت

دیثق حقدر (عرش کرسی حقدر * (دخی ایمان کیتره مزله فرشتهله ریه کتبه

لاریه یعنی ایندر ایش اول کتاب پیغمبر من محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم گه *

﴿ واصل القدر سر الله تعالی ﴾

تقدیر الله تعالی نیک سربدر اوزینک بار اطر ونده هیچ کم مطلع بولماس ازل

قدر که حتی ملک مقرب ایرشمهس هم نی مرسل ایرشمهس (والتعمق فی

القدر ذریفة لحدلان وسلم الحرمان ودرجة انطیدان) تقدیر نیک سریه چومو چیلق

رسو القنک طوتقاسیدر، محروم بولوچیلاننک باچقچیدر، آزعناقنک درجه سیدر

(فالحدز کل الحدز) بس صاقلانقل ص قذنو ایلهن تقدیر گه چومو چیلانان

فکر جهتندن نظر جهتندن آنک اوچون خدای تبارک رتعالی قدر علان

توردی اوزینک مخلوقلارندان (ونؤمن باللوح والاسم) لوح ایلهن قلم گه ایمان

کیتره مزله ر دخی ازل لوحده بولمان شیده رنک هر قایوسیده هم لوحده بولمان

نرسهله گه هیچ کم مطلع بولماس دیب * (سده فان قیل هل يجوز ان یقول

ان الولی هل یطلع علی اللوح المحفوظ ویشاهد ما فیہ بطریق المکشفة ام لا)

اگر سؤال اولنورسه جائز اولورمی دیکلک تحقیق ولی لوح محفوظه مطلع اولورمی و لوح محفوظه اولانی مکشف ط یقیه مشاهده ایلت اولورمی یوقه اولمازمی (قل البیضاوی و صاحب الکشاف و ابو السعود و سایر المفسرین المختصین فی قرله تعالی فی کتاب مکنون لایمسه الا المطهرون) بیضاوی و صاحب الکشاف ابی السعود و سایر مفسرین محققین دیدیلرکه الله تعالی نکت یقوانده کتب مکنونده آتی مس ایله نهز الا المطهرون مس ایدرلهر ای لا یطاع علی لالوح محفوظ الا المطهرون من الکردورات الجسمایة وهم الملائکة لا یطاع علیه من سواهم) یعنی لوح اوزره مطلع اولماز الا کردورات جسمانیة دن مطهرون اولانلار اولور آلا رغه ملائکه دیرلهر آنالردان غیر کسنه مطلع اولماز (قل هم لفرة الکرام البررة) کلیددن روایت اولندی آنلار سفره کرام برره در (اتهی ما ذکره والمفسرون المختصون فلم ان الایبا علیهم السلام لا یطعون علی اللوح فکیف یطلع الایبا) بوندان معلوم اولدیکه تحقیق ایبا لوح اوزره مطلع اولمازلار یا اولیا نی کیفیت اوزره مطلع اولور (وقد سمعت هذا الافتراء من کثیر ممن هو فی صورة المشایخ الکرام) حال بکه بن بو افتراء مشایخ کرام صورتنده اولاندان ایشتم (وما الستر فیک الایبا المیز الملام) یعنی نصرت آنجق عزیز علام اولان الله تعالی حضر تندهن (ساریقتجی الشیخ امیر افندی)

(چو میمنز الله تعالی حقنده دخی طالاشه ایمنز الله تعالی نکت دینی خصوصنده دخی منظره نیشه ایمنز قرآن حقنده، گواهلنی بیره من درستلا کده اول قرآن بارجه عالمنی یارانقان الله تعالی نکت سوزیدور دیب ایندوردی اول قرآنسنی بئر ایل علیه السلام ایله بیسینه بدر من محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم که قرآن

الله تعالیٰ نك سوزیدور برابر بولماس آگما هیچ بر کشی مخلوقلار سوزندن
 بر کسه قرآن عظیم الشانی استخفاف ایتسه یا حرفندن یا حرفی مصحفی
 استخفاف ایتسه یا خود بر نجس مکانه قصدا طاشلاسه یا خود قرآنه سو کسه
 یا خود قرآنندن بر حرفی انکار ایتسه یا بر آیتی یا بر سوره انکار ایتسه یا قرآنه
 اوشانماسه یا بر حکمتی انکار ایتسه یا بر خبرنی انکار ایتسه یا بر شیده شک
 ایتسه یا خود بر حرفی قصدا اکسک ایتسه یا خود بر حرفی آخره تبدیل ایتسه
 قصدا یا خود بر حرف زیاد ایتسه یا خود قرآن یازلدقده جسمده قرأت اواندقده
 عرض دورست دیسه قرآن عظیمنی اوقیوب یا خود اقرأ سوره سنی اوقیوب
 براویون ایتسه یا دق یا قصب دیدکاری چارپاره ایله لب یا هزل ایتسه یا خود
 اوقیو اوقیو طویدم دیسه یا خود قرآن اوقومهندن اکراه ایتدم دیسه یا خود
 سوز آراسند، قرآن استعمال ایدوب سوز یرینه یعنی کل و کیت و طور و
 طوت دیسه چهك یرله رده قرآن اوقماق مثلا یحیی آدلو کسه یه طوت شونی
دیسه چهك جمله (یا یحیی خذ الکتاب) دیمک و بر خراب یسری کور یچک
 (کن نیکون) اولدی دیمک بو جمله سی کفر در دیمشاهر (ودخی بر کسه
 قرآن مخلوقدور دیسه یا خود اعجمیدور دیسه یا خود قرآن نك اجرنی آل
 دیسه یا خود قرآن اچندن برشی عیبلمق یا خود معوذتین سوره لهری قرآنندن
 دگلدور دیسه یا خود قرآن اوقیان کسنه اشدوب نه طرفه صوتدر دیو استهزا
ایتسه کافر اولور (العیاذ بالله تعالی) بر کسه ناسنک جمعیتی اولان محله اوغرایوب
کور یچک (جمعناهم جمعاً) دیسه یا خود بر چناق اچنه صرطولدور (وکاسادهاقا
دیسه یا خود برشی کینه یوب و یا طارتوب (واذا کالوهم او وزنوهم یخسرون)
 دیسه یا خود بر کسنه نی حسنه وزبون کور یچک (والله زعات نزعا) دیسه یا خود
 قرالاری و طافظلاری کورد کده استهزا ایلاجیلهر دیسه بو جمله سی کفر دور
 (ودخی الله تعالی کتابلارندن (تورات) وانجیل (وزبور دخی بویله دور

بر کسه بو ذکر اولنان کتابلاردهن برینی انسکار ایتسه یاخود امن و یاخود سو کسه کافر اولور زیرا حکمی قرآن کبی دور، عملیهری منسوخ اولسه ده جههسی الله تعالی کلامیدر تعظیحی واجیدر بر کسه فساد ایتک دانشمند اکدهن یکدر دیسه کافر دور بر کسه یه اوقو دیسه لهر اول دخی نیکه یارار دیسه کافر اولور بر کشیکه فتوای شریف ویرسه لهر اولدخی استهزأ طاشلاسه یاخود بو شرع نهدور دیسه کافر اولور. بر عورت عالم زوجه امنت دیسه کافر اولور بر کسه عالمه استهزأ عامچک دیسه کافر اولور. بر کسه تدم ایدهن کسه یه کولمهک کفردور بر کسه آقچهسی اولمیان کشی بر آقچیه، دکمن دیسه کافر اولور دیسه لهر بر کسه ینغمبر علیه السلام نك طرفی اوزون ایسی دیسه کافر اولور بر کسه معامله شرعیه حق جل و علائی الدمقدر دیسه و آندان حاصل اولان آقچه حرامدور دیسه کافر اولور بر کسه ینغمبر علیه السلام نك لباسی اسکی ایسی یا مبارک قارنی آج ایسی دیو استخفاف ایتسه کافر اولور و دخی بر کشی حلال و حرام نهدور بلزم دیسه کافر اولور. بر کشیکه نماز قبل حتی ایمان نك دادینی ولذتی بولاسن دیسه لهر اولدخی قیلما حتی نمازی ترک ایتمهکله ایمان نك دادینی ولذتی بولدوم دیسه کافر اولور. بر کشی قلان کسه ایله وشویله چکشم که بگا کفری اوقوندی دیسه کافر اولور بر کسه نوروزة تمظیما بر کسه یه هدیه کوندرسه یاخود ارینه برکت اعتقاد ایله بر نسنه آله کافر اولور بر کسه باشنه مجوسی شایقاسی کیسه یاخود اوموزینه صارو خرقة یاپسه یاخورد ایلمنه زقار باغلاسه یاخورد یهودی لهره تشبه ایلمنه اظیفه ایله ایدر سه ده کافر اولور دیسه لهر. بر کسه ییلنه بر یب به یله سه بو زناردور دیسه کافر اولور بر کسه مجوسیه تمظیما یا استاد دیسه کفردور. بر کسه خصمنه کل شرعه کیده لم دیسه اولدخی چاوش یا محضر کتورمینه چه کتدم دیسه کافر اولور • اما چاوش کتورد کده ایدمینه دیسه کافر اولماز بر کسه الله تعالی قلان کسه نی نیکچون خالق ایتدی دیسه کافر اولور بر کسه الله تعالی بگه سنسن جنت

ویرورسه استههم دیسه یا خود بنی سنسز جنته قویسه استههم دیسه کافر
 اولور بر کسه ایتسه الله تعالی بلور که فلان اشنی اشههم دم حال بو که اول اشنی
 اشهدی علما رحمهم الله کفرنده اختلاف ایتدیلهر اصح بودر که کافر اولور
 زیره حق جل وعلایه جهل مرکب اثبات اتمشودر بر کسه شاهدسر بر
 عورت نکاحلنوب ایتسهلهر (الله ورسولی شاهدیمزدر یاخود کو کده گی
 ملکه کهر شاهدیمزدر یکی دخی کافر اولور زیره پیغمبر علیه السلام غیب بلور
 دیمه ک اولور پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم صاغ ایکن غیبی بلورمز ایری
 اولد کدهن صکره نیچه بلور ملکه کهر دخی بویله دور اما یانمز داغی ملکه کهر
 شاهدیمز دور دیسه کافر اولماز ایکن اول نکاح جائز اولماز زیرا نکاحده
 شاهد شرط دور بر کسه آخر لنان شی لهری ویتکه لهری بلورمز دیسه آگما
 اینانغان ایله ایکسی ایله کافر اولور اگر بگه جنلهر خبر ویرور آنکله بلورمز
 دیسه یز کافر اولور زیره جنلهر دخی عیبی بلورمز لهر آنچق غیبی الله ذوالجلال
 بلور مگر الله تعالی بلدیوره بر کسه ایله الله آندا یچمک استهسه بر آخر
 دخی بن سنک الله ایله آندیگی استههم طلاق وعتاق ایله آندیگی استههم
 دیسه عاماً آنک کفرنده اختلاف ایتمشلهردر بر کسه یه سنک دیدارک بگا
 جان آلوچی دیداری کیدر دیسه علماً بونک کفرنده اختلاف ایتدیلهر .
 اکثری کافر اولور دیدیلهر زیرا ملکی استخفافدر زبانیده بگنر رسن دیمک
 دخی بویله در . بر کسه پیغمبر علیه السلام هر طعام یید کده بارماغن یالاردی
 بر آخر دخی بو ادبسنزاسکدر آنچق دیسه کافر اولور دیمشلهر بر کسه رزق
 الله تعالی ده ندر ایکن قولدان حر کتدر دیسه بو سوز شر کدر زیرا حرکت
 الله تعالی ده ندر . بر کسه حرامدان صدقه وپروب ثواب امید ایتسه اولان فقیر
 دخی حرام ایدوکنی بلوب ویره ن کسه یه دعا ایتسه ویره ن دخی آمین دیسه
 ایکسی دخی کافر اولور دیمشلهر بر کسه کفر سو یایدوب بر کشی دخی آگه
 کواسه ایکسیده کافر اولور دیمشلهر مگه ضروری اولوب رضاسن کولاش

اولسه بگه برکسریدن خانی یر یوقدر دیسه کافر اولور برکسه آدم پیغمبر
 بندای یمسه بزشقی اواماس ایدک و بودنیاغ، کز ایدک دیسه کفرنده اختلاف
 امشلهردور برکسه آدم پیغمبر علیه السلام بزی طودردی دیسه بر آخر
 دخی اریله بزجلا اوغلانلاری ایمش دیسه کافر اولور برکشی بر کچیک گناه
 ایتسه برسی دخی آ ک، توبه ایله دیسه اولدخی نه اشله دوم حتی توبه ایدیم
 دیسه کافر اولور دیمشله (و دخی ایکی کشی چکشسه لهر بری برینه کل علمه
 کیدم دیسه اولدخی ان عامی نه بلیم دیسه کافر اولور زیره علمی شریعی
 استخفه فدور برکسه یه کل نمازه دیسه لهر اولده بن یالغز قلده زیره حق جل و علا
 (ان الصلوة تنهی) بیوره مشدر اول اجلمدن یالغز قلدیم دیسه کافر اولور
 فرآنی معنای شریفندن غیری تفسیر ایتدیکی چون برکسه صلوة وترنک اصلنی
 و اضحیه قرباننک اصلنی انکار ایتسه کافر اولور برکسه پیغمبر علیه السلام
 والده سنه قذف ایتسه قتل اولندر مسلم اولسون کافر اولسون (هدیة المهدیین)
 ده یازمشدر برکسه انبیا علیه السلام دن برینی فواحشه نسبت ایله سه مثلا
 یوسف علیه السلام زلیخا ایله حاشا زنا ایتمگه قصد ایتدی و عزیمت ایتدی
 دیسه کافر اولور بعضیلار اولماز دیدی. برکسه محمد علیه الصلوة والسلام
 آخر انبیا اولدیفنی بلامسه مسلم کادر برکسه خاتوننه سن کافره سن دیسه خاتون
 دخی بلی بن کافره یم دیسه خاتون کافره در. برکسه لواطه حلالدر یا خاتوننه
 حیض حالنده جماع ایتک حلالدر دیسه یا خاتوننه لواطه حلالدر دیسه کافر اولور
 دیمشله برکسه قمار اوینار کن بسم الله دیسه یا خود اذان او قنور کن یالان سویله
 سن دیسه یا خود قیامتی انکار ایتسه یا خود جنتی و جهیمی و میزانی و صراطنی
 و حسابنی و یا خود عمللهری یازلمش صحیفه لهری انکار ایتسه کافر اولور.
 برکسه نیک ایکنچی کشیدن آلاچانی بولوب آلاچانی طلب ایتد کده وار اول
 مقدار آچه دخی ایتور بگا ویر قیامت کوننده جمله سنی بریردن آل دیو
 استهزأ ایتسه کفردر دیمشله. برکسه قرآن ایله و حدیث متواتر ایله و

اجماع ایله ثابت حکم شرعیدهن برینی انکار ایتسه کافر اولور. مثلا ابدستی یا نمازی یا زکاتی یا صومی یا حجی یا جذابتندن غسلی و یا حیضدان و یا نفاسدن ان پاك اولاجاق غسلی انکار ایتسه کافر اولور. مصر اولورسه قتلی واجب اولور. تاویل ایدرسه مقبول اولماز وجهلی عذر اولماز زیرا بونلارنك فرض اولدیغی مشهوردر (و دخی دلیل قطعی ایله ثابت و متفق علیه اولان حلاله حرام دیسه یا خود بویله حرامه حلال دیسه کافر اولور بعض دلمأ حرام ائینه اولورسه کافر اولور، حرام لغیره اولیچق کافر اولماز دیمشلهر. حرام ائینه اولدر که بلا سبب حرام اولان خمر و خنزیر ایتی کبی و بوغازلایوب نولهش حیوان کبی (اما حرام لغیره اولدر که بر سبب ایله حرام اولمش اول سرقه اولمش شیلهر کبی. مثلا بر کسه ایت یا ایکمک اوغراسه یرکن بسم الله دیرسه کافر اولماز زیرا اصلی حلالدر، سرقه ایتدیکی چون حرام اولدی. اما سرقه ایدرکن بسم الله دیرسه کافر اولور، زیرا سرقه ائینه حرامدر. بر کسه معصیتی استحللال ایتسه صفائردان اولسون کبأردن اولسون دلیل قطعی ایله ثابت ایتسه کافر اولور (و دخی معصیتی استخفاف ایتک بویلهدر. زیرا اماره تکذیبدر .

بر کسه مصحف شریفه مصحف چک دیسه یا بر مسجده مسجد چک یا خود کعبه مکره یه کعبه چک دیسه یا خود حجر الاسوده استهزا بر قارناش چنزدیب و کتب شرعیدهن برینی استخفا فا کتاپچک دیسه بو جهلهسی کفردر دیمشلهر (و دخی بر کسه وجه شرعیدهن بر وجهله اوزرینه قتل ایله حکم اولمیدان کسه یه بونك قتلی واجبدر دیسه یا خود شول آدم قتله چوقدان مستحقدر دیسه حال بو که اول کشی قتله مستحق اولماسه کافر اولور دیمشلهر زیرا حرام اولان شی استحللال ایتش اولور (و دخی تعزیه و حدده مستحق اولمیدان کشی یه تعزیه یا حد اوردهلار یا خود تعزیه و حد مستحقده اولان کسنه یه زیادهچه اوردهلار بر آخر دخی تحسین ایله یوب ایو ایتدیلهر دیسه کافر اولور زیرا حرام اولان ظلمی استحسنان ایتش اولدی. بو رساله ناك و قرعی غایت

چو قدر ناس ایسه بوندان ظافله ردر (و بو مسئله یی بومنوال اوزره ناسه علانیه او کره در دخی ازدر پس هر کشییه لازمدر که دین قیدنی چکه روز جزاده مراتب عالییه نائل اولا (بر کسه حریر لباس کیگهن کسه یه الله تعالی مبارک ایله سون دیسه یا خود مبارک اولسون دیسه کفر در دیمشهر بر کسه آلدیسه نیک آبدست اور کتدکل قرباغیه دکمز دیسه کافر اولور زیره فرضی استخفاف ایتمش اولور بر کسه تها ونا واستخفافا نمازنی ترک ایتمک کفر دور بر کسه زمانه پادشاهنه عادل دیسه کافر اولور اما جابر و ظالم پادشاهلره نسبت قصد ایدوب دیرسه کافر اولماز الله تعالی نیک مکر ندهن ایمین اولماق و رحمت ندهن مایوس اولماق کفر دور بعضیلر قننده کبائر دندور (بوندهن سو گره معلوم اولسونکه هر عبد ایچون توحید کامل حاصل اولماز الا اوچ شر کدهن خلاص ایله حاصل اولور برسی الوهیتده شرک ایتیمیه یعنی هر مراد استرسه الله تعالی دین استیوب غیریدن طلب اتمیه مجوسی کبی آتسه عبادت اتمیه و پوتلاره تعظیم ایدوب آنلارنک هر بری الله تعالی نیک مقبول مرغوب قوللاریدر بز آنلاره نیاز ایدوب آنلار دخی تنگریسنه بزم ایچون شفاعت ایدوب حاجت لهریمزنی بستوررلهر دیو پوتلاره عبادت ایدوب یالوار مقدور بو خود کفر (ودخی کفره صائسین آیفه و قیاشه و یلدزلهره نیاز ایدوب یسوار دقله ری کبی مبودله ری حقنده بویله دور آنلار الله تعالی نیک مقبول قوللاریدور بزم سوزمن الله ذوالجلال قننده مقبول دگلدور زیره بزجرم وعصیانه مستغرق ماصیلر زیره آنلار نیاز ایدوب آنلار دخی بزنی الله ذوالجلاله قریب ایدر لهر و سوزله ری تنگریه کچرورلهر بو اجلدهن کافر اولدیلار •

(ایمدی هر مؤمنه لازم دور که مضطر اولوب بر شفته ملاق اولدقده نصرت و اعانتی و خلاص و نجاتی و خسته اولدقده صحت و شفائی و محتاج و فقیر اولدقده مال و رزق و غنائی و خور و حقیر اولدقده دولت و عزتی و اولادی و جمیع حاجاتی الله ذوالجلالدهن استیوب انبیادهن و اولیادهن و طائشدهن

و آغاچدهن و آياز صولارندهن استمه‌يب آنچق حق جل و علادهن استيه
 غيريدهن استمه‌يك شرك والوهيتدر كفر در ديمشلهره . مسئله زبديك ار حاجتي
 اولوب بر محلهه مضطر اولدوقده ارواح شايخدهن استعانت واستمداد ايتوب
 جلب و دفعه و نفع و ضره قدرلهر و امور عبادت متصرفلهر و غايبه دخي
 عالمهردور ديو اعتقاد ايسه آكه تجديدايمان و نكاح لازم اولور (مرحوم
 متقاري زاده) افدينك فتوا-سيدور (و بزازيهده) بويله دور (مسئله مظارنه
 صلاح و تأديب اولان كيمسهلهردهن حصول مراد ايچون نذور و قربان ايدوب
 مقبرهلهرينه واروب احوالمرى عارفلهر و بيليهدهن بزى صارفلار و بالجمله
 جلب خير و دفع شرطيقييله متصرفلهردر ديو اعتقاد ايدهن كيمسهلهره شرعهنه
 لازم كلور) الجواب تجديد ايمان و نكاح لازم اولور بو دخي مرحومناك
 دور (ايكنچى شرك ربوييتدر ربوييتده شرك اولدر كه صفت الوهيت خالته
 مسند ايكن مخلوقه دخي اسناد و اعتقاد ايمه كدور نانا كم مذهب اتزال
 خاق افعال الله ذوالجلاله مخصوص ايكن مخلوقه اسناد ايدوب هه رنه اشلهر
 سه اهل فعلى بئنفسه كندسي خال-قدر ديرلهر بو سوز كشر دور زيره خلق
 اتمهده عبدناك علاتهسي يوقدور (و دخي صفت قدم الله تعالى ، مخصوصدور
 مخصوص ايكن منجمين افلاكه قديمدر ديوب بودار فناك زوالنه قتل
 دكلدور و سبعة سياره مدبردر ديورلهر امور عالمه مدبر الله ذوالجلال ايكن
 بلذلهره اسناد ايدولهر بوسوزى دخي كفر دور مذهب فلاسفه دور (اوچونچى
 شرك عظمتدهدر كه اول عبادتده ربا اتمكدر يعنى الله تعالى ، مخصوص عبادتده
 غيريه تعظيم اتمك دور عبادت نيديله . ايمدى بر كشي مخلوقدهن برينه عبادتدر
 ديور كوع سجده اتمك ويا قبرلهر اوزه رينه عبادت ديو سجده اتمك كفر
 دور) اما تعظيما ايدوب عبادت قصدينه ايمه زسه كافر اولماز معصيت ايتش
 اولور توبه ايتك واجيدر (و دخي خالته اعلام ايچون عبادت زياد اول عبادتيناك
 نوابي كيدررو زجزاده خائب وخاسر اولور) بس هر مؤمنه لازمدر كه يادان

اجتناب ایده (فی بیان الکبائر) ودخی هر مؤمنه فرضدر که گناهلار
 دان کبائری و صفائری بله و صاقنه اگر ایتمش اولورسه عقبدنده نام اولوب
 توبه ایده زیرا گناهی بلهسه آندان نیچه صقنور و نیچه توبه ایدر هر عمل
 علامه اولور علمسز اولمازه (بس ایمدی ای مؤمن کبائری حسابدر زیرا
 شرعه آگا عدد تعیین اولمامشدر اول اجلدن علماً اختلاف ایـدوب
 بعضیلار ایدر بعضیلار اوقزدر بعضیلار اون ایدر بعضیلار یتشدردخی زیاده
 در دیمشهر (اما مشهور اولان عددی بلنمیه ثلایله قدری و اولیانک اختف
 سی کبی که هر کسه حذر اوزره اولوب جمیع گناهی کبیره دن بلوب ترک
 ایده و جمیع کیچه لهری قدر بلوب احیاً ایده و جمیع مؤمنه لری ولی بلوب
 محبت و تعظیم ایده (امام و احدی تفسیرنده ایدر شول گناهکه شرع آنی
 ایدر نیچه بلنمیه صغیر میدر یوقسه کبیر ایدر معلوم دکدر ایمدی جمیع گناهی
 کبائردهن صانوب خشیه اللهدان خوف اوزره اولوب جمله سمندن اجتناب ایده
 (بس ایمدی اکبر کبائردهن کفردر اما اصغر صفائردهن معلوم دکدر) ابو
 طالب مکی رحمه الله تعالی ایدر که جمله کبائر اون ایدر . دورتی فلبده در .
 برسی شرك بالله در عزوجل ، ایکنچی الله تعالی نك رحمتندن مایوس اولمق ،
 اوچنچی لله ذوالجلال نك مکرندن امین اولمق ، دورتنچی معصیت اوزره بصیر
 اولمق دورتی لسانه دخی مخصوصدر برسی شهادت زوردر یعنی یالان شهادتدر .
 ایکنچی محصن یعنی پاک دامن کسه یسه زنا ایله قذف ایتـکدر . اوچنچی بر
 کسه نك حقی اوزرنده اولدیغنی بلور کن یوقدر دیو یمین ایتـکدر ، بو یمینه
 یمین غموس دیر لهره دورتنچی سحر ایتـکدر هر نیچه اولورسه اوچ گناه
 دخی کشینك قرینه مخصوصدر بری خمر و مسکر شربتله دن اچک . ایکنچی
 یتیم مالی ظلاما یمک . اوچنچی ربا یمک بلدیگی حالده . ایکی گناه دخی فرچه
 مخصوصدر برسی زنادر ایکنچی لواطه . ایکی گناه دخی اللره مخصوصدر بر
 ظلاما قتل ودخی سرته در . بر گناه دخی آیالاره مخصوصدر (و بر گناه

دخی جسده مخصوصدر اول که عقوق والدیندر یعنی شرع شریفه موافق
سوزله رینه مخالفت ایتمکدر (ودخی کبائردهن ناحق یره بر کسه یسه اورمق
و کوزینی چنارمق و بر اعضا سنی مجروح ایتمک و بر کسه یسه عذاب ایتمک با
خصوص ظلما یتیملهری اورمق و بر کسه ننگ عرصنه یا مانه نقصان و یرر بر
اش ایتمک و یالان سویله مک خصوصاً انبیا حقنده و بر کسه ننگ ظلما مالنی
آلمق و بر کسه ننگ حقنده شهادتی کتم ایتمک و رمضان شریفده بلاعذر
آشامق و تطع رحم ایتمک و اولچهوده و طارطوده خیانت ایتمک و قصد نمازی
وقتندان اول اوقومق و عذرستی نمازی وقتندان تأخیر ایتمک و بلاعذر نمازی
ترک ایتمک و اصحابدان برینه سوک مک و دخی رشوت آلمق و ز کوتنی و یرمه
مک و ممکن اولان یرده امر معروف و نهی منکر ترک ایتمک و قرآن شریفی
بلورکن اونتمق و خاتونلار ایرله رینک فراشندان بلاسبب قاجق و حیوانلاری
آتسه یقمق و خنزیر ایتنی و اوله کسه ایتنی بلاعذر یمک و والدینه شتم ایدوب
سوکمک و زنا تصدیچون اونده عورت طوقمق و بر علمایه سببسنر خیانت
و اهانت ایتمک و خاتوننه و جاریه سنه حیض و نفاس حالنده جماع ایتمک و دخی
خاتونلار ساچله رینه ایکنچی کشینک ساچنی قائمق و دخی کعبه معظمه یه اهانت
ایتمک و انبیادان برینک حقنده برسوز سویله مک و دخی علی الفور اوزرینه
فرض اولانلاردان برینی ترک ایتمک و عندالبعض کبائر و صفائر اختلافیدر غیبت
و نیمیبه کبی دخی ذم ایتمک و سوؤظن ایدوب ظن ایله سویله مک یعنی بر کسه
می خانه دهن چقارکن یا کرر ایکن کوروب شراب ایچدیکنی بلهز ایکن اچهر
دیو آخره سویله مک و متکبر اولوب کندیسنی غیریدهن بیوک کوروب بکنمک
و عهدینه وفا ایتمک و یالغان یرله رده یمین ایتمک و دخی الله تعالی ننگ اسم
شریفندن غیره یمین ایتمک و بلا عذر جماعتی ترک ایتمک و بر کسه یسه سوکمک
و دخی شرع شریفه مخالف حکم ایتمک و بر کسه ننگ استهزأ و مسخره به آلمق
و بر کسه ننگ اوینه باقمق و دخی نا محرم ویا بر تاره دلبر اوغلان یوزینه شهوت

ایله باقمق وبر کسه نك اوینه اجازتسز کر مک و ملاحی د گناه مک و بر کسه یه
 حسد ایتک وبر کسه یه او چ کوندهن آرتق بغض ایتک و غیبت ایدهن کسه یی
 قصدا د گناه مک یا خود منع ایتیب سکوت ایتک و میت او چون باشنی و ساچنی
 یله وب صیحه قیلمق وبر مصیبت او چون یوزنی بر تمق و متکبرله ر کبی صالحی
 صالحی یوریمک و دخی فسق ایدهن کسه ایله بله او طور مق و مسجد اچنده
 بیع و شرا ایتک و مجنونله ری و معصوملاری و مسجده قویمق و محتکرک ایتک
 بو جمله ذکر اولنان کبار و صفائر دان مؤمن اوزرینه اجتناب لازمدر اگر
 صادر اولورسه توبه ایتک لازمدره مکروه و مستحسن اولغانلاری بیان ایدر
 مسئله ابو حنیفه ایله و ابو یوسف قنده قبل کوی ایله استغفار جائز در حتی
 سو اچنه توشسه اول صونی فاسد ایتمه مسئله حمامده دلاکه کوبکندهن دیز
 له ری آراسندان ماعدائی او غدر مق جائزدر و لکن کوبک ایله دیز آراسنی
 او غمق مباح دکلدر. مشایخمن نك بعضیسی دیدیله ر که کندوی او غدر مق
 لایسدر ایکی شرط ایله اولسکی خادم آنک صقانی یوما مق زیرا آنده صقال
 صاحبنه اهانت واردر ایکنچی آیغنی صقمق و او غمق زیرا بونده خادمه اهانت
 واردر •

(لکن شیخ امام ابی بکردهن) منقولدر که بالطرینی او غمق باس یوقدر
 اما ورا ثوبدهن مس اولغنی او غمق مکروهدر جمله سی تانار خانیه ده مسطوردر
 مسئله قولتق و قاسق یوننی افضل اولان هر یوم جمعه ده کیدرمک اوسطی اون
 بش کون قرق کوندهن زیاده اولورسه مکروهدر. حمام اچنده قاسق دان یون
 کیدرمک او چون خلوته کیرد کده پیشتمالی چقار رسه آثم اولور دیمشله ر •
 مسئله (ملاک) ورع (وزهد) اساس (تقوی) ورشد اولان خصال نه در
 (الجواب نفسنی حرامدان حفظ ایدوب حرام کسب ایتیب مسلم و معااهده
 قطعا ظلم ایتیه •) مسئله مسلم اولان نفس حرامدان حفظ و کسه یه ظلم ایتیه •
 مسئله زید عمر و اوزرنده اولان حقنی دینده حلال ایدوب ثوابه مائل اولمق

افضلدره مسئله بر قاج كمسهلر عارفانه ايله برمكائده طعام ييسهلهر حلال اولور
 مى. الجواب بر ييره قرشديروب يمشلهر ايسه بر برله ريننه حلال ايتمينچه
 كراهتدهن خالى دكلدر (بعض فتاواده بر برندهن زياده اكل ايتمكه جائز
 اولماق مسطوردره) مسئله بر كمسنه نك مرضنه كرپي ويلان ايتي يمك جائز
 درو علاج نافيدر ديو طبيب اولان كمسه خبر ويرمش اولسه اكللي جائز اولور
 مى الجواب اولماز الله تعالى بر نسنه نك حرام اتمز منسافعنى كيدر مينچه خبر
 دخى بويله دوره مسئله ختم شريف اولدقدهن صو كره برقيج كمسهلهر چاغرب
 بر ييره جمع ايدوب دعأ اتمك مسنون و مشروعميدر بيان بيوريلوب مثال
 اولاسز (الجواب حضرت رسول اكرم و اصحاب رضوان الله تعالى عليهم
 اجمعين زمان شريفلا رنده اتمديلهر صكره دهن اولدينى مسطوردره لكن منى
 دخى مشكلدره مسئله مكروه تحريمي دليل ظني ايله ثابت اولانه ديرلر آنك
 تركي و اجتنابي واجب دور زيرا حرامه قرييدر مختار اولان اولدر كه روزي
 جزاده معاقب اولوب شفاعتدهن محروم اولمغه مستحق اولور اما اجتناب ايدر
 سه اجره نائل اولور مسئله حرير دهن اوچقورونك استعمالي امام اعظم و امام
 محمد رحمهما الله تعالى قستنده جائزدره مسئله عورت يريني ستر ايدم چك لين
 حرير دن لباس و چنتيان كيملك كراهت تحريميه ايله مكروه بلكه حرامدر
 فراجه يا غيري شيبه دورت بارماق مقداري زنجق ايدم لهر ودخى يا صدوق و
 توشك اتمك جائزدر امامين قتنده مكروهدر (ودخى قبوله ره پرده و ديوار
 لار اصلن پرده حرير دهن اولور سه ينه بو اختلاف اوزره در ودخى معصومه ره
 حرير لباس كيدر مك و آلتون و كموش استعمال ايدر مك دخى كر بهدر اما
 انجودن جائزدر و سنت اوزره لباس پنبه دهن و كتاب بزندهن و صوفدنه
 اولمقدر سننه مخالف لباس مكروهدر و لباسي طوبقدهن يوغاري اتمك سنت
 برابر اولمق مباح آشغى اولمق كر بهدر خصوصاً يرده سورنه ودخى حديث
 شريفده كله مشدر كه ينعمبر عليه السلامه ثوابلاونك زياده سوكللي سي كوامك

یگانه‌ی مبارک بله کله‌رینه بر ابراییدی و بعضی وقتده ایته کله‌ری مبارک طوبیقلارندن
 یوغاری اولوب یگانه‌ری بارماق لارینک اطرافنه بر ابراییدی ایته کله‌ری و یگانه‌ری
 اوزون لباس بدعت سیننه‌در زیرا علامت کبردر (ودخی طون کیمک سنت
 انبیدان ابتدا طون یعنی اشطان کیگن حضرت ابراهیم علیه السلامدر الله
 ذوالجلال وحی ایدوب با ابراهیم عورت یرینی طوبراندان ستر ایله دیمشدر .
 ایدی مؤمنه لازمدر که اول موضعی حفظ ایده . ودخی تذویرده ذکر اولمشدر
 که امام احمد بن حنبل رحمه الله تعالی ایدر بر کون بر جماعت عریانیوونمغه
 داخل اولدیلار بن سنت رسول علیه السلامه . متابعت ایدوب بیلمه پایشتمال
 قوشتوب بده حمامه کروب یوونمغه مشغول اولدم زیرا حدیث شریفده کلمشدر
 شول کسه که ایمان کامل ایله الله تعالی‌یه ویوم آخرته ایمان کیتره اس اول
 کسه حمامه کرمه سون الایشتمال ایله کرسون . بو حدیث شریفه متابعت ایدوب
 حمامه کرش ایدم هتوز تازمه‌ک وقتی ایدی اول کیچه رؤیاده کوردمه‌ک قارشیمه
 بر کسه کیلوب نه‌یتدی سکا تبشیر و ثروه اوچون کلام یا احمد الا ذوالجلال
 سنی مغفرت ایدوب راضی اولدی بو حدیث شریف ایله عامل اولدیغک اوچون
 (ودخی بو قومنگ اچنده سنی امام و مقیدی قیلدی . بن نه‌یتدم بحق الله تعالی
 سن کسن . اول نه‌یتدی جناب حقدان خبر چیم دین اول حالد او یاندم .
 مؤمن اولدر که حصه آلوب و بو نصیحتی بلوب عورت یرندن بر یرینی کسه‌یه
 کوستر میدوب دائم حذر اوزره اولا آنچق ایکی کسه عورت برله‌رینی بر یرینی
 کورسه جائزدر . نکاحله عهده سنده اولان خاتونی و ملک یمین ایله مالک
 اولدینی جاریه‌سی لکن آنلاردان بله حفظ ایدرسه اولی و افضلدر دیمشدر .
 ایدی برکشی صبی اوغلندان وصیه قزندان و آناسندان و باباسندان عورتنی
 و کوزنی حفظ واجبددر مگر صبی اولایدی یاشنی سرور ایدبیچک غیر ستر
 ایتک اولی و افضلدر . اما اون یاشنه بلوغدانصو کره اوغلینه و قزینه کوستر مک
 و آنلاردان کورمک حرامدر . اجنبیدن فرقی یوقدر حتی خسته اولوب

استنجایه و آلتنی پاك اوچون رخصت یوقدر مگر عذر شرعی اولوب باقماسی لازم اولادیمشله (مسئله برکمه صاف حریردن لباس ایله نماز قیلسه کیدیگی لباسده اولان کراهه نمازینه دخی اصابت ایدرمی. الجواب رجاله کوره حریر ایله قیلغان نماز مکروهدر دیمشله (مسئله بر فوجی اچنده اولان خمره فاره دوشوب اخراج اولندقدان سو کوره اول خمری سرکه ایتسه لهر اکلی حلال اولور (مسئله بر طاوق صویوب ایچی و قورساغی چقما دان قایناتوب یولقمق اوچون قیلسه لار حلال اولورمی. الجواب مردار اولور (مسئله بر طعام تغیر اولوب مشدد اولسه اکلی حرام اولورایت بوزیلوب صاصیسه امامسوت وساده باغ و زیتون یاغی قوقسه اکل جائزدر حرام اولماز (وایمان یعنی اقرار اتل بر لهن واستقه طرتهق کو گئل ایلهن الله تعالی قرآنده ایندر گن نهرسه نی. (دخی شول نهرسه نك جمیعسی درست بولدی بیغمبر علیه السلام دان شرعدهن بیان دان بولارنك کلیسی حقدره (ایمان بردر اصلده اولی برابردر) آرتقلق بولار آراسنده تقوالک ایلهن نفسینه مخالفتک ایله ندر مؤمنلهر قایوسی الله تعالی نك دوستلاریدر بیگره ک حرمتلیره گی طاعتلیره گی قرآنغه ابار کوجیره کیدر (وایمان یعنی ایمان کیتر، کک الله تعالی ایلهن دخی فرشته له ری نه رسواله ری نه آخرت کونینه قوبوچیلقه ئولگه ندهن صو ک شرخیر آچیسى توجیسى الله تعالی دان دیب. واهل الکبائر گناه کبیره ایاسی محمد علیه السلام امتندن مه گگی قالماسلار الله تعالی گه یولغاندان صو ک تانوچی بولغانلاری حالده آنلار الله تعالی نك قله وند، حکمنده قله سه یارلقى عفو قله آنلارنی اوزینك فضلی کرمی برله نك عزوجل اوزینك کتابنده ذکر قیلدی (و یغفر مادون ذلك امن یشأ) دخی درست کوره یمنز قلیچنی هی بیچ بره و گه محمد صلی الله علیه وسلم امتندن مگر جائز کوره مزلهر واجب بولغان من گه گنه (دخی جائز کوره یمنز امام لارمزدان چقونی اگهر چندیکه ظلم ابق قلسه لارده هم یاوزدعاده قلمیمز آنلار اوزه ری نه هم دعا قلودان قولارمزننی صوریمز آنلار

دان ههم آنلارنك طاعتندن اعتقاد قلمز آنلا نك طاعتن الله تعالى طاعتندن
 ديب واجب ديب (حيج صوغش بو ايكسى فرض لاردر اوتكوجى لهردر
 مسلمان امام لارندان آنلارنك ياوزندان ههم يىخشى سندن قياست قايم بولغانچه
 دخى ايمان كيتوره مزلهر صاقچى فرشته له ريگه يعنى كرام الكاتبين فرشته
 له ريگه ملك الموتكه اول مؤكل ديب جان لارنى صورو بلان (عذاب قبر كه
 ايمان كيتوره مزلا ريغى اهل بولغان من گه سؤال مذكر و نكبر كه ايمان
 كيتوره مزلا ر قبرده الله دان، دين دهن، نبى دهن، اصحاب دهن ديب قبر بر باقچه دور
 جنت ده گىل باقچه لارندان بايسه بر چقوردور اوت دان بولغان (قبرده ن قوبو
 بيلقغه ايمان كيتوره مز هم عمل لدرنك جزاسى بولووينه ايمان كيتوره مزلهر
 قياست كوننده عرضغه حسابغه عمل دفترن او قوغه ثوابغه صراط اولچه و كه
 بوردن شردن اولچه نووينه كلسينه ايمان كيتوره مزلهره اوجماح ايتهن تموغ
 بولار ايكسى مخلوق قانى بولماس لار هلا كده بولماسلار الله تعالى يار اتدى جنت
 ايلان تموغنى خلقنى خلق قلماسدان اول (دخى ير اتدى بو ايكسينه اهلنى
 بر من نى تلهسه الله تعالى آنلاردان جنت اوچون فضل جهتهندن اول الله
 تعالى دهن بر من نى تلهسه تموع اوچون عدلك جهتهندن اول الله تعالى دهن
 (و افعال العباد) بنده لهرنك فعل لهرى و كسبى الله تعالى نك خلقيدر تكمليف
 بلمدى الله تعالى بنده لهرينى مگهر تكمليف قلدى كوچنهرى يته كن نرسه لهر
 نه گنه (ترك لهرنك دعاسنده صدقه سنده بولغوچيدر منفعت اولوك لهر اوچون
 الله تعالى قبول قيله دعائلارنى حاجات لهرنى اوتى هر شى نى دخى يو قدر
 مو كسز اتق الله تعالى دهن كوز آچوب يو مغانچه اگر مو كسز بولسه كوز
 آچوب يومغانچه فقد كفر العياذ بالله اورله در نول من ظلم اهلندن الله تعالى
 اجينلا نازاضى اولا بروك آچولانوى راضى بولوى بزم شيكلملى تو گىل
 مخلوق لاردان رسول الله صلى الله عليه وسلم نك صحابه لارنى دوست طرقاتمزا فرط
 قلميمز آنلارنك برن سيوده دخيدر بيزه يمىز بى آنلارنك هيچ بره و ندهن

دشمان طوتمامز بز آنلارنى دشمان طوتقان مزلارنى آلارنى ذكر قىلميمز
مگر ذكر قىلامزلار خىر ايله نكته اول صحابه لهرنى دوست طوتوچىلىق دىندىر
و ايماندر احساندر آلارنى دشمان طوتو كفر و نفاقدر هم آزغىلقدر .

دخى اثبات قىلامزلار خليفه لىكنى رسول صلى الله عليه وسلم دهن صوكت ابى
بكر الصديق رضى الله عنه كه آرتقلىق جهنمدن الك قىلو جهنمدن امتك بار
چه سينه . مونك صو كنده عمر بن الخطاب رضى الله عنه كه ، مونك صو كنده
عثمان رضى الله عنه كه ، مونك صو كنده على بن ابى طالب رضى الله عنه كه .
بو دورت امام خليفه لهردر هم طوغرى يولده بولغوچىلار هم طوغرى يوانه
كوندر گوچىلهردر (دخى اون كشى فائده سينه گواھلق بىره مز آنچلاين اول
اون كشى آتادى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم آلارنى دخى سيدونچ بىردى
آلارغه جنت برلن شول طريق اوزره گواھلق بىردى آلارغه رسول صلى
الله عليه وسلم جنتك دىب پىغمبر منك سوزى حقدىر (آنلار ابوبكر . عمر .
عثمان . على . طلحه . زبير . سعد . سعيد . عبدالرحمن بن عوف . ابو عبیده بن
الجراح . و اوشبو اون كشىلهر امتلارنك امين لهرىدر . الله تبارك و تعالى راضى
اولسون آلاردان بارچه سندان . برهن كور كه قىلسه سوزنى اوشبو صحابه
لار حقدىر خاتونلارى و آنلارنك بالالارى حقدىر پاك بولغوچىلار آلارهر
بر بحسدن تحقيق اول كشىلهر بىز گوچىلهردر نفاققدان . (دخى آرتق دىب
ئەتيمز هېچ بره وسن اوليا لاردان يعنى برسى برسندن هم نبى لهردهن مگر
ئەيتتە مزلەر بر نبينك آرتقلىقنى جمیع جمیع اوليا كه اول پىغمبر من محمد . صطفى
صلى الله عليه وسلمدر (دخى ايمان كىتره مزلەر قىامت علامتله رينه دجال چغو
وينه قو ياشنك طو وچىلغىنه ايمان كىتره مز قو ياش باطشندان دخى ايمان كىتره
مزلەر دابة الارض چغو وينه اوزى اورنندان دخى راستقه طو يمايمز باغوچىنى
بزلەر هم منجمنى دخیده راستقه طو تيمز كىتابقه خلاف قىلغان من نى سنتكه
اجماع امتكه (دخى اعتقاد قىلامز بزلەر جماعتنى حق و صواب دىب) و دخى

آیروچیلقنی طایوچیلقنی عذاب دیب اعتقاد قیلامن الله تعالی نك دینی کو کده و یرده بردو. اول دین اسلام در (قال الله تعالی ان الدین عندالله الاسلام) دیب (حضرت عثمان ذی النورین یعنی امیر المؤمنین قریشی و اموی عثمان بن عفان بن ابی العاص بن امیه بن عبدالشمس بن عبد مناف بن قصی دره نسی فخر عالم نك نسیده عبد مناف بن قصی ده بولاشمشدر و کنیه سی ابو عبدالله در واما زمان جاهلیتده کنیه سی ابو عمر ایدی سو گره رقیه دان عبدالله تولد ایتد کده ابو عبدالله بولدی. حلیه شریفه ری اورتا بوینی و آق بکزی و قارا کوزلی ویصی یغزلی و اوزون صاقالی کریم النفس کشی ایدی و ذی النورین دیدکلهری پیغمبر علیه السلام حضرتله رینك رقیه وام کلثوم ایکی قزن آلوب ایکی کره کیه و اولمش و والدسی نك اسمی اروی بن کریره بن ربیعہ ابن حبیب بن عبدالشمس در که مسلمہ ایکن وفات ایلدیلهر. حضرت ابوبکر ایله سلمان رسول الله دن یوز قرق آطی حدیث روایت اده شددر و اما حضرت عثمان هجرت نك اوتوز بشنچی سالنده ذی الحجته نك سکزنچی کوننده شهید اولدی یوم جمعه ایدی و یکر می کون اونده قیدانوب صکره حارث بن بدر نام قاطع الطریق حرامینك الله نئل اولندی و بعضیلهر قوانچه مصر لوده ن اسود انجی نام کسه و بر روایتده ایکنندن غیر بر کسه نئل ایلدی حتی حضرت عثمان نك او گنده مصحف شریف آچوق بولنوب فسیکفیکهم الله و هو السميع الملم آیت نك اوزه رینه قانی داملادی عثمان حضرتله رینك اوین چو یروب جنك ایلین مصر له مدینه خلقی ایدی (و تاریخ خلافتله ری هجرت نك یکر می دورتنچی سال نك حرم نك اولنده یوم احد کونی ایدی و اولد کنده عمر حضرتله ری و حضرت عثمان نك نمازینی جیبرین مطام و بر روایتده حکیم بن حرام یاخود زبیر بن عوام قیلویروب جیش کوبك دیدکلهری کورستانده دفن اولندی بقیعدن طشره بر یردر وفات ایتدیکی وقتنده سکسن سن سکزنده ایدی و بر روایتده توقسانده ایدی ومدت خلافتله ری اون ایکی یلدر بر قاچ

كون ايكسيچك اون يل بر برى آردنجه ناسك او كنه دوشوب حج ايلدى
 و مصحفه قرآنى جمع ايلدى و ترتيب ايلدى آنك ترتيب اتمسله غيرى
 يازلمدى و تغيرامين اولدى رضى الله تعالى عنه (قال النبى عليه السلام عثمان
 بن عفان اشبه الناس بى خلقا و خلتا و هوذ و النورين زوجته ابنتى و هو معى فى
 الجنة كهاتين و حرك السبابة و الوسطى و قال ابو هريرة رضى الله عنه قال النبى
 صلى الله عليه وسلم يا عثمان هذا جبريل يخبرنى عن الله تعالى عزوجل انك
 نور اهل السماء و مصباح اهل الارض و اهل الجنة و قال رضى الله عنه سمعت
 النبى صلى الله عليه وسلم يقول لو كان عندى اربعون بنتا (و فى رواية غيره مائة
 بنت ازوجت عثمان و احدة بعد و احدة حتى لا يبقى مهن واحدة) قال
 الطبرى ولدت رقية عثمان ولد اسماء عبدالله فلما بلغ ست سنين نقره ديك
 فى عينه فمرض فمات به و اما ماتت رقية بكى عثمان فقال النبى صلى الله عليه
 وسلم يا عثمان هذا جبريل اخبرنى ان الله قد زوجك ام كليلثوم و ان اجعل
 صداقها مثل صداق اختها (فائده) قال عثمان رضى الله عنه مرضت فكان
 النبى صلى الله عليه وسلم يعودنى و قال بسم الله الرحمن الرحيم اعيدك بالله
 الاحد الصمد الذى لم يلد و لم يولد و لم يكن له كفوا احد من شر ما تجد ثم
 قال تعوذ بها يا عثمان فما تعوذت بمثلها الا صححت ذكر فى الاذكار قال على
 رضى الله عنه على المنبر الا اخبركم بخير هذه الامة بعد نبيا قالوا بلى قال ابو
 بكر ثم قال الا اخبركم بالثانى قالوا بلى قال عمر ثم قل الا اخبركم بالثالث قالوا
 بلى فنزل عن المنبر و هو يقول عثمان عثمان عثمان (حكاية) قالت عائشة
 رضى الله عنها مكثنا اربعة ايام ما طعمنا شيئا فدخل علينا رسول الله صلى الله
 عليه وسلم فقال يا عائشة هل اصبتم شيئا بعدى قلت لا فتوضأ و خرج يصلى
 ههنا مرة و ههنا مرة و يدعو فاجأ عثمان رضى الله عنه آخر النهار فقال اين رسول
 الله صلى الله عليه وسلم فاخبرته الخبر فبكى ثم خرج عثمانى و بعث لنا دقيقا
 و تمر او غيره ثم قال هذه يبطن عليكم فارسى خبز او احما مشويا ثم جاء النبى

صلى الله عليه وسلم فقال هل اصبتم شيئاً فاخبرته بما فعله عثمان فلم يجلس حتى خرج الى المسجد ورفع يديه وقال اللهم انى رضيت عن عثمان فارض عنه وقال ابو سعيد الخدرى رضى الله عنه رأيت النبي صلى الله عليه وسلم من اول الليل الى ان طلع الفجر يدعوا لعثمان وعن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال غفر الله لك يا عثمان ما قدمت وما اخرت وما هو كائن الى يوم القيمة وقال على رضى الله عنه فى قوله تعالى ان الذين سبقت لهم منا الحسنى هو عثمان بن عفان مؤمن و بالغ وعائل اولان آدمه ر كه تيشلى در. بو اون كشيگه تل اوز اتاماسقه على الخصوص حضرت عثمانغه اگر بر من بولارغه تل اوز اتاماسه المي اذ بالله موندان آدمه رنى عد قلو عن مائة الاسلام يارب هر قا يومرغه توفيق هدايت بير كه بسن آمين بحرمه طه ويس. نقل اولندى نزهة المجالس ده. اما اعتقاد ده واقع اولان بدعت كيمه سى كه فردر و كيمه سى جمله كبائر ده ندر الوغ كناهدر و يوم قيامة عذرى يقبول اولماسه كيره كدر رافضيلار و جبريله و قدريله مذهبده، اعتقاد طوتمق كبي رافضيلارنك اعتقادى حضرت على ابو بكردهن افضل اولوب خلافت آنك حتى ايدى ديو حضرت ابو بكره و صمره عداوت ايدرلهر حتى بر فرقه سى مبالغه ايدوب رسالت حضرت على په كيله چهك ايدى جبريل يا گلوب محمده كيتردى و حضرت عائشه رضى الله عنها ي حاشا زنا ايله تهمت ايدرلهر بو ايسه محض كه فردر (و بو رافضيلارنك ترها تيده ندر كه سليم الصدر مؤمنلهر آراسنه دوشوب آنى ورد ايدنم شله ردر بله ز لهر كه كنديله رن غضب الهى په مستحق ايتم شله ردر. جمله دن برى اون ايكي امام دعاسى ديو يازد قلارى و شرحنده مبالغه لهر قائد قلارى اول طائفه نك ايجاديدر. كتب معتبراته اولمادى غندان ما عدا ايجنده درج اولان صلواتى آنى ود ايله زيره صلاة و سلام ببنم برله ردهن غيرى كسه اوزرينه اصالة كيترامك حرامدر ديو علماء عظام بيسان ايتم شله ردر. كذلك قرآن عظيمدان بر شيى بانچه كيترمك واجب اولميدوب آنسز دخى آتق بنمك و قلاچ قوشانق جاز

ایکن و حرام دکل ایکن نه ایجاب ایتدیکه اول دعأ طاقیدان کسه به آته بتمک
 حرام اولو. بو دعأ رافضیلارنک ایجادی اولدیغنه هیچ شبهه اولنمیوب قنده
 بوانور ایسه آتسه یاقه لار (و معلوم اولو که صحیح اولان دعالاری و آیت
 کریمه لاری یری قات مشمع ایچنه قیلوب یانسجه حمایل طاشیمق جائز میدر
 دکلمیدر دیو علمأ من اختلاف ایلمشاهر قول صحیح جائزدر (و رافضیلارنک
 ایجاندان بری دخی نادعلیا دعاسیدر که قز لباس شعریدر آ کئا دعادر دیو
 ایتک و او قوماق و طاشوماق محض خطادر زیرا (نادعلیا مظهر العجایب
 تجده عوناً لک فی النواب بر بیت دور معناسی بودور که یا محمد سن علی بی
 حاضر که اول عجایبه کوستریچیدور جمیع بلاله کده سن علی بی معین بولور
 سن دیو حضرت علی بی قدرته مدح ایدوب پیغمبری صلوات الله علیه عاجز
 وز بولغله قدح ایلمشاهردر (و مزبور شعری دعادر دیو شرحنده زیاده بالاندر
 مشلاردر تا که اهل سنت امیدلر نه اعتقاد ایدروب کندی طریقلارینه سرچیجه
 قویمش اولالار بوندهن غیرى الفا ایتدکلهری دعالارندان بری الف الله (م)
 محمد (ج) جبرائیل (ع) علی دیو ایتدکلهری دعادر که دیار و مده شایع
 اولمشدر چهار یاری غیریله رنی ذکر ایتدیه یوب حضرت علی بی کیتوردیگی
 بودر که پیغمبردهن صو گره خلافت علی نك حقی ایدی و حالا امام بالحق علی
 اولادیدر بلکه جبرائیل پیغمبرلگی محمد کیتوردیگی یانکله غندهن دریوخسه
 علی به کیتورمک قصد ایلمش ایدی جبرائیل آردنچه علی بی کیتوردیگی انک
 اوچوندر بو کلامی ملاعین آشکاره دییه مدکله رندهن حروفله اشارت ایله یوب
 غزاة مؤمنینک غزاهمکنده اولان دعا خالصه رینه تشویش پراقشلاردر دخی یا
 محمد یا علی دیو یازدقلاری و بهضیده ری آنی ورد ایتدکلهری رافضیه ر و محمد
 علی بی سورسنده سودیمک آنلارنک کلام فاحشیدور (اهل سنته لازم اولان
 بودر که بونلاردان اجتناب ایدوب مشایخ عظامنک اعتقاد بابنده یازدقلاری
 اوزره عمل ایدوب حضرت رسول الله دهن صو گره افضل بشر حضرت ابوبکر

بعده حضرت عمر بعده حضرت عثمان بعده حضرت علی در دیو اعتقاد ایتامک
و جمله سینه محبت و خیر ایله آ گمق اوزریمزه واجبدره شوشی طینه اعتقاد
قیلماغان آدم اولسه غیر حق السبیل اوزره اولغان کشی کشی تو گل فافهم
مرحوم ملا محمد شریف مخدوم بخاری ذک حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه که
لمن ایتکه کن کسینه نی هجو ایدوب انشاد ایلدیکی ابیاتی اوشبودر •

الحجم اوج هدایت درلر اصحاب کرام • اشیو مضموندر کلام افصح خیر الانام
جهه سی تعظیمی فرض عیندرسی حرام • ایتمه ابراز تمند بو حدیثه التزام
(یوقسه شیطان هم ایدر لمن ای سفیه عقلی کم)

اول سفیه سامان که کفر ایدوب عرض شمار •
زمره صحب عظامه طعن ایتسه آشکار

ایکی کون اوزره اولور رو بی سیاه شره سار •
دوزخ اچره حاله ابلیس آغلار زارزار
(نوبهار رحمت ایسمزمن رعنه هبیج دم)

بو • باریک زمره به طعن ایتمه ای شیطان سرشت •
حسن آمالی قیلوب عرض مدار فعل زشت
خلد باغن ایلوب پدوود ایدوب ترک بهشت •

یوقسه ترک مسجد ایت اول مازم دیرو کنشت
(یاچکل به فعل زشته کدن سن ای شیطان شیم)

افتخار ایلر وجود بد سرشته سکه حجیم •
خواجه درسک درر قلیس شیطان رحیم
خلد نک جنت سر ایدن سکا ایسمز نسیم •

چونکه حکم ایتمش عذابک اوزره رحمن رحیم
(در که ابلیسه اولد گمی غلام بی درم)

چوق اسفدين مبدئندن قيلمك فيض اكتساب •

سب ايروب اسلام اساسينك يازق ايتدك خراب

اوشبو قوايگدن ضميرم اولدى قان بغيرم كباب •

تاش دكل كو گلم كه تا كوسترسه بر حرفيكه تاب

(فرض در بيع قضايه اهيجكي ايتسون قلم)

خواه تنظيمات اولسون خواه فرمان اله •

اهل اسلامك عمومن سبي دربي شك گناه

نرده قالدكم عظام دينه اولسون اشتباه •

اولدى معلوم كه حاسددر برنجي روسياه

(بس خلودي درجهنم شعله سينه مغنم)

ايتاهمك كرنيل فيض رحمت پروردكار •

حايه تجديد ايمان ايت يگيدن اختيار

بو سوز گدن توبه خاص نصوح ايت آشكار •

زمره اصحابه اول اخلاص مند اسلام وار

(اوشبو حيصك توبه غسلندن اولور طهره علم)

اي غفور لم يزل كشاف بي تمثيل راز •

ايلرم تقصيرنا معدودمك عفون نياز

هرته كم چوقدر و تقصيرم و تحسينم آز •

باقه تقصيرمه عفو ايت اي كريم كارساز

(جاده ابراز عصيان اوزره غايت مضطرم)

بايه تصديق وايماني اي رب انام •

دين پاك احمد مختار ايله ايت مستدام

حب اصحابي ايله رفع ايله قلمدن ظلام •

چهار يار باصفانك حقي عفو ايت احترام

(خاطر عالیسی صای بنده گه ایله کرم)

اعتنادم باغنی ای کردکار خیر و شر *

خضرسنت آب حیوانندن ایله سبز وتر

کوثر فردوس نعمانیدن ایتنیل کامور *

اشبو یولدن غیری هر بول اولسه اول یولدن قوتر

(فخر موجوداتنک آی و صحینه بن چا کرم)

(تمت)

فخر عالم وجوده کلدکلهری وقتده ملائکه کرامله ره امر اولندی که صاف
صاف اولوب ایچله رنده ملک نیک بری یا امینه بونی طوغردغنک وقتده بن تعوذ
ایتدی کم وقتده سندخی الله تعالی یه صغندر مسن و دیه سن که (اعینه بالواحد
من شر کل حاسد وقائم وقاعد عن السبیل حائد عن الفساد جاهد وکل خلق
فسد من نافث او عاقد وکل جن مارد یا خذ بالمرصد فی طریق الموارد لا
یسرونه ولا یطوفونه فی یقظة ولا منام ولا ظن ولا مقام یدالله فوق ایدیهم
حجاب الله دون عادیهم) یعنی بن آنی بر الله صغندرین هر حسودنک شرندهن
دخی آیغن طورانلارین و او طرانلارن یارامازلغندهن و یولدان چقفا نلارن
یعنی ضالاته دوشنلارن شرندهن و فساده جهدا یلمین شریرلارن دخی فاسد
تلقدهن دخی افسون او قیرب او فور کانلاردن و باغ بغلیله چلاردن و قوتلو جنلار
دیکه اولوی بواللاری بکلله رله و کیلوب کچنله ره ضرر قصد ایدرله یعنی باری
ندایه بو جمله دن ضنون که او یقوده او یا غلغده طواشمیه لهر و ضرر ایده میه
لار و سیر ایدرکن و بر یرده طورورکن کز اندارین کور میه لهر که حق سبحا
نه و تعالی نیک قدرتی آنلاردان اوستون دور و حجاب حکمنی آنلارنک ظلمله ری
بجاوزدهن ایچرودیر یعنی ندکلو ضرر قصد ایتسه لهر اول حجابدهن تجاوز ایده
مزلهر دیمکدر (والحاصل بو حرز شریفه یه پیغمبر حضرتله ری مشغولله ایدی
بع اعدا او چون بونک کبی سریع التأثير حرز اولماز طالبله ره لازمدر که

بوندان غفلت یتیمه‌لر زیرا ابو محمد عبدالکریم بن خلق الله بغدادی بوتویدی
 استخراج ایلشدر رعایتله مجربدر علی‌الخصوص امینه روایت ایلشدر که واقعه‌ده
 بکنا بر کسه کلدی یا آمینه سیدالبریه یه یوکلدی اولدک دیو خبر بوردی و طوغری
 دینک زمانده اسه‌نی محمد قویاسن دیدی و کیتدی، وقتا که او یاندم باشم او چنده
 یسکی کوشدردن دوزلمش و یازلمش بر نسخه بولدمکه یازوسی (بسم الله استو
 دعک) یازلمش اندان آشانی یوقاریده یازیلان حرزینی بالتمام کتابت
 اولنشدی و ابو عمر و آنک اصحابی روایت ایدوب بو حرز شریف بر کشینک
 بیله سنیچه اولا هر نامه قول یرده یاتورسه برو بیابانده دخی کیچه لرسه اول
 کسه یه ضرر اولمیه دیو بیان ایلشدر *

حضرت آدم یره ایند کدن سرور انیدانک طوغدینی تارینجه کلنچه بش مک
 سکز یوز سنه اولمشدر. اشراف تواریخ یازدینی اوزره حضرت آدم ایله
 نوح نبینک آراسی مک یوز سنه در و اهل تواریخ قولنجه حضرت آدم
 یره ایند کدن طوفان نوحه کلنچه ایکی مک آلتی یوز ایلمی سنه در و حضرت
 نوح فوتنه‌ن حضرت ابراهیم طوغدینی وقته کلنچه آلتی یوز قرق ایکی سنه در و
 بعضیلار قولنجه مک ایکی یوز آلتش اوچ سنه دره بو تقدیرجه آدم علیه
 السلام هبو طندان ابراهیم علیه السلام طوغدینی کونه کلنچه اوچ مک آلتی
 یوز اون یدی یل اولور و حضرت ابراهیم‌نک ولادت تارینخندان هجرت تارینخنه
 کلنجه ایکی مک اوچ یوز آلتش اوچ یلدر که اکثرنک قولنجه بش مک طوقسان
 طوقز یل اولور و اما موسی علیه السلام ایله آدم علیه السلام زفاتی ماییننده
 بش مک بش یوز آلتش ش یل مرور ایلشدر و بعضیلار قولنجه یدی یوز
 یل اولمشدر (فاما موسی علیه السلامک و فایتله هجرت تارینخنه وارنجه مک
 آلتی یوز قرق یدی اولمشدر و سلیمان نبی ایله تارینخ هجرت مایینی مک یوز
 ییله قریب اولمشدر و بعضیلار قولنجه سلیمان وفاتندان فخر عالم طوغدینی
 زمانه کلنجه مک آلتش ییل کچمشدر و لکن عیسی علیه السلام طوغدینی

زماندان هجرت تـأریخـه آتی یوز اوتوز ییل مرور ایتشدر که بو تفصیل
 ناو محله کلنچه اشرف التوار یخده مسطوردر (و اما محمد بن جریر الطبری
 باز دینی اوزره آدم پیره ایندیکی کوندهن فخر عالم طوغدینی کونه کلنچه که
 نورانده بویله در دیرلر دورت مک آتی یوز قرق ییلدر (و اما نصاره قولنچه
 بش مک طوقز یوز یتش ایکی ییلدر و لکن عبدالله بن عباس تفصیل ایتدیکی
 اوزره آدم علیه السلامدن طوفان نوح علیه السلامه کلنچه ایکی مک یوز ایلی
 آتی ییل (و نوح طوفانندان ابراهیم علیه السلام زمانه کلنچه مک یتش
 طوقز ییل و ابراهیمدان موسی علیه السلام عصر نه کلنچه بش یوز آلتش
 بش ییل و موسی علیه السلامدان سلیمان زمانه وارنچه بش یوز اوتوز آتی
 ییل و سلیمان نیدهن اسکندر ذوالقرنین دورینه کلنچه بدی یوز یتش ییل
 بدی و اسکندر زماندا عیسی به کلنچه اوچ یوز آلتش طوقز ییل اولدی
 و عیسی علیه السلامدان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم زمان سعادتنه کلنچه
 بش یوز المللی ییل که علی الحساب بش مک طوقز یوز یکر می اش ییل اولور.
 انتهی کلامه والله اعلم کنز الاخبار لعلی افندی •

❖ بسم الله الرحمن الرحيم ❖

الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفى • وبعد ختم من یس شریفه کاد که
 زیرک جامع شریفنده وعط اثناسنده یس شریفنک فضا ائلندن بر مقدار نسنه
 نقل اولندی (بس تلامیذدن برسی نقل اولنان احادیث شریفنک ترکی به
 ترجمه سنی رجا ایلدی بز دخی مراننه مساعده ایدوب تفاسیردن نقلنه شروع
 ایلدک اولکه نافع اولان شأ الله المبین اتمامی میسر اولدقده بو رساله نیک
 اسمی (تذکیر الناسین فی فضائل یس) اولادینو مناسب کورلدی. معلوم اوله
 که بو سورده کریمه نیک بش اسم شریفی واردر • وَالْکِیسِ سورده یس •
 ای کلنچیسلی فلپ قرآن • اوچنچیسلی دافه • دورتنچیسلی قاضیه • بـیشـنچـیسـی

۱۰۰۰۰ یسین دینلدی اولنده مذکور اولوب و نیچه اسراره اشاره اولندیغندن
 اوتوزی قلب قرآن دینلدی زیرا ایمانک صحتی حشره اعتراف ایله دور حشر
 ایسه بو سوره کریمه ابلخ و نجه اوزره مقرر دور (دافعه دینلدی هر بریمز
 دن سنه دفع ایلدیگندن اوتوری قاضیه دینلدی هر حاجتی قضا ایلدیگندن
 اوتوری معمه دینلدی هر خیر وبر کتی شامله اولدیغندان اوتوری یا خود دنیا
 و آخرتک خیرنی صاحبزه عام قلدیغندن اوتوری نتا کم تفسیر ابو معافده و
 تفسیر قاضیده ومدار کده و شیخ زادهده و غیر تفسیر و حواشیده مذکور دور
 بوندان سو گره معلوم اولا که موضوع اولان حدیث معهودده ماعد اوارد
 اولان مطلق حدیث شریف ضعیف ایسهده مجموعی یگرمی دن زیاده دور نتا
 کیم در منورده امام سیدوطی و مصاعد انظر نام تا لیفده شیخ بقاعی یازارلار
 تفسیر کواشیده همان بر حدیث شریف ایراد ایدرله که اول حدیث شریف
 (اقرؤ اعلى موتسا کم یسین) لفظیله دور و بو حدیث شریفده جملهده وارد دور
 معنای شریفی موتا گز مرضا گز اوزرینه یس شریف سوره سنی اوقونک
 دیمک دور ضیا الدین مقدسی دخی فضائل اعمالده ایکی حدیث شریف ایراد
 ایدر (برسی کواشیده گی کبی ایکنچیسى انس روایتی اوزره) ان لکل
 شی قلبا و قلب القران یس کتب الله له بقرأتها قرأة لقرآن عشره مرات (
 لفظیله در اجمال اوزره معنای شریفی تحقیق هر سینک قلبی وارد قرآن
 کریمک قلبی یسین شریفدر و هر کمگه یسین شریفی اوتیه آنک قرأتی
 سببیله قرآن کریمی اون کره اوقماق ثوابنی آنک اوچون یازار الله تعالی
 دیمکدر تفسیر مدار کده آنچق اوچ حدیث شریف یازار اوکی سینک مفهوی
 رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سعادتله یورور تحقیق هر سنه اوچون
 قلب وارد دور تحقیق قرآنک قلبی یسین شریفدر هر کم وجه الله مراد
 ایدر اولدیغی حالده یسینی اوتیه آنک اوچون منفرة اولنور و قرآن عظیمنی
 یگرمی ایکی کره اوقمش کبی اجر و ثوابدن ویریلور ایکنچسی سعادت ایله

بیورر هر كمگه حاجتی اوتككنچه يسین شریف اوقیه حاجتی قضا اولانه
 اوچونچی بیورر بر كمسه يسین شریفی اوقسه آج ایسه الله تعالی آنی طویدره
 موسز ایسه صو بیره یالانغاج ایسه کیدره خوفی وار ایسه امین قیله وحشتی
 وار ایسه هونس اوله فقیر ایسه بای ایده زندانده ایسه اخراج ایده امیر ایسه
 خلاص ایده ضال یسه هدایت ایده مدیون ایسه خزیه له رندهن دینی آضا
 یده بو سورة دافعه و قاضیه تسمیه اولنور هر کونی نی اندان دفع ایدر هر
 حاجتی قضا ایدر مدار نقلی بونده تمام اولدی لکن بو اوچنچی حدیث شریف
 تفسیر تیسیرده بوندان اوزوندر زیاده سی ار کن اوقسه اولانه مسافر اوقسه
 سفری اوزرینه اعانت اولانه یتیمی اولان اوقسه یتیمی بولا صباح اوقسه آخشا
 مه د کین الله تعالی نك اماننده اولان آخشام اوقسه صباحه د کین الله تعالی نك
 اماننده اوله (وینه تفسیر تیسیرده حسن بصریدان مرویدر که حدیث شریف
 اولمق اوزره نقل ی ر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سعادت ایله بیورر هل
 جنت جنتنده قرآن عظیمدهن اوقماز طهو یسین شریفی اوقورلار (وینه تیسیرده
 حدیث شریف اولمق اوزره ابو هریره روایت ایدر بر كمسه بر کیچده رضا
 لله تعالی یسین شریف اوقسه اول کیچده الله تعالی آنی مغفرت ایده تیسیر
 نك کلامی بونده تمام اولدی (تفسیر ابن عادلده مغفور اولدینی حالده صباحلار
 دیور روایت ایدر (وینه ابن عادلده ودر منثورده یحیی بن کثیردهن مرویدر
 بیورر که بزه بالغ اولدیکه بر كمسه صباح وقتنده یسین شریف اوقسه اخشامه
 د کین فرحده اولمدن خالی اولمز و اخشام وقتنده اوقسه صباحه د کین
 فرحده اولمدن زائل اولماز بو ایکی تفسیر نك کلاولاری بونده نهایت بولدی
 (اما شول حدیث شریفکه تفسیر حدادیده (و تفسیر ابو معافاده ودر منثورده
 بیورر مشلار ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عندهن روایت اولمق اوزره اول
 حدیث نك آخرنده هر كمگه یسین شریفی اوقیه یکر می حجه معادل اولور و هر
 كمگه یسین شریفی د گمیه فی سبیل الله مك آلتون انفاق ایتمش کبی اولور و

بر کسه یسین شریفی یازسه و صوونی اچسه آنک جو فنه مک دو اومک یقین
 و مک رحمت کرر و هر دردغل آندان نزع اولنور. بو لفظله نقل اولندان
 حدیث شریف منکر در دیو یندر منثورده (امام سیوطی تئنبه ایدر ابن
 مردویه و بیهقی تخریج ایدرلهز ابو برده رضی الله تعالی عنه ایدر بر کسه یسین
 شریفی بر کره او قوسه گویا قرآن کریمی اون کره او قوش کبی اولور (ابو
 سعید رضی الله تعالی عنه ایتدی ایکی کره او قوش کبی اولور. ابو برده ایتدی
 سن ایشدیکی تحدیث ایله بن ایشدیکی تحدیث ایدر رون و بن ارتخریج ایدر
 ابن عباسدان نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر آرزو محبت اوزرینه یسین
 شریف او فنه ایدر مکانه اولایدی اتمعدن هر انسانک قلبنده یسین شریف
 اولایدی (طبرانی و ابن مردویه سند ضعیف ایله انس رسول اکرم صلی
 الله تعالی علیه وسلم مدن روایت ایدر آنلار دخی سعادت ایله بیوررلار بر
 کسه هر کیچه یسین شریفنک قرأتی اوزره دائم اولسه صو کره وفات بولسه
 شهید اولدیغی حالده اولور. دارمی عطا بن رباحدان تخریج ایدر بگا بالغ
 اولدیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر بر کسه صباحده یسین شریف
 او قوسه اول کوننک یسری اعطا اولنور اخشامه دکین و اگر اخشام او قوسه
 اول کیچه نک یسری ویریلور صباحه دکین و آخر حدیث شریفده بیورر
 هیچ بر میت یوقدر که آنک اوزرینه یسین شریف او فنه میتندن مراد خسته
 (الا الله عظیم الشأن آنک اوزرینه سكرات الموتی اسان ایدر بو گنا مشا
 به روایتلر چوقدر. تعبیرده مشایخ دیرلر ایدی که میت قئنده یسین شریف
 او قوسه آندان عذاب تخفیف اولنور امام بیهقی شعب ایمانده ابی قلابه مدن
 تخریج ایدر که ابو قلابه ایدر بر کسه یسین شریف او قوسه او کسه یه مغفرت
 اولنور. آج اولدیغی حالده او قوسه طوق اولور ضال حالنده او قوسه هدایت
 بولور. یتیک صاحبی او قوسه یتو کن بولور. طعامنک قئندن خوف ایدوب
 اول طعام آ گنا کفایت ایدر. میت قئنده او قوسه اولم آ گنا آسان اولور.

طوغرمقده عسرت چکن خاتون ققنده اوقوسه یگملک ایسهن طوددر و بر
 کسه یسین شریف اوقوسه اون بر کره قرآن کریمی اوقومش کبی اولور .
 هر شی ناک قلبی وارد قرآن کریمک قلبی یسین شریفدر . امام بیهقی ایدر
 ابی قلابهدهن بزه بو روشچه نقل اولندی ابو قلابه ایسه کبار تابعین ده ندر .
 اگر آندان صحیح ایسه کندی یانندان سویله من الاعن بلاغ سویله . حاکم
 و بیهقی نقل ایدر که ابو جعفر ایدر بر کسه تلبندده قسوة قلب بولسه یسین
 شریفی بر جام کاسه یه زعفران ایله یازا صو گره شرب ایده و برروایتده رسول
 اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتله ری صباح نمازنده یسین شریف ایله سووره
 فاتی اوقش (و عمار بن یاسر رضی الله تعالی عنه هر جمعه کونی منبرده یسین
 شریف اوقور ایدی و سعید بن جبیر رضی الله عنه بر مجنون اوزرینه یسین
 شریف قرأت ایلد کد ، جنونندهن خلاص اولدی) و ابو الشیخ تخریج ایدر
 عبدالله بن محمد ایدر بر یوله سلوک ایلد که آنده غول ایدی (بس بر خاتون
 کورد که اوزرنده معصفر قافتانلار و ارسریر و قندیلله اوزرنده اوطورمش بی
 دعوت ایدوب بری کل دیدی) بس بن دخی بونی کورد کده یسین شریف
 اوقغه باشلادم قندیلله سوندی . بکا نه اشله دک بکا نه اشله دک یا عبدالله
 دیمکه باشلادی (بس بو طریق ایله سلامت بولدم دیدی بو حکایه ناک
 راویسی محمد بن سهل مقری در که خوفدهن و مطالبه سلطانان سزه بر نه رسه
 اصابت ایلد کده یسین شریف اوقوسه آکز سزدهن دفع اولور طبرانی جابر بن
 سمره دهن رضی الله تعالی عنه تخریج ایدر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتله ری صباحده یسین شریفی اوقور ایدی ابن عدی و غیر یله تخریج
 ایدرله و ابی بکر الصدیق دان رضی الله تعالی عنه رسول اکرم صلی الله علیه
 وسلم سعادت ایله بیورر بر کسه والدینک یا ایکیسینک برسن قبرنی هر جمعه
 کونی زیارة ایدوب آنلار ققنده یسین شریف اوقوسه اله عظیم الشأن هر
 حرفک عددیچه آنک گناهن ، غفرت ایده (صاحب الابانه عائشه صدیقه

رضی اللہ تعالیٰ عنہا دهن تخریج ایدر رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم بیور
قرآن عظیم الشائده بر سورہ کریمہ وارد رکه عند اللہ آگہ عظیمہ تسمیہ
اولور و سورہ کریمہ ربیعہ ایله مضر قبیله سندن چوق کسمه، شفاعت ایتسه
کره کدر که اول یسین شریف سورہ کریمہ سیدر بیور بو هجوه وعی در منثور
ده مسطور در وینه در منثورده و حصن حصین ده ابن عباس دهن مرویدر که
حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہ ایتدی یا رسول اللہ قرآن عظیم صدر مدهن بو
شانور و قچار بر خوشچه حفظ ایده من (بس رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ
علیه وسلم حضرت تهری ایوردی سینگا بر ایکی کلمات تعلیم ایدیم که آنلار
ایله سینی اللہ تعالیٰ نفعلندره و سنک تعلیم ایدکن کسمه یه دخی اول کلمات نفع
ویره دیدی حضرت علی نعم یا رسول اللہ بابام آنام سینگا فنا اولسون تعلیم
بیورنک دید کده سعادت ایله بیوردیکه جمعه کیچه سند، دورت رکت نماز
قل اولگی رکتده سورہ فاتحه ایله یسین شریف او قورسک ایکنچی رکتده
فاتحه ایله حم دخانی او قورسک او چونچی رکتده، فاتحه ایله آلم تنزل سجده
او قورسک دورتنچی رکتده فاتحه ایله تبارک الذی او قورسک تشهد دهن فارغ
اولدقه اللہ تعالیٰ به حمد و ثنا ایله بگه و نیدیه ره صلوة ایله و مؤمنلره استغفار
ایله صگره بودا اوقیه (اللهم ارحمنی بترك المعاصی ابد اما بقیتنی وارحمنی
ان تکلف مالا یعیننی وارزقنی حسن النظر فیما یرضیک عنی اللهم بدیع
السموات والارض یاذا الجلال والاکرام والعزة الستی لا ترام اسئلك یاالله
یارحمن بجلالک ونور وجهک ان تلزم قلبی حفظ کتابک کما علمتنی وارزقنی
ان اتلوه علی النحو الذی یرضیک عنی واسئلك ان تنور بالکتاب بصری و
تطلق به لسانی و تفرج به عن قلبی و تشرح به صدوی و تستعمل به بدنی
وتقوینی علی ذلک و تعیننی علیه فانه لا یمنینی علی الخیر غیرولا یوقله الا
انت) اوچ جمعه یابش جمعه یا یدی جمعه بو مذکورى اشاه باذن اللہ تعالیٰ
قرآن کریمى حفظ ایدرسن بو اجابت اصلا و قطعاً هید- بیج بر مؤمنی خطا

ایدوب تجاوز و تعدی ایتمه مشدور بیوردی صلی الله علیه وسلم (بس یدی هفته دهن سو گره حضرت علی کیلوب قرآن کریمی و حدیث شریفی حفظ ایتدو کنی خبر ویرد کده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم کعبه نیک ربسی حتی اوچون مؤمن کامل ایمش سن غیریه دخی تعلیم ایله یا اباحسن غیریه دخی تعلیم ایله یا اباحسن بیوردی والله تعالی اعلم درمنثور نیک کلامی بونده تمام اولدی (امام بقاعی (مصاعده النظر نام تألیف ده سوره توبه ده حضرت علی دهن روایت ایدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سعادت ایله بیورور سوره براتی و سوره هودی و سوره یسین شریفی و سوره دخانی و سوره عم نی منافق حفظ ایده من (وینه بقاعی مرحوم سوره یسین ده ایراد ایدر که عائشه صدیقه رضی الله عنها دهن آنلار دخی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لار دهن آنلار دخی سعادت ایله بیورور بر کسه بر کیچیده آم سجده و یسین شریفی و اقتربت الساعة نی و تبارک سوره سنی اوقسه اول سوره کریمی آنلک اوچون شیطان دهن حرز اولور مصاعد النظر نیک نقلی تمام اولدی (عکر مه دهن مرویدر که ایدر قریشدهن بر بلوک کسه بر یره جمع اولوب بهضیسی ایتدی بن محمدی کورسه ایدم آ که شوپله و شوپله ایدردم دیر ایکن بس رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لاری آنلار نیک یاننه کلوب اوزرله رینه طور دی (و دخی بس و القرآن الحکیم فهم لا یبصرون) دکن آنلار نیک اوزرینه اوقودی و بر اوچ طر پراق آلوب باش لاری اوزرینه صاحبدی آنلار دهن بر کسه کوزنی قلدرب آ که باقمغه و بر کلمه سوپله که قادر اولمادی رسول اکرم حضرت لاری سعادت ایله یانلار دهن کچدی و کیتدی بس آنلار باش لار دهن و صقال لار دهن طیرانلاری سلوب والله کورمدک والله ایشتمه دک والله عقل ایتمه دک دیمکه باشلادیلار که (ننه کیم تفسیر تیسیر ده و درمنثور ده مذکور در (قریش کفره سفک اولولاری دارالندویه اجتماع ایدوب ابلیس برنلیس دخی بر شیخ نجدی هیئتنده ایچله رنده بولنوب حاصل صاحب سعادت صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لهرینه

سؤ قصد ایلدکله رنده مبارک قېدوسنی احاطه ایدوب چقمه سنه انتظار حکایه نده اوزرله رینه چغوب یسین شریف نیک فهم لا یبصرون آیه کریمه سنه وارنیجه اوقیدوب باشلارینه طوپراق صاحبوب سعادت ایله کیتدیگی مشهوردر (تفصیل مراد ایدن مصادد النظر نام کتابه نظر ایلسون الحمد لله رب العالمین . والسلام علی الدوام علی سید العالمین .

(فخرکائنانک آزادلی قوالاری و جاریه لهری و خدمتکارلهری و کاتبه لهری و وفیقلاری و ساحلاری و مؤذنه لهری بیان ایدر

اولا آزادلی قوالاری اشراف التواریخ فوانچه قرق اوچدر. اما طبری قوانچه اون یدی کشیدر. اولا زید بن حارثه صاتب آلتش قوالیدر (ایکنچی زیدنک اوغلی اسامه) اوچنچی ثوبان یعنی مشتری قوالیدر (دورتنچی ظهران حبشی که بر خاتوندان میراث قالمشدر) بشنچی ابورافع (آلتنچی سلمان) یدنچی آسیه (سکزنچی آعنه) طوقزنچی ابو امیه (اوننچی ضمیره) اون برنچی ریاح (اون ایکنچی مطهران) اون اوچنچی که اسمی تشبه ماعداسنک اسمه لری معلوم دکدر (و اما جاریه لهری اون بردر و حر الاصل اولوب خدمت ایدنلر آلتی کسه در. بری انس بن حارثه اوغللاریدر هند (واسماری) ربیعہ بن کعب و بری ابن مسعود نعلیننی حفظ ایدردی و بری عقبه بن عامر ایدی قاطرینه خدمت ایدردی (اما وحی کاتبه لری یگرمی یدی ایدی ابوبکر عمر بن الخطاب عثمان بن عفان علی بن ابی طالب زبیر بن عامر بن فهیره عاص اوغللاری) خالد بن ابان سعید عبدالله بن الارقم (حنظله بن ریغ) ابی بن کعب (ثابت بن قیس بن شام شرحبیل بن حسنة مغیره بن شعبه عبدالله بن زید جهیم بن صلت خالد بن ولید منلا بن الحضرم) عمرو بن عاص عبدالله بن رواحه محمد بن سلمة عبدالله بن مسعود هدیقب بن فاطمة زید بن ثابت معاویه بن ابی سفیان رضوان الله علیهم اجمعین . (اما مؤذنه لهر دورتدر بلال بن ریاح ایکنچی عمر و بن ام مکتوم الاعمی اوچنچی سعد القرط (دورتنچی

ابو محذورہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم رفیق لاری و حارس لاری و بارز لاری (ابوبکر •
 عمر • عثمان • علی • حسن • حسین • حمزہ • ابوذر • مقداد •
 سلمان • حذیفہ عمار رضی اللہ عنہم) و اما ازواج النبی علیہ السلام دخول
 ایتدکلہری ازواج طاہرات بونلاردرد • خدیجہ • سودہ • عائشہ • حفصہ • زینب •
 حریمہ • ام سلمہ • زینب بنت حبش • ام حبیبہ • جویریہ • ریحانہ • میمونہ •
 صفیہ در رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین • و اما بونلاردان ماعدا خاتونلاری کہ
 آنلارہ دخول ایتدکلہرندہ و نکاحلار عقدندہ و خطبہ لارندہ و کندولہرن
 رسول اللہ غہ عرض ایتدکلہرندہ و نفساہرن فخر کائناتہ باغشلا دقلارندہ اختلاف
 ایشاہردر آنلاری بیان ایلک واجبدر (بری اسما بنت نعمان رسول اللہ علیہ
 السلام آکا طلاق و بردی • بری دخی فیسل بنت قیس بری دخی فاطمہ
 بنت ضحاک و بری عمر بنت معویہ و بری لیلی و بر دخی اسما بنت صلت
 و بری دخی ام شریک و بری دخی امہانی کہ حضرت علی نہک قز قونداسی
 ابو طالب قزی (بری دخی امیہ بری دخی صفیہ بنت اسامہ بزى دخی جرہ
 بری دخی سودہ بنت قریش بری دخی حونہ بری دخی امامہ بنت حمزہ و بری
 دخی عروہ بنت سفیان رضوان اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین واللہ اعلم کنزالاخبار
 لعلی افندی •

بیان اولاد النبی علیہ السلام

عبدالله بر اسمی طاہردر و بری دخی طیب بری دخی ابراہیم رضی اللہ
 عنہم اجمعین • و قزدان اولاد لاری (زینب) رقیہ (ام کلثوم) فاطمہ رضی اللہ
 عنہم اجمعین • فخر کائناتک عمالہری عبدالمطلب اولاد لاری اصح روایت اوزرہ
 اون ایکیدر • حارث • ابوطالب • زبیر • حمزہ • ابو لہب • عیدان • مقوم • ضرار •
 عباس • قثم • عبد الکعبہ • جحلدر کہ اسمی مغیرہدر • بس بو اون نفر کسہ

بالکلیه عبدالمطلب اوغلا اریدور. پیغمبر من نیک باباسی عبدالله اون اوچنچی
واقع اولور بعضیلهر عبدالکعبه یوقدر دیرلر بعضیلهر قثم یوقدر دیرلر اماغمه
لهری ام حکیم بره صفیه اروی عاتکه امیه عمله رندهن فقط ایکی کسه ایمان
ایله مشرف اولدیلار بری حمزه وبری عباس (کنز الاخبار لعلی افندی)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (شعر)

بو زمانه داغی عالمه رنک شیخ له رنک کیومی • اما الخيام فانها کخیا مهم •
چاطری اولده اولغان عالم صوفی لهر کیومی • واری نسا الحی غیر نسا ئها
کبوک اما اچنده گئی کشیسی اوتسکن زمانه

اولغان عالم لهر کبوک تو گیل • (ح حدیث کاک قرآغه اشارت دور)

علم المکاشفة نیک حصولی حقه نده حدیث کیلدی ح اذا دخل النور فی القلب انشرح

علم المکاشفة نی تعبیر ممکن تو گیل حدیث کیلدی ح ان من العلم کهيئة المکنون

بزم طاعت مزده اجتهاد قیلغان من لهر (البته ق والذین جاهد و افینا لهد ینهم

کورسه ترمن یوالار مننی قرآم کیلدی سبلنا

علم المکاشفه بنده ده حاصل بولامی مگر حاصل

بولا دنیادان اعراض ایله. حدیث کادی ح التجانی عن دار الغرور

علم المکاشفه ایله ن علم المعامله نیک فضلی ح فضل العالم علی العابد کفضلی علی

حننده کلاری

والمعاملة اقبیلة هر کمه واجب بولغان ح طلب العلم فریضة علی کل مسلم

خصوصده و مسامه

بلکه ن من لهر برله ن بله گن برابر ح تل هل یستوی الذین یعلمون والذین

بولماس سزاق حقه نده لا یعلمون

دین عامن او گره نو خصوصده کیلدی ق لیتفقها فی الدین

بلوب گناه قیلو حقنده قرآن کیلیدی ق کبر مقتدا عند الله ان تقولوا اما لا
تفعلون .

دخی شول خصوصده حدیث کیلیدی ح اشد الناس عذابا عالم لا ینفمه الله
بعلمه

کتاب شولای نهیتکن دیب هر کجه ح لا یفتی الا امیر او مأمور او . تکلف
فتوی بیره سسزک حقنده
بیر گن صورتده اوز کو گنلندن طلب ح استفت قلبک وان افتاک المفتون
قیلو حقنده

علم او گره نکهنده شفقت قیلو حقنده ح انا لکم مثل الوالد لولده)
حدیث شریف

بلکن علمن ستر قیلو حقنده حدیث کیلیدی ح من کتم علما الجم بلجام من النار
عامگه اهل بولماغان کسنه گنه یتو حقنده ح (لا تطرحوا الدر فی افواه الکلاب)
فهمی قدری علمنی نه یتو حقنده حدیث ح (امرنا ان نتکلم الناس علی قدر
عقولهم)

خليفة او اغان آده گه طمعنی کبسمه ک حقنده ق (قل لا اسأ لکم علیه اجرا)
یا که خلقک یوزن اوزینه دوندرو حقنده ح (من تعلم للمباهات او الامارات
او اصرف وجوه الناس فهو فی النار)

شا کرد اعتنا دینه آرتق تواضع قیلماق علم ح (ایس من اخلاق المؤمن التملق
او گره نکهنده غیر وقتده افراط تواضع (الا فی طاب العلم)
قیلما سسزلق حقنده

شا کرد استاذینک او گره تمکنه کو کئل ق (ان فی ذلک لذکری امن کان له
قویق حقنده) (قلب)

امام ابو حنیفه نیک فضلی حقنده باشقه امام لاردان ق (ابو حنیفه سراج امتی)

آدميله رنى جنله رنى عبات اودچون خلق قـ (وما خلقت الجن والانس
قبلمان خصوصده) (الا ليعبدون)

عبادته ن برسى نماز ايكلنگينه هم آندان حـ (ما افترض الله تعالى على خلقه
اول توحيد ايكلنگينه) بعد التوحيد اهب اليه من الصلوة

نمازنى قصداً قويوب او قومى قالغان حـ (من ترك الصلوة متعمدا فقد كفر
خصوصده كيلدى) (اي قارب الكفر)

طهارت اياه طشنى هم اجنى باكله وخصوصده حـ (الطهور نصف الايمان)
مؤذن بولورغه كوچوك يتمسه امام بولو حقه حـ (كن مؤذنا فان لم تستطع
فكن اماما)

امامغه قوم راضى بولماغان خصوصده حـ (ان لا يتجاوز الصلوة الرأس)
عمل باطن نك افضليتى خصوصده كيلدى قـ (اقم الصلوة لذكركى)

يا افرالله تعالى نى اويلا ب او قاقده قرآن قـ ولا تقربوا الصلوة وانتم سكارى
كيلدى) (اي من حب الدنيا وكثرة الهموم)

الله تعالى شول نمازغه قاراماغان خصوصده حـ (لا ينظر الله الى صلوة لا يحضر
كيلدى) (الرجل فيها قلبه مع بدنه)

حضور قلب برله ن او قوغان نماز مقبول حـ (ان العبد ليصنى صلوة و انما
بولانمش حقه حـ) (يكذب ما عقل منها)

درستلكده نماز شريعت كا خلاف بولغان قـ (ان الصلوة تنهى عن الفحشاء
نه رسه اودن منع حقه حـ) (والمذكر)

نمازده تكبر ايك فيلماس سزاق حقه حـ (ان الصلوة تمسكن وتواضع)
قرآن او كرونوهم غيرى كشى كه او گره تو حـ (خيركم من تعلم القرآن و علمه
حقه حـ)

- قرآننی جانی اوزره یاتقانه او قماق درست ق (الذین یذکرون الله قیاما
قرآن کیلدی) وقعودا وعلی جنوبهم
- قرآنی حفظده بولغوجیدرعدانی یگملله تمک ح (فیه تخفیف العذاب عن
اوزندهن هم آ ناسندن آ ناسندن حدیث الوالدین وان کانا مشرکین)
کیلدی)
- قرآنی حفظ ایتکهچ او تماقده بولغوجیدر ح (انه بذنب)
گناه حدیث کیلدی)
- اوچ کوندهن کیمده ختم قیلماق حقنده ح (انه ینع التفقه)
حدیث کیلدی)
- قرآنی او قوغانده یغلاو اگر یغلی آ لماسه ح (اتلوا القرآن و ابکوا فان لم
کوجه نوب یغلامق حقنده) تبکوا فتبوا کوا)
- قرآن او قوغانده قایغرماق خصوصنده ح (فاذا قرأتموه فتنوا)
قرآنی ققروپ او قورغه قورقسه ریادان ح (یفصل عمل السر علی الملائبة
یاشرون او قو حقنده) سبعین ضعفا)
- اگر ریادان قورقاسه ققروپ او قو حقنده ح (ان السملائکة و عمار الدار
یستمعون قرآته یصلون بصلوته)
چونکه تعدی افضل
- قرآن او قوغانده طاوشنی کورکه م قیلماق حقنده ح (ما اذن الله بشی اذنه بحسن
الصوت بالقرآن)
- قرآن او قوچی او قوغانده الوغلامق حقنده ق (لو انزلنا هذا القرآن علی
جبل لرأیته خاشعا متصد عامن
خشية الله)
- قرآن او قوغان کشی درست اعتقاد ایله ح (من قرأ القرآن فرأى ان
احدا اوتی فضل مما اوتی له)
او قو حقنده)

- حضور قلب ايله قرآن او قو حقننده ق (يا يحيى خذ الكتاب بقوة)
- قرآن او قو چي او قو غانده فـ مكر قيلو حقننده ق (ايدبر وا آياته)
- بولغو چيدر قرآنك ظاهر و باطن معناله رني ح (ان للقرآن ظهرا و بطنا لا يفقه وجوه كثيره ايلهن اعتقاد قيلو حقننده) العبد حتى يرى للقرآن وجوها كثيرة)
- قرآن او قوب معنای غريب له رني استه و ح (اقرأوا القرآن و التسموا غرا حقننده)
- اوز بلدگی ايلهن قرآنی تفسير قیلو ح (من فسر القرآن برأيه فـ لم يتبؤ حقننده كيلدی)
- مفسرلارنك اختلافی حقننده كيلدی ق (املوه الذين يستنبطون منه)
- مفسرلهر اعتبار تیلوب قارامق حقننده كيلدی ق (تبصرة و ذكرى لكل عبد منيب قرآنی وحي قيلنمش حقننده كيلدی ق (واوحى الى هذا القرآن لا نذركم به و من باغ)
- قرآنی او قومق يالقاولق كيلكه نجه ق (اقرأ القرآن مانهاك)
- اويغ تيق خصوصنده كيلدی ق (وكلا نقص عليك من انبأ الرسل)
- صلوات نه يتك حقننده كيلدی ح (انها صدقة)
- صلواتی سلام ايله جيماق حقننده ق (صلوا عليه وسلموا تسليما)
- دعا قيلماق هم فضيلتی حقننده ح (الدعاء بخ العبادة)
- دعا نيلغان كشينك دماسن الله تعالى ح (ان الله يستحي ان يردها صفرا)
- بوش قيلماغان حقننده
- دعا قيلماغانده ربنا ديگهن سوزنی بش مرتبه ق (فاستجاب لهم ربهم)
- الك نه يتوب دعا قیلو حقننده)

دعا ٲیلغان وقتده اور تاچا دعا قیلو حقننده یعنی بیک ق (ولا تجهر بصلوتک ولا
تخقر ماسسزاقی بیک یا شرون قیلما سسزاق) تحفت بها

دعا ٲیلوچینک کویلهب دعا قیلما سسزاق حقننده ح (ایا کم والسجع فی الدعأ)

دعا ٲیلغوچی دعا ٲیلغاننده زاریلق ایلهن ٲیلو حقننده ق (ادعوا ربکم تضرعاً وخفیة)

دعا مقبول بولوون امید ایتو حقننده کیلدی ح (ادعوا الله وانتم موقنون)

دعای کوب قیلو حقننده کیلدی ح (ان الله یحب الملیحین فی الدعأ)

دعا قیلوچی مقصودی حاصل بولوده ح (یتجاب لاحدکم مالم یعجل)

آشقا سسزاق حقننده

دعا قیلوچی مضطر بولماق حقننده) ق (امن یحب المضطر اذا دعاه)

دعا قیلوچی دعا ٲیلغاننده فکر قیلماق حقننده ق (ویتفکرون فی خلق السموات

والارض

ینه فکر قیلو حقننده کیلدی ح (تفکر ساعة خیر من عبادة سبعین سنة)

الله تعالی نك آية کریمه سن او یلاق درست ح (فکروا فی آیات الله تعالی ولا

اولوب ذاتن فکر درست بولما سسزاق حقننده تفکروا فی ذات الله تعالی

ایرته نمازندان صوڪ اشراق وقتینه چه هم ح (انه احب من عنق اربع رقاب

ایکندیدهن قویاش باتقاچه شوشی ایکی وقتنی من ولد اسماعیل علیه السلام)

ذکر ایله رعایه ٲیلو حقننده

دخی سافنه رنك ایکندیدهن صوڪ قویاش ح (واذکر اسم ربك بكرة واصیلا

باتقاچه هم اشراق وتنی الوغلاقی حقننده

ینه ارشبو وتنی رعایه حقننده ق (وسبح بحمد ربك قبل طلوع

الشمس وقبل الغروب)

ایرته نمازندان صوڪ هم ایکندیدهن صوڪ ح (یا ابن آدم اذکرنی بعد الفجر

شول ایکی وقتنه ذکر قیلو حقننده) ساعة وبعد العصر ساعة)

علم او گره نوجی سلم ایله شغلله نو حقنده ح (انه افضل من صلوة الف رکعة
وشهود الف جنازة وعبادة الف مريض)

اوزینه تعین قیلمغان عبادتک دایمچیلق ح (احب الاعمال الى الله تعالى
قیلو حقنده) (ادومها)

آرتق عبادت قیلو حقنده کیلدی ح (لا بورك لی فی یوم لایزداد فیه خیرا)
روزه ایله صدقه آراسن جیوهم آورو ح (من جمعها فی یوم غفرله اوا دخل
حان صور او ایله جنازه آرتندان بارو حقنده) (الجنة)

تقوی ایله ری کیچن آز یوقلاب عبادت ح (كانوا قلیلا من اللیل ما
ایله شغلله نو حقنده) (یهجمون)

یوقی غالب بولغانچه نماز او قو حقنده ح (لیصل احدکم من اللیل ما تیسر
فاز غلبه النوم فلیر قد)

یوقی غالب اولوب نماز او قو حقنده ح (لا تکابدوا اللیل)

کوچ یتککن نرسه نی دینده تحمل ح (تکلفوا فی الدین ما تطیقون)
قیلو حقنده

اللهنک عبادتی انفسک دشمن طوماو حقنده ح (لا تبغض الیک عبادة الله)

کیچ طور مقنه اجتهاد قیلو حقنده) ق (والذین یبیتون لراهم سجدا وقیاما)

کیچده آز او اسه ده نماز قیلماق حقنده) ح (صل من اللیل ولو قدر حلبه شاة)

کیچ اورتاسنده ایکی رکعت نماز او قو ح (رکعتان فی جوف اللیل خیر
حقنده)

من الدنیا وما فیها ولولا ان اشق
علی امتی لفرضتهما)

یوقی غالب بولوب یوقلاق هم اویغانمق حقنده ح (المنام کلمه غلب والقیام
کلمه استیظ)

یوقی غالب بولوب یوقلاق هم اویغانمق حقنده ح (المنام کلمه غلب والقیام
کلمه استیظ)

یوقی غالب بولوب یوقلاق هم اویغانمق حقنده ح (المنام کلمه غلب والقیام
کلمه استیظ)

جنازه نمازی ایله علم الیله شغله نوحقنده) ح (وابتغوا من فضل الله لا باستماع
القصص فهو بدعة)

علمك آفاتی اونوتماقدر اول علمنی ضایع ح (افاة العلم النسيان واضاعته ان
تيلماق اهل بولماغان كسه كه سويله شمكدر تحدث به غير اهله

محمد عليه السلامه آل بولغان كسه هر ح (ال محمد كل تقى)
تقوى بولغان من له در)

آشار من قول لار كبی دخی اولتور من ح اكل كما یا كل العبيد واجلس
قوانلر كبی یعنی تواضع برله) كما يجلس العبيد)

هر بولمقانغه سلام بیره س بلكه ح (ابخل الناس من بخل بالسلام)
طائيفانغه غنه بیور)

صووظكئز طعامكئزنی طعامنی صووظوب ح (ابردوا بالطعام فانه اعظم
بكم بر كئتك الوغسی در) البركة)

ابار كئز عالمه ركه دنیاده چراغ كبی در ح اتبعوا العلماء فانهم سرج الدنيا
آخترده یاقتی پانار كبی در) ومصابيح الاخرة)

آصرا كئز صارق قوینی بر كئتكه سبیدر ح (اتخذوا الغنم فانها بركة)
الله دان قورقوب آخترده ضررلی نه رسه له ردهن ح (اتقوا الله وصلوا ارحامكم)
صاقلانكئز دخی ذی الرحم قرداشلار كئزه طوتاشكئز)

جنتنی ذكر برله كواشردیسز یعنی ح (اتضحكون بذكر الجنة والنار بين ايديكم)
كواشمه كئز حال بو كه جهنم آلد كئزده در)

سزناك عقلير اغكز الله غه محبتى كامل ح (اتمكم عقلا اشدكم لله حبا)
 بوانگزدر محبتك علامتى محبوبتك مرادى برله عمل قيلماقدر)

گناه بوانان نهرسه له ردهن دل سلامت ح (احب الاعمال الى الله حفظ اللسان)
 بواسه كو گئل سلامت بولور)

طيدو گز قامچى صوقماقنى شبيهه بوانان اورنده ح (ادفعوا الحدود بكل شبهة)
 بر قومك شريف كمسه سى كلسه حالينه ح (اذا آتاكم شريف قوم فاكرموه)
 موافق كرامت قيلگز)

الله تعالى سو گون بنده سنه بلانى بيورور ح اذا احب الله عبدا صبب عليه البلا صبا
 دعاسى واتضرعى واتقيادى كوب بولسون اوچون)

بس المدرسون اول قداشنه اوزينك ح اذا احب احدكم اخاء فليعلمه انه يحبه
 سومكنى تاكه محبت ايكى طرفدان بولسون اوچون

براشده آدمه ر خلاف قيلشسه لار طورتاشسن ح اذا اختلف الناس فالحق في مصر
 مصرغه زيره شهرده حلق باردر علما و امرا كويدر)

شول سبيدهن اهليتك بلده سى وطن ح اذا تزوج الرجل ببليدة فهو من اهلها
 اصلى در آنده كرمك برله مقيم بولور)

آدمه رنى قورقتوراق سوزنى ح اذا حدثتم الناس فلا تحدثوهم بما يفرعهم
 سوزله مه گز خورلقنه توشرمكنى

اراده قياسه خوراقنى آرتق بنالاره ح اذا اراد الله بعبد هو اناصرف ماله بالبنيدان
 مالى انفاق ايدهر)

اگر الله بر قومكه خيرنى تلهسه ح اذا اراد الله بقوم خيرا ابتلاه

- آنلارنى انواع بلا برله بلالاندورور گناهلارنى يا كله مك اوچون
 بر قريه اهلينه هلاكلكنى تلهسه ح اذا اراد الله بقريه هلاكا اظهر فيهم الزنا
 وش قيلور آنلار آراسنده زنانى)
 مرقفور اول منى يعنى غفلتمدن ح اذا اراد الله بعبد خيرا عاقبه فى منامه
 بيه قيلور تاكه توبه قيلور گناهلارندان)
 برنده نك مرادنى قبول ايتك ح اذا اراد الله ان يستجيب دعا اذن له فى الدعاء
 تلهسه يعنى تونيق بيور دعاغه)
 اذان نه يتلهسه ايمن قيلنور ح اذا اذن فى قريه امنهها الله عن عذابه الالم
 اول قريهنى عذابدان)
 مالم قيلور دين اشنده اسرار ح اذا اراد الله بعبد خيرا يفتهه فى الدين
 شريعت فهمله تور اول من كه)
 ايله ندرور آدمه ونك حاجتى اول من كه ح اذا اراد الله بعبد خيرا صير حوايج
 الناس اليه
 سوكلو قيلور اول مننى كورشى ح اذا اراد الله بعبد خيرا حبه به الى جيرانه
 له رينه شربل خصوصده كيلدى)
 ساتماغل اول نهرسهنى ايكنجى ح اذا اشترت شيئا فلا تبعه حتى تسقبضه)
 اورنغه اوزنك يا وكيك قبض قيلغاچجه)
 آز آشاسه طولتور اجنه يعنى ح اذا اقل الرجل الاكل ملاء جوفه نورا
 كو كلنه نور طولماقنه سبب قيلور اول مننى)
 بر كسه نك يورطينه باروب سلام ح اذا سلامت نسلنا فلم يؤذنك فارجع
 بىرسك اوج مرتبه)
 برصولو برله اچهسون بلهكه اوج ح اذا شرب احدكم فلا يشرب بنفس واحد
 مرتبه بولوب اچهسون
 نازوسه بنده اوزنى ضعيف عاجز ح اذا عرف نفسه فقد عرف ربه

بولماقنى تانور اللہنى اول من قادر ديو

يعنى ھرنھرسە اللھدان ديب بلور)

اگر شبھەسنز ظاھر بلسەڭ بر ح اذا علمت مثل الشمس فاشھد والا فدی
نەرسەنى گواھلق بىر گل

قيام حالندە آچينلا نەسەڭ اولتورغىل ح اذا غضبت فاجلس

برمن منافقغە ياسيد ديسە ح اذا قال الرجل لئمة فق ياسيد فقد اغضب بهار
غضب لاندردى اول سوز برلە ربىنى

بربندە نك جانى آنسە طھارت اوزرە ح اذا فبض روح العبد وهو على اوض
بولغان حالدە شھيداك ئ-وابى يازلور كتېب لہ شھادە

سندەن ھيچ بر خىر كورمەدم ديسە ح اذا قالت المرأة لزوجها ما رأيت منك
يوق بولور اول خاتوننك عملەرينك خيرا تظ فقد حبط عملها

ئوابى اللہ تعالى نك نعمتى انكار ايلە گەن اوچونى

كيمچىلك قىلسە برمن عملدە يعنى ح اذا قصر العبد فى العمل ابتلاه اللہ بال
واجبلەرنى قويسە ويا اورادلارنى قويسە)

برمن گە آچاسە برنوع كسبەدن ح اذا فتح احدكم رزق من باب فابيلز
شول كسبكە لازم اولسون اول من)

جميع مخلوقات كه رحيم ايلە گل ح ارحم من فى الارض يرحمك من فى السماء
كو كدە يور گوچى رحيم قىلدور يا كە كو كدە

بولغوجى فرشتهلەر رحيم قىلدور اللہ نك امرى برلە

عفو قىلدورسنز غيرينك خطاسنى ح ارحموا ترحموا واغفروا يغفر لکم
عفو ايديگن

آدملەر اوچون شول نەرسە گە ح ارض للناس ماترضى لنفسك تكن مسل
رضا بولنل اول نەرسەنى اوزيگە رضا بولورسن يعنى غيرى مؤمنلەرنى اوز

كې كور گل شول وقتدە كامل مسلمان بولورسن)

عمله رنك با كيزه ره گي اوز قولى برله بولغان كسي در ح ازكي الاعمال كسب
الرجل بيده

ايز گيلى كنى كامل ايتوب تمام قيلم بچه باشلاب ح استتمام المعروف خير من ابتدائه
بويماقدان صاقلانغل و پا كلكنى استه گل ح استعف عن السؤال ما استطعت
شيدمن صورماقدان قوتك يتكمن مقدارى

رزقك اينمكلكنى استه گز يعنى برده ح استنزلوا الرزق بالصدقة
واشلق لارنك بولماقنى استه گز صدقه برله ن

ساقون سو برله استنجا قيلم اق صحت بير گوچيد در ح استنجوا بالماء البارد فانه
مصحة للبدواسير

بومارطلق وهم جنكلك قبلغل هم بومارطلق ح اسمح يسمعك
فيلذور الله تعالى دن)

دعائك قبوللغى تيز بولغانى غائبك غائب ح اسرع الدعاء اجابة دعاء غائب اغائب
اوزره ويادهن و غرض فاسد دن خالى اولدقى اوچون

عملك قائمغ راقى نفس برله شيطانغه ح اشدا لعمال ذكر الله على كل حال
سوزله ونك شريف ره گي قرآنده هم ولد كر الله ح اشرف الحديث ذكر الله
ا كبر ديمش دور هر رنجونك اصلى اوللا كانچي .

آشامقدور يا كه طعام اوستنه آشاماق دور ح اصل كل دا البردة

طعام بر گز هر كم يخشى غه يمانغه مشهور ح اطعموا الطعام وافشوا السلام
قيلكز سلامنى مسلمان لارغه هر قايسينه ح

سوزنى خوش قيلكز يا كه كلمه طيبه نى كوب نه يتكز ح اطعموا الطعام واطيبوا
السلام

ايرشدر گل طء امكنى الله تعالى سو گهن من گه ح اصب بطعامك من يجبه الله تعالى
راك وقتنه ايرشبهك سن ايز گواك ح اذا اصبحت بخير احمد الله تعالى

یہنی سلامتک برلہ (بیر کمل اللہ اوچون

صاناب قزغانوب بیر ماگل صاناب بیر لورح اعط ولا تحص والا فیحص علیک
سیکاده اگر صاناب بیر سهک یعنی بلا حساب ویرمیچه صایوب بیور
زکوة عشر آلورغه قویلغان کسه گه بیر کزح اعطوا العامل من عمه فان
عامل اللہ لا یخب

شول زکوة آچی، سندان گرچه بای بولسه ده

(الوغ تو نقل اللہ نیک امر له رنی یعنی رینه یتکروب قیلغلح احرامر اللہ فیعزک
اللہ تعالی

هر قیلغان اشکنی اللہ اوچون قیلغل اللہ ح اعمل اوجه واحد یکفیک الو
جوه کلها)

تعالی هر حاجتکنی ایرشدرور)

یاردم بیر کز بالالار کزغ، اوز کز گه اطاعتلی بولماقغه ح اعینوا اولادکم
علی السبر)

شریعت ادب لارنی او گره تمک برله)

اللہ نیک یاردامی ایدگو صاتوچی برله دور یعنی امانت ح اعلم ان عون اللہ مع
نصیحت برله
صالحی التجار)

اللہ یولنده جهاد نیک افضلی نفس هو اسنه ح افضل الجهادان تجاهد نفسك وهو اک
مخالفت قیلوب شریعتک که تابع اولماقدور)

آنک اوچون بو ذکر له عذاب ابدیه دن قوتلورح افضل الذکر لاله الا الله)
آنک اوچون شکر انه قیلم قهر نعمتی آرندره قنی صوراماق بوله دورح افضل
الدعاه الحمد لله

عبادتک فضلی اللہ اوچون دوست لاشو و ح افضل العبادة الحب لله
اللہ اوچون آجولانودر
والبغض لله)

اللهه عاصی اولغان كسه لاری عصیان اوچون
 دشمان طوتماق دور اما اوزنی موندان آرتق كور. س سزلك لازم دور .
 دین علمنی بلمه ك دور دین ده ح افضل العبادة الفقه وافضل الدین الورع
 آرتق بولغان عمل تقوی لك دور)

گناهنی تاشلاب یخش لفته كوچك دور ح افضل الهجرة ان تهجر لسؤ
 آچلغنی اوزنراق گزدر تفكرده اوزنراق گز ح افضل كم عند الله اطواكم
 جوعاً و قفراً

خیانتسز بولغان ایند گوصا تودور ح افضل الكسب بیع مبرور وعمل الرجل یدیه
 كنیک لك كه چقماقنی الله تعالی دن كواتمه كدر ح افضل العبادة ترقع الفرج
 اول عمل لك دائم بولغانی دور یعنی رد ح افضل العمل ادومه ولو قل
 قلوب قالدوم اینجه قیلور.

الله تعالی كه یدك شکرانه قیلوچی لار ح افضل عباد الله يوم القيامة الحمدون
 یعنی هر نه رسه نی الله دان بلوب حمد نه یتور.

كو گل لك خشوغ برله اوونده قرار لانماقی ح اقرأ فان السكينة تنزات للقران
 قران او قوماق سببلی نازل اولور ح اقرأ القران بالحزن فانه نزل بالحزن
 انوغ گناه لارنك الوغراقی دنیا سومكدر

یعنی دنیا اشنی آخرة اشندن آرتق كورور اكبر الكبائر حب الدنيا
 و هر بر گناه لارغه سبب بولور.

اولومنی كوب ذكر قیلماق باشقه ح اكثر ذكر الموت فانه يسلبك عماسواه
 شغل لاردهن صورر سنی

بربرینه یقین بولغان ایکی ذكرنی ح اكثر ذكر القرینتین سبحان الله وبحمده
 كوب قیلگن

لذت له رنی کیتهر گوچی نه رسه نك ح اكثر ذكروا ذكر هادم الملذات الموت
 ذكرنی كوب قیلگن اولومدر اول نه رسه.

کور که عملها را که عادت لاندرومک برله ح - ا کرموا اولادکم واحسنوا ادابهم
اکرام قیلکمز شریعت ده کور که ادب لار برله بالالار گزنی
کیچکی آشنی آشاب سگدرمه ینچه ح - ا کل العشاء والنوم علیه قساره فی القلب
یوقلاماق اقل مراتب یکی رکعت نماز ایله یا که برجز قران او قوماق برله.
بورچقه آغوچی یا که بورچ بیر گوچی ح - الله مع الداین حق یتقی دینه)
برله دور الله یمنی یاردم بیرمک برله)

بنده بولغان مدهده مسلمان قرداشنک ح - الله فی عون العبد مادام العبد فی
عون یاردمنده
اخیه المسلم

نیچکه بولغان سویا که نهچکه بولغان تیری ح - اللهم ارحم عظمی الرقیق و جلدی
لارمه رحیم قیل)
(الرقیق)

ضرری بولغانده کامل شفانی قیلما دی و یا که ح - ان الله لم یجمل شفاکم
کو گئل قساوتنه شفا قیلما دی)
(فی حرام)

یومشاقلق قناعت اوزره بولغان غه بیور ح - ان الله یمطی علی الرقیق مالا یعطی
علی الحرق

قانی لق قومسزاق برله بولغان آدم که بیرمه که ننی بیور)
الله تعالی استجیا قیلور یعنی ذاتیغه لایق ح - ان الله یمتحنی ان یمذب الشیخ الکبیر)
بولغان استجیا برله)

رحمتی برله نظر قیلما س چیچی صقانی بویاغانغه ح - ان الله لاینظر الی من یمخضب
قارا برله قیامت کوننده اوزنی یاش صورتده بالسواد یوم القیامة)
قیلوب غیرنی آ لداغان اوچون)

الله تعالی مدهات قیلور یعنی فضلنی ظاهر ح - ان الله یمدهی الملائکه بمن قل
قیلور آشاماقی آز بولغانغه)
(طعمه فی دنیا)

مبتلا قیلور رنجوزحمت ایله الله تعالی ح - ان الله یمبتلی عبده المؤمن بالسقم
دوشمان کورور)
حتی یمکفر عنه کل ذنب

طوقلیق ارستنه آشاغان کسه نی دشمنان کورور ح ان الله یبغض الا کل فوق شبعه
یومشاق و شفقت لی اولماقنی سوار الله ح ان الله یحب الرفق فی الامرکله
تعالی دنیا و آخره اشنده)

بنده نیک حمد نه یتمه کنی سوار کور که صفتلاری برله ح ان الله یحب ان یحمد
کیونچ لی کو گلی نی سوار الله تعالی ح ان الله یحب قلب الحزین
بنده نی کور مکنی سوار هنر و کسب طوقه نوجی بولوب ح ان الله یری العبد محترفا
حرام و شبهه دان صاقلانغوجی و یا که ح ان الله یحب المؤمن اذا کان فقیرا متعففا
سؤال دان صاقلانغوجی بولسه آنی سوار الله تعالی)

تواضع لکدهن ایسکی کیوم کیگوجی ح ان الله یحب المبتذل الذی لا یبالی مالبس
کسنه نی سوار الله تعالی)

بعضی مؤمن که براید کولک مک ح ان الله یمعلی المؤمن بالحسنة الف حسنة
مک ثواب بیورور الله تعالی)

ایندرور بنده که رزقنی الله تعالی ح ان الله ینزل الرزق علی قدر المؤنة
عبادتده مشقتی مقدارنجه)

زیرا مؤمن الله تعالی نیک هر اشنده ح ان الحیا لا یأتی الا بخیر
خبردار بولماقنی بلور شونندان حیا صادر بولور)

ایز کواک که دلالت قیلنغوجی و سیدچی ح ان الدال علی الخیر کفاعه
اولغان کسه علم او گراتمک امر معروف قیلماق کبی

بنده نیک اجلی نیدچک کلماینجه قالماص ح ان الرزق یطایب العبد کما یطلبه اجله
رزقی هم کلماینجه قالماص رزق استمهک عبادةده

قصوراک قیلوب حریص اک تیوش دگل دور)

اجلی نیک اسمکندن کوبرهک ح ان الرزق یطلب العبد اکثر مما یطلبه اجله
استار بنده که رزق استمهکده الله تعالی که تفویض ایلامک لازم دور)

یعنی هر قیلغان نشکنی الله ح اعمل لوجه واحد یکفیک الوجوه کلها)

اوچون قیلنل الله تعالی هر حاجتکنی ایرشدرور)
 یاردم بیر کز اوز کز گه اطاعتلی بولماقغه ح اعینو اولادکم علی البر)
 شریعت اداب له رنی او گره تک برله)
 ایندگو صاتوچی لار برله دور یعنی ح اعلم ان عون الله مع صالحی التجار)
 امننت نصیحتت برله بولغوچیلار برله دور)
 الله یولنده جهادتک افضل نفس ح افضل الجهاد ان تجاهد نفسك وهواک)
 هواسنه مخالفت قبول شریعت که تابع اولماقدور)
 هرکم که سلام قیلکنز بلکنه که ح (ان السلام اسم من اسماء الله فافشوه
 بلمه گن که) (بینکم)
 بر قوم تک الوغی بولغان کسه ح (ان السید لا یكون بخيلا)
 یعنی بخیل کسنه خرج اقلغه لایق دگل دور)
 الله رضاعی اوچون یعنی عبادت که ح ان المتحابین فی الله فی ظل العرش)
 معاونت غرض برله بربرنی دوست کور گوچی آدم لهر)
 آدم لهر که هیچ نرسه نی بیرامادی ح (ان الذاس لم یطوا شیئاً خیراً من
 کورکام خاق دهن ایندگو نرسه نی) خاق حسن)
 بر یورط اهل لهری تک آز بولسه ح (ان اهل البيت لیقبل طعمهم فتثور
 آشماق لاری) بیواتهم)
 دنیا ده دائم طوق بولغان کسه لهر) ج ان اهل الشبوع فی الدنيا هم اهل
 اجوع غدا فی الاخرة)
 یتمش اولش دور ضور اقلده بس الله ح (ان تحت العرش مدينة مثل الدنيا
 تعالی تک عالم لهری تک نهایتی یوقدور) سبعین مرة)
 اسلام دینی تک خیرلو اولماقی اسلام ح ان خیر دینکم الیسرة)
 دیننده جنگلک بولماق برله دور)
 اسلام دیننه نصرت بیرماس برور اول ح ان دین الله ان ینصره الا من

من اول دينك جميع طرفلارنى احاطه قىلدى احاطه من جميع جوانبه
 يعنى علم برله وعمل برله احسان رشفقت برله احاطه قىلدى
 فائده سز علمك اوزى توتمه سه ح (ان علما لا ينتفع به ككثير لا ينفق مده)
 غيرى كه هم او گره تده سه)
 اللهك غضبى سوندروور رياسز ح ان صدقة السر اطفى غضب الرب
 خالص اولدوقى صدقه)
 ايرشمس اول درجه، كه حلال ميبشت ح ان فى الجنة درجة لا يسئالها الا
 طابنده اصحاب قاينروچى من له رگنه) المهموم)
 خاص قىلدى آنلارنى وهم سايلادى ح (ان الله عبادا اختصهم لحوايج الناس)
 حاجت لارنى اوتهمهك برله)
 الله بيرگن نعمت نى انفاق قىلوب ح (ان لطاعم الشاكر من الاجر مثل ما
 طعام آشاغوجى لاره بولور شول اجر نك مثلى) للصائم الصابر)
 خطقه قارشى جواب بيرمهك نك حقى ح (ان لجواب الكتاب حقا كرد السلام)
 بولغوجيدور يعنى لازم دور قارشى سينه خط
 يازماق برله يا كه سلام ايتوب يبارمك برله)
 هر دين ده بر خلق بولغوجى دور ح (ان لىكن دين خلق وخلق الاسلام الحيا)
 يعنى الله دان اويانوب گناه دان صاقلانماق دور)
 روزه طوتماق عبادت كه سبب ح (ان لكل شى بابا وباب العبادة الصيام)
 بولغان اوچون عبادت نك ايشكى كى دور)
 هر طوتقان نهرسه نك يالطراطقوجى ح (ان لكل صدا جلاء وجلاء القلب
 نهرسه سى باردور)
 حاجت دن اوزدرماق جمله سندن ح (ان من السرف ان تأكل كل ما اشتهيت)
 دور هر آرزو قىلغان نى آشماق)
 سز نك ميكا سوكلو گز شريعته ح (ان من احبكم الى احسنكم اخلاقا)

کور کهم خلق لار برله بولغوجی من لار)
 الله نك باراقماقنى واجب ايت-کن ح (ان من موجبات المنفرة ادخال السرور
 عمل لار جمله سندان دور) على اخيك المسلم
 حقیقه-تده باراقماقنى واجب ح (ان من موجبات المنفرة اطعام المسلم)
 قیلغوجی مسلمانی طعام لاندرومق)
 عمل لهونك اعتباری آخرده خیر اولماق ح (انما الاعمال بالحواتم)
 برله دور زبره بعض عمل ویا وعجب کبی نه رسه لار برله باطل بولور نئاک کم ایمان
 افعال کفر برله باطل بولور)
 بودور موندان باشقه دگلدور من ح (انما انا بشر اغضب كما يغضب البشر)
 آدم دور من آدم لار کبی آچولانور من)
 درستل-کده ایمان نك نوری قویص ح (انما الايمان بمنزلة القميص مرة
 کیدور یا که ایمان اوزی بعضی وقتده تقمصه و مرة نذعه)
 بندهدن قیص کبی آیلور وزائل اولور
 لفظ کفر و افعال کفر سببی)
 سزدهن مقدم گی امتلهونی هلاک قیلدی ح (انما اهلك من كان قبلكم الاختلاف)
 کتابلارنده خلاف قیلشم-قلاری یا که اعتقاد
 لازم اولغان اش لهرده اختلاف قیلشدیلار)
 نئاک کیم حمام اسسی برله ظاهر بدنلار پاک ح (انما جهنم على امتي مثل الحمام
 بولور جهنم حرارتی برله گناه دان پاک اولور)
 نفس هو الارنی تابع قیلماق برله دور غیر له ر ح (انما هلاك الناس باتباع الهوى
 نك مدح نئاسنه یعنی کشی نك نئاسنه مغرور اولور) الثناء)
 عفل سز کشی گناهده قائم بولور توبه قیلماس ح (انما المجنون المقيم على
 معصية الله تعالى)
 بیغمبر علیه السلام ایدی جبرائیل نه یته دور ح (انا لا ندخل بيتانيه كلب و صوره)

دیب بز رحمت فرشته لاری (

تجھتیق نناک سز کورمس سز وبکزنی ح (انکم ان ترو دبکم حتی تمواتوا)
تا که اولما اینچه (

چاره یوقدور خاتونی آ لماقده طوی آشی ح (انه لا بد للعروس من ولیمه)
یا صامق دان عقد وقتنده یا که زفاف وقتنده (

برمن حاجتی الله تعالی دان دعا برله صوراماسه ح (انه لم یسئل الله یمغضب
علیه)

قبول ایله مهس اکنی صورادم بر دوست ننگ ح (انی سألت الله ان لن یقبل
دوستی ضرر نه قیلغان داسنی دعا حبیب علی حبیبه)

سنت قیلدوم یا رقت یتیم قیلدوم یا که ح (انی فرضت علی اهتی قرأة یس کل لیله)
تقدیر قیلدوم امت لاریمه هر کیچه یس او قونی (

الله ننگ اسمنی ذکر قیلماقنی مکروه کوردم ح (انی کرهت ان اذکر الله الاعلی
طهر)

مکر طهارة اوزره بولغانم حالدہ جائز کوردم (

شریعت یولنده طوغری و محکم اولسه گز ح (ان تستقیموا تفلحوا)

اشان سناک الله تعالی که براشنی قیلور دیب کامل ح (ان تصدق الله یتصدقک)
اشانماق برله الله تعالی که اول اشنی راستقه چفارور (

بر ایندگو اشنی قیلما ننگ خیر مهمل بی کار ح (ان تفعل الخیر خیر اک)
او تکه درمک دان (

شادلاندرسه سزنی نمازینک مقبول بولماق ح (ان سرکم ان تقبل صلاتکم
تقوی و دیانت کسه امام اولسون) فلیؤمکم خیارکم (

سنی استهب بارسه آطلی عسکر سن قاچق ائنگده ح (ان طابتک الخیل هاربا)
قویماغل ایرته نمازینک ایسکی رکعت سنتنی ح (فلا تترکن رکعتی الفجر)

الله تعالیٰ حکم ابلهسه بر بالانک وجودنی زوج ح (فلا قضی الله شیئاً لیدکو
منی صوونی رحم گه یبارمهسهده)
نن وان عزل)

یعنی قصه قیلغل طریق دان توبهن تیشرمگل ح (ان کنت عبدالله فارفع ازارک)
شریعت یولنده آدشماسه ایردی اولامت ح (ان لم تفضل امتی لم یقم علیها
دوستنه قائم اولماس ایدی دوشمان)
عدوا ابد)

قایغولاردان قوتولماقنی الله تعالیٰ دهن کومهک ح (نلتظار الفرج من الله عبادة)
صبر برله و شکایت قلمیچه)

نفسکه نعمت بیر گل اسراف و تقیر قلماینچه ح (انعم علی نفسک كما انعم الله
فقیر بولورمن دیب قورقماغل)
علیک)

میق لار کزنک توبندهن کیسکزن ابرک ح (انهکوا الشوارب واعفوا للحمی)
قویکزن کیسما کزن یا که کوب قیلو کزن زور قیلکزن سقالنی)

شیخ رحمة لله علیه نیک الف هاحدیثی ح (اهل البدع کلاب اهل النار)
مقدم کلتورهکی اشارت دورمیق اوسترب یورگن آدم لهر اهل بدعت دهن دور

اول الله تعالیٰ نیک ذکر ی برله مشمول بولماق ح اوصیک بذکر الله فانه یسلبک
دنیا محبتندهن چقارور سنی
عن الدنيا)

وصیت قبله من سگه آخرتده ضرولی ح اوصیک بتقوی الله وصدق الحدیث
اشله ردهن صاقلانماق برله

دخی تکبیر ایتمک برله هر بلندی لر که ح اوصیک بتقوی الله والتکبیر علی
منکان وقتده
کل شرف

صاتوچی لار، یقین و مصاحب بولماق برله ح اوصیکم بالتجار خیرا فانهم
بولغان حالد اول صاتوچی لار خیر اوزه الله یردالافاق وامنأ الله فی الارض)

تعالیٰ ایمین لاری دور اول خیر اوزه بولغان صاتوچی لار)
الله تعالیٰ نیک ذکر قیلور لار اول من لارنی ح (اولیاء الله الذین ینذرون الله عن رؤیتهم
کورمک لارندهن زیره آنلارنک یوزلارندهن صلاح و تقوی علامتی ظاهر اولور)

الله تعالى نى طانماق دور شريعت بلدر گهن ريشچه ح (اول العلم معرفة الله
واخر العلم تفويض الامر

ملا يبنى برله اشتغال دين سكوت ايهمهك ح (اول العبادة الصمت

بندهنك ميزان غه سالنغان عمل نك اولى ح (اول ما وضع فى ميزان السعد
عائده سيدنك نقطه سى دور .
نفقة اهله)

(قيامت كوننده حوض كوثر كه كيلد گهن لاونك اولى الله تعالى رضاسى اوچون
بر برنى دوست طوئقان من لاردور ح اول من يرد على الحوض المتحابون فى الله)
جنتكه داخل بولغانلارنك اولى خيانت دان ح (اول من يدخل الجنة التاجر
يالغان دان صاقلانغان صانوجى لاردور
الصدوق

ايدالات قديلايم موسزنى ثوابى كوب نهرسه گه ح (الا اداكم على شىء عظيم
صو برله صوغارمق دير اول نهرسه
اجره قليل مؤنته اسقأ الماء

(اوز گنى قاچرmaq لازم دور سيكنا ييك تدم ح (ايك والتنعم فان عباد الله
دان الله تعالى نك خاص بذر لارى لذت وتنعم برلا مشغول بولماس لار) ليسوا بمتنعمين
قاچرmaq صاقلانماق لازم دور اوز گنى ياوز ح (ايك وصاحب السؤفانه قطعة
بولد اش دان
من النار)

صاقلان گز اوز گزنى بورچ دان كوندوزن كيچن ح اياكم والدين فانه هم بالليل
چونكه اول كيچه و كوندوزنك قاينيسى دور . و منذة بالنهار
(قاچر گز اوز گزنى قزل توسلى كيوم لار ح اياكم والحمره فانها احب الزينة
برله زينت لانمك دان
الى الشيطان)

(قاچر گز اوز گزنى زارلانوب شكايث قيلول بورمك دان ح اياكم والفرع
قاله ثلاثا

مزاح واويون سوزلاردان وكشى كولدرمك ح اياكم والمزاح فانه يذهب
دان صاقلان گز زيرا مؤمن نك قدرنى يدارور
بها المؤمن

قايو بر خاتون اولسه زوجى اول خاتون دان حـ ايما امرأة ماتت و زوجها راضى بولغان حالده)
عنها راض و خلق الجنة

آچولاندرسه زوجنى اينار اول خانوزغه حـ ايما امرأة اغضب زوجها فعليها لعنة الله

صاقلانگيز و غبرى نك سوزنى غبرى كه كوچرمك دهن حـ ايا كم والنميمة ونقل الاحاديث

قايو بر بنده نك ايتى حرام نعمت دان اوسسه حـ ايما لحم نبت من حرام فالنار اولى به تموغ اوتى لايقدور اول ايت كه)

قايو بر مسلمان ايسه بر مسلمان قولنى تعظيم حـ ايما مسلم قبل يد مسلم فهمى اوچون ايكى سجده نك برى دور ثواب ده حـ احدى السجدين لله تعالى)
استغفر الله كلمه سى اخلاص و ندامت برله حـ الاستغفار فى الصحيفة يتلأ لا نوراً عمل دفترنده نور بولوب يا طرار

اسلام دى الله تعالى دهن اويالوب معصيت حـ الاسلام الحيا والسخا فى الله لا دهن صاقلانما قدر بومار طلق قيلماق الله تعالى اوچوندر) فى غيره

اسلام پاك دورا لايق بولماغان كرله ردهن حـ الاسلام نظيف فننظفوا له لا يدخل بس ظاهر گزى باطن گزى پاك قيلگن گنه اهلاردان الجنة الا النظيف معيشتد، اسرف و فقيردهن صاقلانوب حـ الاقتصاد نصف المعيشة و حسن اورتاجه طورماق)
الحلق نصف الدين

خدملار برله بر كه اولطروب آشماق حـ الاكل مع الخادم من التواضع بر كونده طويفاچه ايكى مرتبه آشماق اسراف حـ الاكل فى اليوم مرتين يعنى حاجتدهن زانددور)
من الاسراف

بازارده غيريله آلدنده آشماق زبون لك حـ الاكل فى السوق دنائة
خيسل كدر

استغفار گناهلارنى يوغالتىۋىچىدۇر ح الاستغفار موحاة الذنوب
 نمازنىڭ افعالى تمام قىلماغان ضعيف امام ح امام الضعيف ملعون
 امامت نوابندان محرومدر

امام قومنىڭ نمازنى اجنه آ لغوچىدۇر يخشى ح الامام ضامن فان احسن فاه
 او قوسه اوزىنەدە قومگەدە نوابدر اگر يخشى واهم وان اسأ فعمليه لا عليهم
 او قوماسه مكروه فعله رنى قىلماق برله گناهي اوزىنە بولور قومگە بولماس
 امانت يعنى خيانتدن صاقلانماق تارتور ح الامانة تجلب الرزق والحياة تجلب
 زقنى و بايلقنى
 الفقر

رانجولەوالله تعالى نك بولە كيدۇ زيره طهارة ح الامراض هبة الله عررجل للعبد
 الذنوب ورفع درجاته سيبدىر)

ساج وسقانى آياق اوزرە تارماق پيدا تىلور فقرنى ح (الامتشاط قائم يورث الفقر)
 تركلەردىر قىرلەرنىدە نماز او قورلار بو حكەنى ح (الانبىأ فى قبورهم يصلون)
 خواص انبيادان صاناغانلاردىر)

هر نەرسەدە قىلورغە آشقىماسىزاق خىردىر ح (الاناة خيرالا فى الصالح)
 بلـكە عاقبتى فهملەمك بىعدندە قىلور)

آشقىماسىزاق صبر برله بولماق وقار برله ح (الاناة من الله والعجلة من
 بولماق هر اشده)
 الشيطان)

بيك كوب توبه قىلغوجى شول من در) ح الاواب الذى يذكر ذوبه فى
 الخلائ فيستغفر الله)

تقدير گە ايمان كىلتروب هر اشنى الله ح (الايمان بالقدر يذهب اللهم
 تعالى دهن كورمك)
 والحزن)

الله تعالى طرفندان كىلگەن حكەمەر گە اوشاق ح (الايمان ثابت فى القاب
 يقين بر شريف وعظيم نەرسەدور يا كە گاه كىتە طورغان نەرسەدر) والبقين خطرة)

کامل ایمان کو کُل برلہ اللہ تعالیٰ فی تانما قدر ح (الایمان معرفة بالقلب و اقرار
 اعضالار برلہ عمل قیام قدر) (باللسان و عمل بالارکان)

ایمان اہلینک اشی طمعردان پاک بولماق ح (الایمان عقیف عن الطعام
 دور و ہر شینی اللہ تعالیٰ دہن کو تمکدر) و عقیف عن المحارم

ایمان ایکی یارطیدر یارمی اللہ تعالیٰ نک ح (الایمان نصفان نصف فی الشکرو
 بیرگن نعمتہرنی اورینہ طوتماق یارمی صبردر) (نصف فی الصبر)

عبدالرحمن بی عوف حضرتلہرینہ ایدی ح (بارک اللہ لک او لم ولو بشاة)
 خاتون آلام یا رسول اللہ دیگہ چ)

خارجدن کرگن کسہنک حیرانغی ح (بالداخل دہشہ فتلقوہ بمرحبا
 و قورقودی بولور بس یزلقو کز آگہا مرحبا برلہ)

طعامنک برکتی طعامدان اول قول یوماق برلہ ح (برکة الطعام الوضوء تہ
 و صوگندان قول یوماق برلہ در) (الوضوء بمدہ)

حجنتک ایزگی اولماقنہ سبب مسافرلہرہ ح (برالحج اطعام الطعام و طیب
 طعام بیرمکدر) (الکلام)

اللہدان قورقوب کوزنک ینلاماقی اللہ ح (بکاء العیون و خشیة اللہ برحمة اللہ)
 تعالیٰ نک رحمتی دور)

یوردنک و کوزنک یغلاماقی اللہ ح (بکاء الکبد و العین من اللہ تعالیٰ)
 تعالیٰ نک رحمتدان دور)

صبی بولمانان یورطدہ کامل برکات بولماس) ح بیت لاصیدان فیہ لابرکۃ فیہ)
 بندہ برلہ شرکۃ توشمک آراسندہ ح بین العبد و بین الشکر ترک الصلوة
 طوٹاشدرغوجی وسیلہ نماز قویما قدر)

نی یاوز قومدر قوناق توشردش آنلار ح بئس القوم لا ینزلون الضیف
 قارہ دیگنکز جہنمدہ ندر آنک اصلی ذکر) ح البحر الاسود من جہنم)
 قیلورغہ سبیدر

کامل صاران کسه آنک حضورنده اینم ح البخیل من ذکرت عنده فلم یصل
اسم ذکر قبلنا میگا صلوات ایتیه)
علی

برکت اوچ نهرسه در یعنی خاتونده بورطده آطده ح (البرکت فی ثلاث فی
المرأة و الدار و الفرس)

جماعت نمازنده در یا که جماعت برله ح (البرکة فی ثلاث فی الجماعة و الترید
آشاماقده در ایتلی آشده در سحر وقتنده غی آشده در) و السحور

برکت دینده الوغلاز کزغه یولداش بولماق برله در ح البرکة مع اکبرکم)
خوشلق برله کولوب قاراماغک مسلمان ح (تبسمک فی وجه اخیک صدقة)
قرداشنگ یوزینه صدقه در)

اوجاخنک زینتله روی طهارت صووی ایرشکن اورنغه ایرشور ح تبلغ حليلة
الجنة مبلغ الوضوء

حرام اولور جهنم هر توبه نیچیاک تواضع ح تحرم النار علی کل هین لین سهل قریب)
کسه که هر کمکه یومشاق بولغوجی جکل بولغوجی هر کمکه یقین بولغوجی
کسه له ره)

اوتسکل یعنی صفوقیلغل اول سیخینک گناهنی ح (تجاوز عن ذنب السخی
قوان طوتقوجی الله در یعنی یاردم قیلور) فان الله اخذ بیده کلما عثر)
فرشته له رنک هدیه سی مسجد که خوش ح (تحفة الملائکة تجمیر المساجد)
اسلی نرسه یاندر ماقدور)

مثقالنک آطی دان بر مقدار حرامنی ح (ترک دائق من حرام افضل من
قویماق افضل دور الله دن قورقوب سکسان مک حج دان) ثمانین الف)
فرض حج صو گنده یعنی نفل حج دن ح (حجة بعد حجة الاسلام)

الله تعالی که احتیاجنی بلدروب دعا قیلما سسزاق گناه دور ح (ترک الدعاء معصية
قصدی برله نماز قویماق شرک که یقین ح (ترک الصلوة شرک)

قیلغوجیدور یا که نفس اللهغه شریک قیلماق دور (

یخشی نقغه قارشى یخشی اننى قیلماقنى ح (ترک المكافات من التطفیف)

قویماق اولچهوده جیگئلک جمله - سندهن دور (

کورشیگنز زیرا عداوتنى کیتارور ح (تصافحوا ینذهب الفل من قلوبکم)

یر شهادت بیور هر بر قیلغان عمل برله ح (تشهد الارض على کل احد بما عمل)

دوستاق و یتیم اق حاصل قیل اللهغه عبادة ح (تعرف الى الله في الرخاء يعرفك

برله طابور الله تعالى سینی یاردم قیلماق برله) (في الشدة)

کوگئل که یتیم تیدلا طورغان نهرسهنى ح (تعلموا الیقین)

اوگرهنگز اهل یتیم که مصاحبت برله)

جیه برله آتا طورغان آراسنده بولغوجی دور ح (تعلموا الرمی فان ما بین

علامت یعنی اوجاح بانچهسى بولور آخرتده الهدفتین روضة من ریاض الجنة

یا که اوجاح بانچه - سینه کرمک که سبب بولور)

جیهنک ایکی طرفی آراسنده بولغوجی ح (تعلموا الرمی فان ما بین الهدفتین

اوجاح بانچهسى (الروضة)

اللهدان قورقوب حرامدان و شبه لاردهن صاقلانماق ح (تقوى الله عزوجل

راس کل حکمة)

یتهر سینگا امامنک قرأتی) ح (تکفیک قرأة الامام خافت اوجهر)

ایذکواکنک تمامی یعنی یاشرونده بر تورلی ح (تمام البران تممل فی السر

آشکاره ده ایکنچی عمل قیلماک اول ریانفاق علامتی دور) عمل الاعلانية)

سزنگ آرا کزده سلام بیرشمکنک تمامی ح (تمام تحیتکم بیذکم المصافحة)

کورشمک دور آرتورماق تکفف دور)

یابشکن حکم بولغان توتتهغه یعنی اوشبو ح (تمسکوا بالعروة الوثقی قول لا

اله الا الله)

سوزنی کوب ذکر قیلکنز)

يدك واستلق برله امانت بولغان ساتوچي لار ح (التاجر الصدوق مع النبيين
و الصديقين و الشهداء)

اشنى اللهغه طابشروب يور كسز قورقاج ح (التاجر الحيان جبان محروم)
بولغان ساتوچي لار طابش دان محروم دور)

اشنى اللهغه طابشروب بهادراق برله قيلغان ح (التاجر الجسور مرزوق)
ساتوچيلار طابش برله مرزوق دور)

ح (التاجر الصدوق لا يحجب من ابواب الجنة)

خيانت دهن يالغاندان امين بولغان راستلىق ح (التاجر الصدوق تحت ظل
برله بولنوچي ساتوچيلار)

يالغاندان خيانت دهن آ نط ايتمهك دهن ح (التجار هم الفجار)
صافلانماغان ساتوچيلار فاجر لار دور)

اخلاص برله توبه قيلغان من لار گناه قيلماغان ح (التائب من الذنب كمن لا
كبي دور عذاب قيلنماس اقد ده اما درجه ده برابر بولماس)

شهبديلار دنيانى طاشلاب اللهغه يونه له كه كبي ح (التائب من الذنب بمنزلة
التائب لار هم اللهغه متوجه اولديلار)

اللهنك نعمتنى سوزله مك و خضوع و سرور ح (التحدث بالنعمة شكر)
بر كه اظهار ايله مك شكرانه دور)

نسكاح لانمك بركت كه ورزقنك كيك لگينه سييدور ح (التزوج بر كته والولد رحمة)
سبحان الله ديمك الله اكبر ديمك نفل صدقه ح (التسبيح والتكبير افضل

دان افضل دور مالى بولماغان كسه كه)

تقوى بولغان من لار ضرر لاردان صافلانمش دور ح (التقى آمن محفوظ والفاجر
خائف مفرور)

ذكر قيلماق اللهنك قدرقنده يرده كو كه ح انتفكر فى عظمة الله ساعة خير
من قيام ليلة)

یوردکی حکم لارنده تفکر سز بر کیچ عبادة برله قائم بولماق دان (
 خرما کورمک نوشدره بیز گهک طوتماقنی کورمک ح (التمر فی النوم و رزق
 یشل اولان کورمک والحی وجد والحضرة الجنة)
 گناه دان توبه قیلماق قیلماق اننه او کزومک تل ح (التوبة من الذنب الذم والاستغفار)
 برله استغفار قیلماق و قیلماسقه عزم ایتمه ک دور آنک اوچون ندامت عزمی
 لازم ایدر)

تواضع اک عالم که درجه نی آرتدورور ح (التواضع لا یزید العالم الارتفاع
) هر اشنی اللهغه تابشرماق عقل برله هر نهرسه
 الله دان دیب بلگهن بعدنده کو کئل که بیر گوچی ح (التوکل بعد الکف
 موعظة)

حلا که کرد کده اوچ طاش لازم دور آنلاردان ح (ثلثة اجار عند الحلا ایس
 بری نجس بولماسون)
 آنک اوچون و نهرسه لارکان دماغ کابخار ح (ثلث تیرت قسوة القلب حب
 قابلاب فکری بول لاری باغلار)
 تبارک سورهمسی قبر عذابنی منع ایدر ح (ثلثون آية سورة الملك تمنع عذاب
 اوچوچو دان یا که قبر اهلندن)
 القبر

ایکی دعا قایتارلماس اذان وقتنده بری ح (ثلثان ما تردان الدعاء عند النداء
 یغمور یاوغاند)
 وتحت المطر

آنک اوچون بو کلا لار یقیننی آرتدورور ح (حدود ایمانکم اکثر و امن
 کو کئلنی نور برله طواطرور)
 قول لا اله الا الله)
 میقنی توندان کیسکز صقالنی یرک قویکز ح (جزوا الشوارب و اعفوا
 اللهی)

الله تعالی نیک تقدیر قلمی یازدیده کییدی ح (حق النلم بما هو کائن الی یوم القيمة)

یعنی بوشادی قیامت که چه بولا چاق نرسه له رنی (

بالانک بیک مشقتلی سی محتاج اولوب صورار ح (جهد البلا ان تحتاجوا
منع قیلنمش بونورسن) (الى ما في ايدي الذئس فتمنعون)

ذکر و علم مجلسنده حلقه اورتاسنده یا که ح (الجلس وسط الحلقة ملعون)
حلقه آراسنده سو کزدان کروب تابتاب اولطرغوجی (

یعنی اوشبو جمله نی معناسنی اعتقاد برله ح (حسبى الله ونعم الوكيل امان
ذکر قیلماق هر قررقوجی لاره امان اکدور) (لكل خائف)

نیوش دور حرام نعمت دن اوسکن ایت که ح (حق للحم نبت من السحت
ان لا يدخل الجنة)

طابق طاینوب یورمک یا که طوتوب یورمک ح (حمل المصاعلامت المؤمن
الله راضی انی اوچون یخشى کمسه نی) (وسنة الانبياء)

درست طوتماق فاجر کمسه نی دوشمان طوتماق ح (الحب في الله والبغض في
الله فريضة)

قان صورتماق مو کز برله یا که سولوک برله ح (الحجامة تزيد في العقل
قوة حافظه يادقه آلم قنی آرتدورور) (وتزير في الحفظ حفظا)

اقرناق برله رحیم و شفقت برله ح (الحليم رشيد في الدنيا والاخرة
بولغوجی شفقتلی یومشاق کشی ح الحليم يتغافل والكريم اذا تدرعني
كشى نك عيبي بلمه گن گه صالنور)

بر بری برله جیلوب مونچاغه کرمک ح الحمام حرام على نساء امتی
عذرسن نعمت که شکرانه قیلماق اول ح الحمد على النعمة امان لزوالها
نعمت نك زوالذدن اماندور شکرانه قیلماق سسزاق زوالله سبب دور)

آلکز صاف بوانان شبهه سن نه رسه نی ح خذها ما صفا فدعوا ما کدر
قویکن بوانانچق وشبهه لی نه رسه نی

سز نك ايد گوره گگنر كور كا سراك ح خيار كم احسنكم قضا للدين
 بولغانگنر بورچ اوتومهك كه)
 حتى بورچنى كور كه م توله مك صدقه ح خير الناس خيرهم قضا للدين)
 سر به جمله سندن ديهش لار)
 يخشى لق نك نوعسى كوبر ح الخير كثير و قليل فاعله)
 آنك اوچون آدمه ر دنياغه اقبال ايله مشدر)
 مشقتلارنى دفع اوچون اوقى طور فان ح دعأ الكرب لاله الا الله الحليم العظيم)
 دعأ ايز گيلدككك اعانت قيلغوجى آنى ح دليل الخير كفاعله)
 قيلغوجى كى ثوابه مستحق بولور)
 بر من نك بورچى بولسه اول بورچ ح دين الرجل اذا مات معلق فى قبره
 اول من كه باغلا نور تا كم بورچى ثوته لگه نچه) حتى يقضى دينه)
 الله نك ضمانه كر گوچى در يعنى ح الداخل بيته بسلام ضامن على الله)
 الله تعالى اول من كه خير بركات بيرمك برله كفيل بولور)
 بر گناهغه سبيجي گناهنى قيلغوجى ح الداعى الى الشر كفاعله)
 كسه كى بورچ دين كه نص وعيب ح الدين شين الدين)
 كيلتر گوچيدر)
 آغريق بورچ كوته رمك كى در مشقته ح الدين غل ثبيل)
 ايرنك فضيلتله رنى كيمتور) ح الدين ينتص من الدين والحسب)
 حيواننك اچندن جانسر چقمقان ح زكاة الجنين اذا اشعر زكاة امه)
 بالاسنى بوغاز لامق آناسى كى لازمدر)
 پيغمبرله رنى ياد ايتمك ويا ذكر قيلماق ح ذكر الانبياء عبادة)
 عبادتدر اولمى ايسكه توشرمك صدقه ح ذكر الموت صدقة)
 كى ثوابه مستحق بولور دنيا دان محبتنى كيدده روب آخرت قايمغيسى
 كرتمك سببلى)

اللهنى ذكر كو گئل قساوتنه شفادر يعنى حَ ذكر الله شفأ القلوب (

نورلى قيلول غفلتنى بهرور)

صالحلارنى ذكر قيلنسه گناهغه كفارت حَ ذكر الصالحين كفارة الذنوب)

بونوب آلارغه تابع اولماقغه سبب بولور اوزينك تقصيراتنى فهملور)

قبرنى ذكر قيلماق قبرده محتاج اولغان حَ ذكر القبر يقربكم من الجنة)

نهرسه لورنى تحصيل گه سبيدر)

نفس برله جهاد قيلماقدر زيره حَ ذكر النار من الجهاد)

تموغنى ذكر قيلسه آندان صاقلانماق اسبابنه متوجه بولور اما نفس اوز

هواسى برله يورمكى تقضا قيلور

حضور قلب برله ذكرده مشغول حَ الذكر خير من الصدقة (

بولماق نفل صدقه دان خيرلى در كو گئلنى نورلى قيلغان اوچون)

ذكر قيلماق نفل روزه دان خيرره كدر) حَ الذكر خير من الصيام)

الله تعالى يواهنده غزاده ياكه حجد، علم بسبعمائة ضعف

تحصيلنده ذكر برله مشغول بولماق آرتق بولور صدقه اوزه رنه آنك اوچون

بو وقتلار الله تعالى گه كمال توجه برله يوانه امك وقتلاريدور)

ذكر ايتمكككه موفق بولماق الله تعالى حَ (الذكر نعمة من الله فادوا شكرها)

نك نعمتى در بس شكرانه سنى اوته كز يعنى ذكر موجبنچه عمل قيلكز)

توبه نچيلاك صئلق مؤمنكغه خيردر حَ اذلل للمؤمن خير من العز والرفعة)

الله تعالى نك ذكرينه وتضرعكغه سبيدر)

آلتوننى كموش كه آلتيرماق ربادر مگر حَ (الذهب باورق ربأ الا يدا بيد)

نسيه گه قلماسه جائدر)

كو گئلده علم حكمت وهدايت اولماقنك حَ الحكمة مخافة الله تعالى)

باشى الله دان قورقماق وتقوى كدر)

ديننك قوتلى بولماق نك باشى حَ رأس الدين الورع)

تقوى الك بهيزاكدور)

صاتوده طابشناك باشى يومارطلق و جيگلك ح رأس لربح السماح)

قيلماق وهم غير كه فائدهنى قصد ايله مكدور)

كوكده يرده بولغان هرايز گيك نك ح (رأس كل بر فى السماء والارض الجوع)

باشى آچلقدر)

مسلمانلارنك يوز صوروندان طيدى ينى ح (رحم الله امراً كف لسانه عن

عيانهنى ظاهر قيلولب قدرلهرنى يبهرمهدى) اعراض المسلمين)

چالمه ايله ايكي ركعت افضلدر چالمه سز ح (ركعتان بعمامة افضل من سبعين

يتمس ركعت نمازدان اداب شريعتنى وتجملى ركعه بنير عمامة)

رعايه قلمغان سيديلى)

ياكنا طوغان بالانك ايسى اوجاج ايسندن ح (ربح الولد من ربح الجنة)

زيره مؤمننك بالاسى جنتندن كيلور دنيا برله بولغان سدان مقدم جنت ايسى

اول بالادان كيمهس)

الله تعالى نك جميع مخلوقاتنه رحيم شفقت ح (الراحمون برحمهم الرحمن)

قيدافوجى من لهر كه الله تعالى رحمت قيلول)

تونه طوروب نماز اوقفوجى من) ح (الرايح بالليل كالمصلى فى سبع سموات)

هر اشده يومشاقلق برله واورننه قاراب ح (الرفق رأس الحكمة)

مصاحت چه اش قيلماق حكمتنك باشيدور)

معيشتنده يومشاق بولماق يعنى هر ح (الرفق فى المعيشة خير من بعض التجارة

نرسهنى اورنى برله توتماق يعنى بعضى صانودان كلمه كه فائده حاصل بولور)

هر نرسهنى موافق اورننده استعمال ح (الرفق ينفع فى الدنيا والاخرة)

قيلماق دنياده و آخرتده فائده دور)

بر مالغه كفيدل بولغان كمسه توله گوجيدور ح (الزعيم ظالم)

اول مالنى بورچ ايسى توله مهسه)

زوجنه اطاعتلى موافق بولغان خاتونلار ح (الزوجة الموافقة عون الرجل
على دينه)

مؤمن ناك قدرى وصوره تينك حسنى ح (سرعة المشى تذهب بهاء المؤمن)
كيدارور تينز يورمك)

ايزكى كمشه غيرنى كوروب عبرت آلور ح (السعيد من وعظ بغيره)

آقرنلق صبراق برله بولماق بر غزيمتدور ح (السكينة مغنم وتر كهامغرم)
ح (الصلاح على المؤمن صدقة)

توشده سوت اچمكى كورمك خالص ح (شرب اللبن محض الايمان)
ايمانغه دلالت ايدا)

قول لار كذيزه كهردر خواجه لار آنلارنك ح (شر المال في آخر الزمان
حق لارنى رعايه قيلماسه مواخذة اولورلار) الممالك

الله تعالى اوچون ديسب صورالورده شول ح (شر الناس الذى يسئل بالله ثم
كمشه ييرمهس آدم لهرنك ياوزيدور) لا يعطى

خاتوننه بالالارينه سوخالق برله ونفته لارنده ح (شر الناس المضيق على اهله)
طاراق قيلغان آدم لهرنك شريدور)

منم امت لهرم نك علامت لهرى صراط ح (شعار امتى اذا حملوا على الصراط
كوپرينه منسهلر يالله لاله الا انت ديمك دور) لا اله الا انت

يعنى مؤمن لهرنك بوسوزى قيامت ده نور ح (شعار المؤمنين في ظلمت القيمة
بولوب علامت اولور) لا اله الا انت

يورطده، صارق قوى آصراماق بر كتدور ح (لشاة في الدار بر كة والدجاجة
في الدار بر كة)

بورج نياسى قبرنده بغاولانمش بولور ح (صاحب الدين مغلول في قبره الى
بورجى ثوته لگه نچه) قضاء دينه

الله تعالى حی دور کریم دور حیالی ح (ان الله حی کریم يستحی اذا رفع
کمه له رکبى منع نور اولى الله غه بر کمسه (الرجل اليه يديه ان يردهما
قولنى کوتارسه بوش بولغان حاله صفراً خائبين
اميدسى بولغان حاله قايتارماقدان)

مؤمن له رنى صئارقى فعل له برله ح (ان الله يبتلى المؤمنى وما يبتليه الا
بلا لا دورور) (الكرامة)

الله تعالى بورچ لانغوجينك وياکه بورچقه ح (ان الله مع الدان حتى يقضى
بير گوجينك ياردمى برله دور اگر دينه مالم يكن دينه فيما يكرهه الله تعالى)
بولماسه بورچى الله تعالى مکروه کور گهن معصيت اورنده)

قبيح سوز قبيح فعل قيلغان کمسه نى قبيح ح (ان الله لا يحب الفاحش
اش که قصدا يدوب تکلف له نگوجى له رنى المتفحش ولا الصياح فى الاسواق
الله تعالى سوس بنده نك پده سنى ان الله لا يهتك ستر عبد فيه مثقال
يرطماس وعيبنى ظاهر قيلماس بواسه اول بنده ده يخشياق) ذرة من خير)
بنده نك مشقت له نك گهن کورمکنى سوار ح (ان الله يحب ان يرى عبد،
حلال کسب برله تعباً فى طلب الحلال)

بنده نك صاوده آوده بورچ اوتهمكده ح (ان الله يحب سمح البيع
جگلى انك قيلماقنى سوار) سمح الشراً سمح القضاء
کوينگوجى وصنق کوکل لى اولغان ح (ان الله يحب كل قلب حقير)
کمه نى سوار)

الله تعالى مؤمن بنده سنى صاقلار آخرتده ح (ان الله يحى عبده المؤمن كما
ضرولى نرسه له رده ن يعنى منع قيلور نك كم (يحى الراعى الشفيق غنمه عن
شفقتلى کوتوجى له ر قويلارنى صاقلار هلاك مراتع الهلكة)
تيدلا تورغان نرسه له رنى آشاتودان

الله تعالی لطیف و رحمتی بر له یتقین بولور ح (ان الله یدنو من خلته فیغفر لمن
اوزی نك بندله رینه بعض زمن لارده استغفر الا البنی بفرجها والعشار)
خیات بر له عشر آلفا الارغه رحمت قیلماس)

یعنی انکار قیقم جهتندن تعجب له نور ح (ان لله یتعجب من سائل یسئل
دخی یدر گوجی له ردهن انکار قیلور دخی غیر الجنة ومن مهط یعطی لغير الله
صغوجی لاردن انکار بر له تعجب له نور ومن مغموذ یتغوذ غیر النار)

یعنی آخرت قصدمده اولفان کسه له ره ح (ان لله یعطی الدنيا علی نية الاخرة
دنیا سنی اختیرسن بیرو اما خالص وانی ان یعطی الاخرة علی نية الدنيا)
دنیا عرضنده بولفا لاره آخرتی یدر مکدهن ابا قیلور یعنی منع قیلور
بده رزقدان ونعمت دهن محروم بولور ح (ان الرجل لیحرم الرزق بالذنب
گناه سبب لی) (یصیده)

یعنی الله تعالی نك فرشته علمنده گی ح (ولا یرد القدر الا الدعاء ولا یزید فی
تقدیرنی قایارماس مگر دعا قایا رور العمر الا البر)

میت قبرده وندده ترکه رنك نوحه قیلوب ح (ان الميت لیعذب بیکاء المحی)
منهی بولفان ووشچه یغلاما لارنه عذابا نور)

یعنی الله تعالی که هر اشنی تفویض قیلور بیور ح (ان حسن الظن بالله من
دیب اشانوب طورماق حسن عبادة الله)

هر طوقه فان نرسه نك یاطر اطقوجی نرسه ح (ان لكل شیء صقالة وان
سی باردور کو کلنی یاطر اطقوجی ذکر دور صقالة القلوب)

هیچ بر نرسه توتقار غوجی راق دگلدور ذکر الله وما من شیء انجی من
الله تعالی نك ذکر ندهن آرق عذابان) عذاب الله من ذکر الله ولو ان تضرب
بسیفک حتی ینقطع

مؤمن کسه توبانچیلک لی وقارلی دور یومشاق ح المؤمن هین این حتی تحاله
دور کنی که قاتی براماس) من اللین احق

الله تعالى يولده صوغش قبله وچي شمول من ح (المجاهد من جاهد نفسه)
 دور نفسه خلا فلق قيلور الله تعالى اوچون
 رنجوله الله تعالى نك قامچسپورور بنده لار گه ح (المرض سوط الله في الارض
 ادب بيورور تا كم الله تعالى نك حكم لار نه منقاد بولور لار) يؤدب به عباده
 گنم لارى قويلور آورولار نك آغاج ح - المريض اتحات خطايا كما يتحات
 يافراقى كبرى دنيداده كور گن قاينو حسرتلار) ورق الشجر
 بنده نك يوزن نورلى قيلور يعنى ثوابى ح - المصيبة تبيض وجوه صاحبها يوم
 جنت ده حاضر لشمس بولور) تسود الوجوه
 بولور ياشنه كلگن قاينونى كيزلار شكايات ح - (اربع من كنز الجنة اخفاً
 قيلماس يعنى مصيبت دهن عبادتكم يونالمك (الصدقة وكتمان المصيبة وتصل
 ودخى قوت يوق دور) الرحم وقول لاجول ولا قوه
 هر قاچان يان اوزه رينه ياتماك دخى اوقساك ح - اذا وضعت جنبك على الفرش
 هر نرسه دهن ايمين بولور سن مكر اولوم دهن وقرأت فاتحة الكتاب وقل هو
 ايمين بولماس سلك اجل يتكن بولسه برهن الله احد فقد امت من كل شى
 وعده قيلسه قردمشنه نيتنده وفا قينماق بولسه الا الموت اذا وعد الرجل اخاه
 وفاقيه آلماسه وعده سنده كلامسه اول من گه ومن نيتنه ان يفي له فلم يفي ولم
 گناه بوقدور نيتى درست بولمان اوچون) يجى للميعاد فلا ثم عليه
 هر قاچان توشسه نك بر قاتدغ لغنه ويا كه بلاغه ح - (اذا وقعت في ورطة فقل
 وقتنه يه توشسه نك بس ايت بسم الله الرحمن الرحيم) بسم الله
 الله تعالى دوندورر اوشبو سوز سببلى (لرحمن الرحيم ولا حواء ولا قوه
 هر نوع بلالارنى) الا بالله العلى العظيم فان الله يصرف
 بها ما شاء من انواع البلاء
 بر من ده بولسه دورت نرسه شيطان نك ح (اربع من كن فيه حره الله
 شرندن صاقلار آنى نفسه مانك بولور تعالى على النار وحصمه من الشيطان

بر نرسه که محبت قیامان وقتنده یعنی من ملک نفسه حین یرعب و حین
 نفسی تیه که بچه اش قیلماس بابکه شریعت یرهب یشتهی و حین ینضب واربع
 که اوچیه ب قیدلور بر من قرار لاندوسه من کن فیده نشر الله علیه رحمته
 مسکین نی یعنی تربیه تیلسه ضعیف لار که وادخه الجنة من ادی مسکینا ورحم
 رحیم شفقت قیلسه بومشقلق قیلسه ملک الضعیف ورفق بالمملوک وانفق علی
 له شس قوالارغه آتاسنه آتاسنه انفاق تیلسه تارقیندیه) الوالدین
 الله تعالی دهن اویاوب گناه نیلماسسزاق) ح (اربع من سنن المرسلین الحیا
 خوش ایسه نمک نکاح قیلماق مسواک قیلماق والتعطیر والنکاح والسواک)
 او شبدو سوزنی کوب ایتک بدهرور ح (استکثروا من لا حول ولا قوة الا
 سزدهن طوقسان طوقز نوعی ضرر بالله فانها تدفع تسعة وتسعين بابا من
 نوعله رنده قرآنی کوبرهک او قوجیلار الضر ادناها اللهم اعبد الناس اکثرهم
 در یعنی الله تعالی که توبه نیچیلک برله تلاوة للقران وافضل العبادة الدعاء)
 حاجتی صورامقدر)

آدم وارنک فهمی ضعیف بولغانی در ح اعجز الناس من عجز بالدعأ و انحل
 یعنی هر که که سلام بیرمهس) الناس من بخل بالسلام)
 عمل یداعل تایاماعل الله تعالی نیک ورحمته ح (اعمل لوجه واحد یکفیک الوجوه
 گنه یا که تایاماعل قیلنه ن عملکله بلکه کلها ولا تتکلی فان شفاعتی لاهل الکین
 ثوابنی الله تعالی نیک فضلندان کوتکل من امتی)
 مینم امم لله تعالی نیک ورحمتی توشکه کن ح (امتی امة مرحومة ایس علیها عذاب
 امتدر مینم امتنک عذاب دنیاده هر فی الاخرة انما عذابها فی الدنيا الفتن
 نوع فتنه لردر جبرله ر فتره مکدر هر والزلازل والتمل والبلايا)
 نوع اولم دخی بلاله ردر
 امم کوب برکات ایسی امتدر فعلله ری ح (امتی امة مبارکة لا یدری اولها
 برله بلانمهس قایوسی خیرلی ایزکه نی خیرا و آخرها

بلکہ شارعتک بیانی برلہ بلنور)

ونحوہ ردہن فتنہ لہ ردہن امان وہ بولماق ح (الامان والعافیة نعمتان مغیبون
وہم عافیة یعنی بوابکی نعمتک قدرنی فیہما کثیر من الناس)
بلوب اورنہ طوماسلار)

گناہلاردان توبہ ایدوب طہارت برلہ ح (النائم الطاهر كالصائم القائم)
درست نیت برلہ یوقلاغوجی من)

اللہ تعالیٰ یونہ لدرور اول من گہ رحمتی ح (ان الرجل اذا دخل في صلاته اقبل
اللہ تعالیٰ دوندرہس اول رحمتی تا کم اللہ علیہ بوجہہ فلا ینصرف عنہ حتی
نمازدان چقناچہ یا کہ سویلہ شکہنچہ ینقلب اویحدث حدیث سو
نفسی برلہ بر گناہ اشنی

ایزگی کسہ شول من در اوزنی یراق ح (السعید لمن جذب الفتن ولمن
قیلور فتنہ لہ ردہن یعنی یورطندان چقماس) ایتلی فصبر
مجموع ایزگیلک نوعلہری یارم عبادتدر ح (ان انواع البر نصف العبادة
یارمی دعادر دعادان مراد نمازدر) والنصف الاخر الدعاء

کور کہم خلقلار اللہ تعالیٰ نلک علمندہ ح (ان محاسن الاخلاق مخزونة عند
صاقلانمشدر برمننی اللہ تعالیٰ سوسہ اللہ فاذا احب الله عبدا منحه خلقا
اول من گہ کور کہم خلق بیور حسنا)

بندہ نلک ایمانیک تمامی جملہ سندندر ح (ان من تمام ایمان العبد ان یستثنی
یعنی ہر سوز آرتندان انشاء اللہ تعالیٰ دیب ٹہیتور فی کل حدیثہ
اوجماحقہ اول ٹوندہ امش منلہر بیک ح (اول من يدعى الى الجنة الحمادون
حمد ٹہیتورلہر شاداق کیگلک کیگلگہ ندہہ الذین یحمدون اللہ علی السراء والضراء)
ضرر وتاراق وقتندہہ حمد ٹہیتورلہر)

آکاہ اوسگز دلالت قیلور من سزنی ح (الا ادائکم علی اشدکم املککم
قولور انفسہ عند الغضب

اخلاص برله حضور قاب برله قرآن ح (البيت الذي يقرأ فيه القرآن
 او قولان يورط كور نور كوك اهلته ير يترايا لاهل السماء كما يترايا النجوم
 اهلته بولدزار كورنگه كوك كبي نورلى لاهل الارض)
 بولوب كور نور)

عمل بازغوجى فرشته له ايشتمه گن ح الذكر الذي لا تسمعه الحفظة يزيد
 ذكر يعنى كو كل برله اولغان ذكر على الذكر الذي تسمعه الحفظة سبعين
 فرشته ايشتمه كان ذكردهن يشم اولش آرتقدر ضعنا)

يعنى الله تعالى رزق بيرمكدهن منعه نور ح ابى الله ان يرزق عبده المؤمن
 خالص مؤمن متقى وموكل بنده سنه) الا من حيث لا يحتسب)

اسلام دينى نك محكم طوقه ناسى يعنى ح ان اوثق عرى الاسلام ان تحب
 كفردهن وشيطانان صاقي طورغان) فى الله وتبعض فى الله)

وبوانك گناهى يشم اوج نوعدر ح الربوا ثلثة وسبعون بابا ايسرها مثل
 ايرنك آ ناسى برله جماع قيلماق كبي در ان ينكح الرجل امه وان اربى الربا

گناهده ربالارنك الوغراقى مسلمان نك عرض الرجل المسلم يمحق الله
 يوز صومين توكمك يعنى قدرنى كيدزوك الربا ويربى الصدقات الربا وان

در الله تعالى ربا سببلى مائى يوقه چغارور كثر كان عاقبته تصير الى اقل)
 وصدقه سببلى مائى آرتدورور ظاهرده كوب بواسهده

عاقبتده آزغه قالور هر طرف دان بلا تضالار كيلور)
 الله تعالى بلالاندورور صناعات كشى له ركبي

بير گن نعمتده بركات بيرور اول نعمتده فان رضى بما قسم له بورك له
 بيرمهس اول نعمتده مقدردهن آرتدورورس ووسعه وان بركت لم يررض به لم

الله تعالى دشمان توتار كرله نوب يور گن يبارك له ولم يزد على ما كتب له
 كسهنى دخى صاچ له رنى توزان توفراق ان الله يفيض الوسخ والشعث)

برله چوالتوب يور گوجى نى)

ایکی شریک ساتوچیلارنک اوچنچیسی
 من بولور دن طابش بیرمک برلهن بو
 شریک لهر بر برینه خیمات قیلسه آرا
 لارندان چقارمن یعنی طابش بیرمک
 ح ان الله يقول انا ثالث الشريكين
 مالم یخن احدهما صاحبه فاذا خانه
 خرجت من بينهما)

ای آدم اوغلی بوشانفل منم عبادتم اوچون

دنیا اشتهونی آلدان بورتسهک)

ان الله يقول يا ابن آدم تفرغ لعبادتي
 اگر مینم عبادتم اوچون بوشانماساک

تفعل مالا تيديك مثالا ولم اسد فقرك
 دنیا اشتهونی آلدان بورتسهک)

نوابی آرتقی بولوز الله بولنده غزاده
 ح ان الصلوة والصيام والذكر يضاعف

انفاق اوزرينه یعنی کمال اخلاص برله
 علی النفقة في سبيل الله سبعمائة ضعف

قیلغان مذکور عمل لهر اخلاصنه بنا یدی یوز آرتاق بولور

برخاتون خوش بوی استعمال قیلسه
 ح اذا استعطرت المرأة فمرت علی

خوش ایسنی تابسون لار اوچون زنا
 النوم لیجدوا ریحها فهي زائبة

کبری در ایرلهرنک کو کلمنی قوزغاتوب زناغ، سبیبچی اولغان اوچون)

ش-رعا لازم بولغان مشقت لهری
 ح ان المعونة تأتي من الله علی قدر

مقدارنجه)
 المعونة)

یعنی مصیبت نی قدر ضور بوانسه
 ح وان الصبر يأتي من الله علی قدر

الله تعالی دن صبر شول مقدار کوب بولور)
 المصيبة)

الله تعالی دن رزق ایشگی آجلمشدر
 ح باب الرزق مفتوح من لدن العرش

عرش دن یر آسننه چه یعنی انفاق لازم
 الی قرار بطن الارض یرزق

اولغان اورنغه نفقه سنده همتی قدری
 الله کل عبد علی قدر همته ونهمته)

وهم شریعتده کمال مقدارنجه)

بندهنک ایت-کنن ذکرلهرنک الله تعالی
 ح ان احب ما يقول العبد اذا استیتظ

قلسنده سو کلیره گی یوقوسندن
 من نومه سبحان الذی یحیی الموتی

اویانفانده شونداين الله تعالى نى تنزیه وهو على كل شيء قدير)
 قیلورمن اول-کله رنى تر گزر اول الله تعالى ايداک کم مینی تر گزدی یوقدان اول
 الله تعالى هر نهرسه که قادردر (

هر نهرسه نیک چن راست بوانان حقیقتی ح ان اسکل شی حقیقة وما باع عبد حقیقة
 باردر اما اول ایمانک حقیقتنه بنده ایمان حتی یعلم ان ما اصابه لم یکن
 ایرشمه س جز ما یقینا باسکه نیچه هر نهرسه کم لیخطئه وما اخطا لم یکن لیصیبه)
 الله تعالى نى نهرسه الله تعالى تقدیرنده یازلاماعان بولسه تقدیرنده بو بنده یسه
 یازلمش بولسه اول نهرسه اصلا خطا بولماس کیلور اول نهرسه ایرشمه س
 بنده که (

گناهلار جمله سندن شونداي گناه باردر ح ان من الذنوب ذنوبا لا یکفرها
 مکریو عالتور اول گناهنی حلال معیشتنی ح الصلوة ولا الصیام ولا الحج ولا العمرة
 طلب خصوصنده اجتهادی یوعالتور (وانما یکفرها اللهم وم فی طلب المعیشته)
 یعنی مؤمنلر که لازمدر پیغمبر علیه ح انا اولی بالمؤمنین من انفسهم فمن
 السلامنی اوزلهرندن آرتق کوردوب آنک تولى من المؤمنین فترك دینا
 ستنه تابع بولماق بورچنی توله مک مینم فعلی تضارؤه ومن ترك ما لافهولورثته)
 اوستمده در بیت المالدان حصه سی مقدار نیچه بیرلور اوز مالی بولماسه (

آگاه اولکنز او گره تورمن شونداي کله له رنى ح الا اعلمک کلمات لوکان علیک
 مثل جبل

یارب -حلالکنی یتهرک بیر گل میکا اوز گدمن صبر دینا اداه الله عنک قل
 غیریدن هو گسز قیلغل (اللهم ا کفنی بحلالک عن حرامک واعننی
 بفضلك عن سواک)

برمن رضا بولسه الله تعالى نیک حکماهرینه ح من رضی عن الله رضی الله عنه)
 الله تعالى رضا بولور و جانتکه کورتور اول منی (

یعنی الله تعالى قشندہ آخرتده نی نهرسه ح من اراد ان یعلم ما له عند الله
فاینظر ما لله عنده

حاضرله نهمش دیوتلهسه اوزنده الله تعالى اوچون نی عملی باردر نظر قیلسون)
الله تعالى بر بنده که دما قیلورغه توفیق ح ما اذن الله لعبد فی الدعأ حتی اذن
بیرمهس تا کم قبوللقنی بیرمینچه) له فی الاجابة

یعنی اول من ادب برله کورکام عمل قلماق ح ما انعم الله علی عبد من نعمة
برله الحمد لله دیب شکرانه قیلسه یعنی اول فقال الحمد لله الاادی شکرها
نعمت نی مشهور قیلماق الله تعالى دهنی فان قالها الذئبة جددالله له ثرابها
بولماقنی بلدرمک) فان قالها اثانئة عفرالله له ذنوبه من
شکرا الذئمة افشلوها)

برمن حق بلمک برله بلسه نمازنگ واجب ح من علم ان الصلوة علیه حق
فرض نولماقنی) واجب فتمد دخل الجنة)

برمن نک صاچی صقالی بولسه اکرام قیلسون ح من کان علیه شعر فلیکرمه
آنی طاراماق ما یلاماق برله)

برمن نک بیرهسی بولسه برمککا قایفورطسه ح من کان علیه دین فهم بقضائهم
همیشه الله تعالى دهن یاردم بولور اول دنگه یزل معه من الله حارس)
اندنک اسرار شریعت نی بلمک دهن در ح من فته المرأرفقه فی معیشته)
معاشده رفق برله بغلاماق یعنی اورنی برله طونماق)

برمن الله تعالى ناک امتحان اوچون بلاسنه ح من ابتلی فصبروا عطی فشکر
وظلم فففر)

صبر ایلاسه وظالم که عفو ایلاسه اوزی ظلم وظلم فاستغفروا لئک لهم الامن
وهم مهتدون

ایتکان کسه دهن بحیلک استهسه اول من لهر آخرتده امنده در)

یورطنده برکات کوب بولماقی سوسه ح من احب ان یکثر الله خیر بینه
قول بوصون اول من آش حاضر اولسه فلیتوضأ اذا غداه واذا رفع)
وهم آش کوته راسه آخردان)

برمن آدمهر مانی آسه معامه وجهی ح من اخذ اموال الناس یرید ادائها
برله اوتهمک نیتنی جزم برله الله تعالی ادی الله عنه ومن اخذها یرید اتلافها
یاردم یرور اوتهمکه بر من یردهس اقلفه الله عنه

نیت برله آسه الله تعالی اول مننک مانی هلاک قیلور یوقفه چغار بار مالاری)
جبرائیل علیه السلام هر کلگه نده او شبو ح ماجائی جبرائیل الا اتی بهاتین
دغان کتردی حلال طیب برله وزق الدعوتین اللهم ارزقنی طیباً واستعملنی
لاندر گل ایزگی عملده استعمال قیلغل مینی (ص - الح)

یعنی برمننک بورچ اوتهمکه نیتی ح ما من عبد کانت له نية فی ادا دینه
درست بولدیسه الله تعالی دهن یاردم الا کان له من الله عون)
بولور اول من گه

برمن بورچ برله بورچ لانسه تولهمک ح من ادان دینا ینوی قضائه ادی الله
نیت ایتکه نی حالدہ دنیاده تولی آماسه عنه یوم القيمة)
آخرتده توله نور

الله تعالی گه حمد شکر قیلسون یعنی اول ح من انعم علیه نعمة فلیحمد الله
نعمتنی اورننه طوتسون استغفار ایتسون ومن استبطأ الرزق فلیستغفر الله
برمن گه رزق طارغوب کلسه برمنی بر ومن حزنه امر فلیقل لا حول ولا
شکل اش کویندرسه قوه الا بالله)

وجهسز مانی آماق حرامدر یعنی حور ح کل المسلم علی المسلم حرام
قیلماق حرمتسز قدرسز قیلماق حرامدر ماله وعرضه ودمه حسب امرنی
ایر گه شمول یاوزلق یتهر عذاب قیلماقنه من الشر ان یحقر اخاه المسلم)
مسلم قرداشنی حور قیلماق

یعنی هر اشکنی اللهغه تفویض قیلوب
 الله تعالی دن صوراعل)
 ح (لا تسأل الناس شیئا ولا سوطک
 وان سقط منك حتی تنزل الیه فتأخذه
 ح (لا تسبی الحمی فانها تذهب خطایا
 یا بنی آدم کما تذهب الکبر خبت الحدید)
 یا که کورو گی یکدهرور کبی

مسلماننی قورقما گز)
 ح (لا ترع- و المسلم فان روعة
 المسلم ظلم عظیم)

کرر که یا که اولترورغه اذن بیرمه گز)
 ح (لا تأذو المن لم یبدأ بالسلام)
 ح (لا بد من العریف والعریف فی
 النار)
 توره بولغان باش بولغان کسه-دهن چاره
 یوقدر آنک اوچون آنلارده ظلم غالبدر)

کامل ایمان یوقدر امانتی وانابتی بولماسه
 ح (لا ایمان لمن لا امانة له ولا
 یا که اللهغه انقیادی واطاعتی یوقدر)
 ح (لا تسبوا الشام فان فیہ ابدال)
 ح (لا تسبوا الشام فان فیہ ابدال)
 ارنلهر بارددر یعنی یاوز خلقنی تبدیل ایله-ش کسه-لهر)

ایرشددر گز اونسه-نده گی قایغیلاره و
 ح (تدارکوا الغموم والهموم-وم
 کیدهچهک قایغیلاره صدقه-لار گزی ایرشددر گز)
 ح (لا تصدقات یکشف الله ضرکم)

برمنده بواوچنک برسیده بولماسه
 ح (ثلاث خلال من لم یکن فیہ واحده
 بوسوزده کامل حوراق بارددر تقوی
 منهن کان الکلب خیرا منه ورع یحجزه
 بولماغان منلهر که یعنی بومشاققتی ومدارا
 ح (ثلاث خلال من لم یکن فیہ واحده
 منهن کان الکلب خیرا منه ورع یحجزه
 سی بولماسه یعنی ناداناتق برله قاتیلوق
 ح (ثلاث خلال من لم یکن فیہ واحده
 منهن کان الکلب خیرا منه ورع یحجزه
 بولماسه اول منگه یعنی آدمهر برله کورکم
 ح (ثلاث خلال من لم یکن فیہ واحده
 منهن کان الکلب خیرا منه ورع یحجزه
 معاشنی قیلورانی کورکم خاتی بولماسه)

برمن که اوچ نهرسه بیرسه الله تعالی دن
 ح (ثلاث من اوتی فیهن فتداوتی

يعنى داود عليه السلام نك اوغلى سليمان مثل ما اوتى آل داود العدل فى
 يغمبر گه بيراگهن مثل آچوده رضاده الغضب والرضا الفصد فى السفر
 وعدالت برله حكم ايتك اور ناچا طور ماق والمعنى وخشية السر والملائية قال
 باى وقتده هم فقير وقتده الله تعالى المتحاجون فى جلالى لهم منابر
 (بر برى الله تعالى رضالى اوچون دوست طوتشقان منلهر گه بوا فوجيدر
 منبرله نوردان آرزو قيلور اول منبرله نى من نور يغتطهم النبىون والشهدا
 وهم درجه له نى اوز درجه له رنه قوشماق اوچون
 تا كم ايكى جهته دن درجه تا بماق اوچون)
 (يعنى ثابت بولدى محبتم بر برى ايله ح قال الله تعالى وجبت محبتي للمتحابين
 دوست بوا شورلار و اواترداش فى والمتجالسين والمتباذلين فى والمتزاورين
 بولورلار) مينم رضالغ اوچون بر فى
 برنه مالارنى صرف ايدرلهر بر برنه كوره شه بارورلار)
 الله تعالى يولنه انفاق قيلغل يه نى خلقتى ح (قال الله تعالى انفق انفق عليك)
 كوب ايدوب بيورورمن سيگا)
 يعنى مينم ذكرم برله مشمول بولساك ح (قال الله تعالى يا ابن آدم انك ما
 شا كردلاردهن بولورسن مينم ذكرم نى ذكرتنى شكرتنى واذا ما نسيتنى
 قويساك امر ايتك كن عبادتله نى قيلماساك كفرتنى
 كفران نعمت قيلغانلاردان بولورسن)
 بو سورهنى دائم اوقفوجى كمنه عالم ح (قارى الهكم التكاثر يدعى فى
 ملكوتده شكرانه قيلنوجى ديو اوندهرلهر) الملكوت مؤدى الشكر)
 نى خوش هديه دور حق بولغان يخشى ح (نعم العظيمة كلمة حق تسميها
 سوز بر مسلمان قرداشكّه نقل ثم تحملها الى اخلك مسلم فتعلمها اياه)
 قيلورسن اول سوزنى)
 نى خوش يخشى لى توزك انك دور ح (نعم صلاح المؤمن الصبر والدعاء)

یا کہ خوش قورال دور صبر ایله دعا)

بو نعمت لارده آلدانمش دور یعنی ح (نعمتان مغبون فیہما کثیر من الناس
قدربن بلوب اورینده طوآماس لار الصحة والفراغ)

سلامت لک وطنچسزاق لاردان فارغ بولماق)

یورظلار کزنی نور لادریکیز نماز ح (نوروا منازلکم بالصلوة وقرأة
اوقوماق برله قرآن اوقومق برله ن) القرآن)

بیغمبر علیه السلام نهی قیلدی چه چنی ح (نهی عن الجمعة لا حجره والعقصة
ایکی طرفدان صالندروب یورمه کنی الامة)

چه چنی ئوروب به یله ب یورمه کنی)

یعنی تيمر قزدروب علامت یاصامقدان ح (نهی عن وشم فی الوجه والضرب
نهی قیلدی هر حیوانغه) فی الوجه)

عالم لارنک همتی فهم لامک فکرلاب ح (هممة العلماء الرعاية وهممة السفهأ
قیلماق دور سفیه لر همتی مشایخدان سوز کوجرمکدور. عمل الرواية)

الله تعالی نك محبتی ثابت بولدی آچیدغ ح (وجبت محبة الله على من اغضب
لاندراسه اول من نی یومشاقلق قیلور. فجدلم)

آرزو قیلدم شول قرداش لاریمه یولقماقنی ح وددت انی لقییت اخوانی الذین
آمنوا بی ولم یرونی)

عالم لارنک یازو قراسی نك ثوابی برله ح (وزن حبر العلماء بدم الشهدأ فرجح
شهیدله رنك قان ثوابی اولچه لور. علیهم)

امامنی اورقاغه قویکیز یا که امامنی ح (وسطوا الامام وسدوا الخلل)
خیار قومدهن قویکیز)

صاقالار کزنی ضور قیلکیز مبیق ح (وقروا عثانیکم وقصروا سبالکم)
لار کزنی تصنه قیلکیز یا که توبدهن کیسکیز)

نی او کنیچ دور شول من گه بالغان ح (ویل للذی یحدث فیکذب لیضحک)

- سوڀه شور قومنى كولدورمك اوچون به القوم ويل له ويل له (
- يعنى پيغمبر عليه السلام به سوزنى اوچ مرتبه نه يتدى.
- يعنى الله تعالى نك اسمنى ذكر ايتمهك ح (من قال اذا خرج من بيته بسم الله
- برله چغارمن الله تعالى كه توكل قيلدم توكلت على الله لا حول ولا قوة الا بالله
- ديسه نه يتلور اول من كه حق يولمه العلى العظيم يقال له هديت ووقيت
- كوندرلك آفت لاردان سانلاندك)
- الله تعالى يولنه انفاق قيلدم مالكنى يعنى ح (انفق ولا تخش من ذى العرش
- الله تعالى فقير قيلور ديب قورقماغل) اقلالا
- بو حديث ابن عمر رضى الله تعالى عنهما ح (ما قل ابن عمر رضى الله عنهما
- سوزى دور يعنى هر بلاده الله تعالى نك ابتليت ببائة الا كان لله على فيها اربع
- دورت نعمتى باردور آنك اوچون اول نعم اذلم تكن فى دينى واذلم تكن
- بلادين اشنده بولمادى دينا بلاسى اعظم منها واذلم تكن احرم الرضا
- بولدى دخى بو بلادن ضرور اقبولمادى واذ رجوت الثواب عليها
- دخى بو بلا سببلى الله تعالى نك رضا سندان محروم بولمادم
- يعنى ايرنى كوز آلدنده قطا ماق ذبح ح (ذبح الرجل ان تزكيت فى وجهه)
- قيلماق كبرى در دينه نقصان كيلترمكده باع البشر قاطع الشجر ذابح البقر
- حرنى قول ديب صاتقوچى يا كه قول حارق الحجر نائم السحر لا يدخل
- كنيزهك صاتوب كسب ايتكوچى او جماع الجنة)
- غه كرمه زلار بومن لار حسابسى اول كر گوچى لار برله)
- صاتوچى برله آلتوچى اختيارده دور ح (البيعان بالخيار ما لم يتفرقا فان صدقا
- يعنى بوزماقده اگر باشرسه لار ويننا بورك لهما فى بيعهما فان كتما
- صاتوده بيان لازم اولمان عيب لارنى سودا و كذبا محقت بر كة بيعهما)
- لارنده بركت بولم س عيب لارنى بيان تپلسه لار سودا لارنده بركت بولور.

✧ فی العقلیات ✧

(بسم الله الرحمن الرحيم)

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسولہ محمد وآلہ وصحبہ اجمعین •
 الف لام ایکی توری الف لام اسمی بار الف لام حرفی بار چونکہ الف لام
 ایجاد حدوت معناسندہ بوانان مشتقہ داخل بولور یا یوق اگر داخل
 بولسہ الف لام اسمی اگر داخل بولماسہ الف لام حرفی الف لام حرفی ناک
 معناسندہ دور ت مذهب بار تاخیص ایاسینک مذہبی بارہحقق البر کوی مذہبی
 بار عصام مذہبی بار جمهور مذہبی بار جمهور قاشندہ الف لام فرد معین کہ
 موضوع بولور یا کہ طبیعتہ موضوع بولور اگر فرد معین کہ موضوع
 بولسہ الف لام عہد خارجی اگر طبیعت کہ موضوع بولسہ اوچ توری طبیعت
 ناک نفسنی قصدیلنور یا کہ شول طبیعت نی جمیع افرادضمنندہ تحقق اعتباری
 برلہ قصد قیلنور یا بعض افراد ضمنندہ تحقق اعتباری برلہ قصد قیلنور
 اوآگسی الف لام جنس ایکنچسی الف لام استغراق، اوچونچسی الف
 لام عہد ذہنی اما تاخیص ایسی قاشندہ الف لام حرفی حصہ کہہ موضوع بولور
 یا کہ طبیعت کہ موضوع بولور اگر حصہ کہہ موضوع بولسہ الف لام عہد
 خارجی طبیعت کہہ موضوع بولان صوٹ طبیعت من حیث ہی نی قصد قیلنسہ
 اول الف لام جنس اگر طبیعت نی جمیع افراد ضمنندہ تحقق اعتباری برلہ
 قصد قیلنسہ الف لام استغراق اگر بعض افراد ضمنندہ تحقق اعتباری برلہ
 قصد قیلنسہ الف لام عہد الذہنی اما محقق البر کوی قاشندہ الف لام حرفی
 طبیعت کہہ موضوع بولور طبیعت کہہ موضوع بولان ناک صو کئندہ دور توری
 عہد خارجی جنس استغراق عہد ذہنی اگر طبیعت نی قصد قیلنسہ بعض
 معین فرد ضمنندہ تحقق اعتباری برلہ الف لام عہد خارجی اگر طبیعت من
 حیث ہی نی قصد قیلنسہ الف لام جنس اگر طبیعت نی جمیع افراد ضمنندہ
 تحقق اعتباری برلہ قصد قیلنسہ الف لام استغراق اگر طبیعت نی بعض فرد

غير معين ضمننده تحقق اعتبارى برله قصد قيلنسه الف لام عهد ذهنى عصام قاشنده الف لام حرفى مخاطب بلگهن نهرسه كه اشاره كه موضوع شول الف لام برله اشاره قيلنور فرد معين كه ياطبيعت كه اگر فرد معين كه اشارت قيلنسه الف لام عهد خارجى اگر طبيعت كه اشاره قيلنسه الف لام جنس شول الف لام جنس اوچ تورولى اگر طبيعت من حيث هي ني قصد قيلنسه الف لام حقيقت اگر طبيعتنى جميع افراد ضمننده تحقق اعتبارى برله قصد قيلنسه الف لام استغراق اگر فرد معين ضمننده تحقق اعتبارى برله قصد قيلنسه الف لام عهد ذهنى الف لام حرفى اولگى ايسكى مذهب كه بنا عهد خارجى برله طبيعت آراسنده مشترك باشتراك لفظى بولا اما جنس استغراق عهد ذهنى آراسنده مشترك باشتراك معنوى بولا اما صوگنى ايسكى مذهب كه بنا مشترك باشتراك معنوى بولا (الحمدلله ديگهنده آلطمش دورت معنى حاصل بولا چونكه حمد مصدر مصدر نك آلطى معناسى بار مصدر معلوم مصدر مجهول حاصل بالمصدر مصدر مبنى للفاعل مصدر مبنى للمفعول قدر مشترك دخى حمد اصطلاحى حمد لغوى بار حمدده آلطى احتمال بار آلطى ايله ايسكى سيگنر الف لام حرفى دورت سيگنر دورت كه ضرب قيلساك اوطن ايسكى حاصل بولا اللهده ايسكى احتمال بار دور اوطن ايسكى كه ضرب قيلساك آلطمش دورت حاصل بولا مصدر معلوم ايقاق مصدر مصدر مجهول قبول مصدر مصدر مبنى للفاعل مصدر معلوم دهن مشتق بولغان اسم فاعل نك فاعل كه نسبتندن تعبیر قبلا طورغان نهرسه كه نهيتله كون الشى ضاربا كى مصدر مبنى للمفعول مصدر مجهول دهن مشتق بولغان اسم مفعول نك مفعول كه نسبتندن تعبیر كه نهيتله كون الشى ضروريا كى حاصل بالمصدر مصدر معلوم دهن حاصل بولغان اثر كه نهيتله قدر مشترك مايطاق عليه المصدر كسى بحث ايتسه حمددهن حمد بمعنى حاصل بالمصدر آلساك بو حاصل بالمصدر آلساك بو حاصل بالمصدر بخدا برله قائم بولسه كيره ك زيره كه خداغه حمد نهيتسه ك خدا محمود بولا محمود

نك صدق تلى دور حمدنك قيامن زيرا كه مشتق نك صدقنه شرط مبدانك قيامى
 موضوعى برله بومقامده موضوع الله تعالى مبدأ حمد بس خدا نك محل للحوادث
 بولووى لازم بولا بو محال (اما محل للحوادث بولووى نيك محال ديسه لار
 چونكه بو حمد خداغه ازله كال يا كه نقص اگر كال ديسه نك خلواز كال لازم
 بولا اگر نقص ديسه نك خداى تبارك و تعالى نقص برله متصف بولسه كبره نك
 بولار هر ايكسى دورست تو گل زيره كه خدا معدن كل كال و مبد كل
 نقصان (اولكى جواب بو حمدنك ازله عدمى كال بولسون لايزالده وجودى
 كال بولسون امضيلار جواب بير گنه لار يز نك حمد كال ده نقص ده بولماسون
 مباح كى بولسون بس بو دليل برله محل للحوادث نك محاليتن اثبات قسيلا
 آلميسن اما ملا عبدالحكيم نه يته خدا نك محل للحوادث بولووى محال ايكن
 بو طريقچه اثبات قيامن دى چونكه بوصفت حاد نك يذبحى مى يا كه لا يذبحى
 مى اگر يذبحى ديسه نك حلو لازم بولا اگر لا يذبحى ديسه نك مبعدى نقصان ادى
 اگر يذبحى ده لا يذبحى ده تو گل ديسه نك ارتفاع نقيضين بولا بس محل للحوادث
 بولماق نك محاليتى مثبت بولدى دى بو دليلنى ويران قلنه در لا يذبحى ده ن مراد
 صفة نقصان مى يالا كال مى اگر صفة نقصان ديسه نك دى ايتنه من مباح شكللى
 بولسون ديب اگر لا كال ديسه نك مسلم صو گنده مباح شكللى بولسون (دخى
 جواب لا نسلم حمد ايتودن خدا محل للحوادث بولسه چونكه حمد قول يهنى
 خدا نك كال برله ن اتصافينه دال بولغان لفظنى ايقاعدر حقيقتده خدا برله ن
 قائم تو گل گرچه قائم ده بولسون قيامى انتزاعى در حقيقت قيام تو گل الحمد نك
 الف لامن استغراقنه حمل قيلسا نك معنائى كلام بولادر جميع افرادى حمد خداغه
 مختص در جميع افراد حمد ضمننده شوشى حمد اوزيده كر گن بس حكاية
 عين محكى عنه بولا جواب ايتور من مونده ايكى حيثيت بار اجمال حيثيتى تفصيل
 حيثيتى اجمالا ملحوظ بولو حيثيتندن محكى عنه تفصيلا ملحوظ بولو حيثيتندن
 حكاية بولا حكاية برله محكى عنه آواسنده تقاير تقاير اعتبارى شول يته در فافهم

قیاس   صغری   کبری

الجميل صفة للاختياري • لانه صفة للفعل • وكل فعل اختياري • فالجميل صفة للاختياري • الجميل صفة للاختياري • وكل ما هو صفة للاختياري اختياري • فالجميل اختياري لا نسلم هر فعل اختياري بولسه حركة مر تعش برله بحث كيله در اختياري تو گل جواب حركة مر تعش فعل تو گل متكلمين قاشنده چونكه بولار قاشنده فاعل مختار دان بالاختيار صادر بولورغه كيره ك حركة مرتش صادر تو گل لا نسلم جميل فعله ك صفة بولسه چونكه الله جميل يجب الجميل ديگه نده جميل ذاتك صفة جواب محمود عليه بولغان جميل فعله ك صفت ديب ئ- يتدك اما بو اورنده جميل محمود به لا نسلم اختياري كه صفت بولغان نهرسه اختياري بولسه مثلا صلوة اختياري صفتي حسن قبح اختياري تو گل جواب اختياري كه صفت بولغان نهرسه اختياري ديب ايتدك عام اختياري برله ن تلهسه صفت اختياري بولسون تلهسه موصوف اختياري بولسون

(حمد لغتده هو الوصف بالجميل على جهة التعظيم والتبجيل باللسان وحده بازأ امر اختياري حمد اصطلاحده فعل ينبي عن تعظيم المنعم بسبب كونه منعما سواء كان باللسان او بالحنان او بالاركان حمد لغوي برله حمد اصطلاحى آرا سنده نسبة عموم خصوص من وجه اجتماع مادهسى شول الله رزاق ديسه ك حمد لغوي ده حمد اصطلاحيده بولادر حمد اصطلاحيك افتراق مادهسى كو گل بوله ايتدوسيك نعمت برابرينه اما حمد لغويك افتراق مادهسى لسان برله صفتلار سنون خدانى نعمت برابرينه بولماس حمد اصطلاحى اعم حمد لغوي دن بحسب مورد حمد اصطلاحى حمد لغوي دن بحسب متعلق اما حمد لغوي اخص بولا حمد اصطلاحيدن بحسب مورد دخى حمد لغوي اعم حمد اصطلاحيدن بحسب متعلق (الله واجب الوجود لانه يجب انتها سلسلة الممكنات اليه وكل ما يجب انتها سلسلة الممكنات اليه فهو واجب الوجود فالله تعالى واجب الوجود اما الصغرى فلكونه معدن كل فضل وكمال ومبعد كل نقصان وزوال وكون الشئ

منتهى اليه سلسلة الممكنات من جملة الكمال فإله تعالى واجب يجب انتها
سلسلة الممكنات اليه او نقول في اثبات الصغرى بوجه آخر لانه ان لم ينتهى سلسلة
الممكنات الى الواجب لزم الدور او التسلسل وكلاهما محالان فعدم انتهائهما محال
فيجب انتها سلسلة الممكنات اليه فكل ما يجب الح اما على تقدير عدم انتها
الواجب دور تسلسل نك لزومى لاشك في وجود موجود ما اول موجود ما واجب
بواسه مدعى ثابت اگر واجب بولامسه ممكن بواسه كبرهك فكل ممكن لا بدله
من علة چونكه ممكنك وجودى عدمى ذاتينه نسبة مساوى اگر بدون علة
موجود بواسه ترجح بلا مرجح لازم بوحس لا بدله من علة عاتى واجب
يا ممتنع يا ممكن اگر واجب بولامسه مدعى ثابت اعنى ثبوت الواجب وانتهى سلسلة
الممكنات اليه اگر ممتنع بواسه قاعده كه يخالف بوله الشىء ما لم يوجد لم
يوجد اگر ممكن بواسه اول ممكن كه لا بد من علة عاتى واجب يا ممتنع
يا ممكن اگر واجب بواسه مدعى ثابت اگر ممتنع بواسه مذکور قاعده كه
مخالف بوله در اگر ممكن بواسه علة دون لا بد هكذا غير متناهى بولوب
كيتسه تسلسل قايتسه در هر ايكسى محال بس يجب انتها سلسلة الممكنات
الى الواجب واما الكبرى فيد يهى بو مسلك اثبات واجب او چون بولغان
مسلك امكان نك مسلك متوقفدر يعنى دور تسلسل محال ديب ايتمگه متوقفدر
لكن بحث له ر كيه له دور اول لا نسلم لاشك في وجود موجود ما بولما قلغنه
چونكه صوفيه ايتهدر مشتمت الممكنات من رايحة الوجود يعنى هيدچ ممكن
موجود تو گل ديب (جواب صوفيه نك مرادى ماشتمت الممكنات من رايحة
الوجود دون وجود حقيقى نى ممكنات دون نى امامدار تسكليف ايلهن ومدار احتياج
ايلهن قائل دور اول مدار ظهور وجود حقيقى يعنى الله تعالى نك ظهورى دور
بس همان دور تسلسل لازم عدم انتها تقدير نده هونسا نيدا لا نسلم موجود ممكن
بولما چده علة دن لا بد بولما قلغنه نيك جائز تو گل ممكن نك ذاتنده بر اولوية
بولسونده شونك سببى وجود كه چقسون بشن ترجح بلا مرجح ده لازم تو گل

هم دور تسلسله لازم تو گل عدم انتها تقدیرنده چونکه هر ممکن اولویه
 ذایه بر لهن وجود که چقسون وینه اولویه ذایه نك ایکی معناسی باردور رسی
 کون احد طرفی الممكن الیق بالنسبة الی ذاته ایکنچسی اقتضاً ذات الممكن
 احد طرفیه علی سبیل الاولویه (جواب اولویه ایله موجود بولماقنی باطل
 چونکه اولویه سبیلی وجود که چقغان ممکن نك عدمی خالی ایرمس ممتنع یا ممکن
 اگر ممتنع بولسه وجودی واجب بولوی لازم بولادور زیره که احد طرفین نك
 امتناعسی طرف آخر نك وجون مستلزم چونکه وجون مستلزم بولماسه
 امکان ارتفاع التیضین لازم بولادور زیره که عدم ممتنع بولغانلقی اوچون عدم
 مرتفع یعنی عدم ایله متصف تو گل اگر واجب بولماسه وجود نك ارتفاع
 سی دورست بولسه کیرک بس لازم امکان ارتفاع التیضین اگر عدم ممکن نك
 وقوعن فرض قلامن بس وقع بولغان تقدیرده بدون عله واقع بولور یا که
 مع العله واقع بولور اگر بدون عله واقع بولسه لازم بولا ترجیح مرجوح
 چونکه عدم مرجوح وجودر اجمیح ایدی وجود طرفنده اولویه بولماقنی
 اوچون بو محال اگر مع العله وقع بولسه وجود عدم هر ایکیسی واقع بولور
 یا که هر ایکیسی واقع بولماس اوآگسی باطل اجتماع التیضین لازم وجود
 عدم هر ایکیسی واقع بولماسه ارتفاع التیضین لازم وجود واقع بولوب
 عدم واقع بولماسه تخلف المعلول از علته تاهه عدم واقع بولوب وجود واقع
 بولماسه وجود نك وقوعسی توقف قیلدی عدم علته عدم که بس اولویه سبیلی
 گنه وجود که چقما دی بلکه عدم علته که ده توقف قیلدی خلاف فرض لازم
 بولادور بس اولویه بر له وجود که چنوی باطل اگر بحث ایتسه لهر عدم علته
 عدم عین اولویه بولسون چونکه سلب سلب عین ایجاب یا که مستلزم ایجاب
 موند عین ایجاب بولسون بس خلاف فرض لازم تو گل (جواب همان
 خلاف فرض لازم بولا زیره که عدم علته عدمی که توقف قیلدی حکمة دعوی
 بدیهة قیلغان بر شی که توقف قیلسه علته فاعلی که توقف بدیهی دیب

مجرد اولوية برهان وجود که چة مادی بس خلاف فرض لازم بولدی (اوچونچہ، بحث مسلمده بولیم لا نسلم دور تسلسل لازم بواسه نیک جائیز تو گل سانساه ممکنات باروب بر ممکن که منتهی بولوی اءل ممکن که عاه ذاتی بشرط امر عدمی بواسون واجب بولمادی ذاتی وجودنه علة تمامه بولماغانلنی اوچون جواب ذات ممکن بشرط امر عدمی واجب بولاد: ر وجود ذاته عین برلدی زیره که وجودنک معناسی مبدأ آثار خارجیہ ذاتنکده معناسی هکذا بزلا ر واجبدن اراده قیلما یمز مگر وجود ذاته عین بولغان نهرسه نی اراده قیلما یمز بو ممکن واجب بولدی بس خلاف فرض لازم بولدی بو محال .

(وجود اوچ تورلی) ممکن ده بو اوچ وجودنک اوچ فردی بار وجود بمعنی مصدرینک فرد حصصی بار وجود بمعنی هستینک فرد حصصی بارشول فرد حصصی مابه الموجودیة که فرد عرضی بولا وجود بمعنی مابه الموجودیة نک فرد حصصی بار (وجود اوچ تورلی وجود بمعنی مصدری وهوالکون وجود بمعنی هستی یعنی بار بولماق وجود بمعنی مابه الموجودیة واجب ده وجود بمعنی مصدری نک فرد حصصی بار اول کون واجب وجود بمعنی هستینک فرد حصصی بار اول هستی واجب وجود بمعنی مابه الموجودیة نک ایکی فردی بار فرد حصصی بار اول مابه الموجودیة واجب فرد عرضی ذات واجب (وجود ایکی تورلی وجود ذهنی وجود خارجی وجود ذهنی شول مالا یكون مبدأ الاثار الخارجية وجود خارجی شول مالا یكون مبدأ الاثار الخارجية موجود زید فی الخارج وجود ذهنی ایکی تورلی وجود ذهنی اصیلی وجود ذهنی ضلی وجود ذهنی اصیلی شول ما یكون مبدأ الاثار الذهنية وجود ذهنی ضلی شول مالا یكون مبدأ الاثار الخارجية والذهنية كالمعلوم بالذات . (وجود بمعنی مابه الموجودیة نک واجب ده بولغان فرد عرضی وجود مطلق نی اقتضاً قلماغی واجبدن مابه الموجودیة نک فرد عرضی عین ذات واجب بولغانا قی اوچون وجود مطلق نی اقتضاً قله چونکه ذات واجب غیر که محتاج تو گل ممکن ده

مابه الموجودية انك فرد عرضى زائد اول فرد عرضى محتاج معروضه اول
 مابه الموجودية انك فرد عرضى محتاج او عالمقى او چون وجود مطلقى تعلقا
 قيلمادى وجود مطلق دان مراد كون دخی وجود بمعنی هستی مطلق خلاف
 بار وجود مابه الموجودية انك فرد عرضى نده عند الحکیم واجبده عين ذات
 ممکن ده زائد عند لاشعری واجبده هم ممکن ده عين عند اکثر المتکلمین
 واجبده هم ممکن ده زائده معلوم اولسونکه الله تعالى جوهر دکل دور زیره
 جوهر اهل کلام عندنده متعین و متمکن یعنی کندی ذاتده مکانه و حیزده
 اولان شی که نه یتورله ر یا خود جوهر شول ممکن که نه یتورله ر محلدن مستغنی
 اوله باری تعالى عرض دخی دکل دور زیرا عرض دیو محل که وغیریکه محتاج
 اولغان شی که نه یتورله ر واجب تعالى ایسه غیردهن مستغنی دور باری تعالى جسم
 دخی دکل دور زیره جسم انک مشهور اولان اطلاق مرکب اولوب جزئینه
 محتاج اولان شی که نه یتورله ر (بس ایمدی جسمدن برشی واجب تعالى
 اولماس باری تعالى حیزده دخی توکل دور حیزه متکلمین قاشنده جسم کبی
 شینک متمد یا خود غیر متمد جوهر فرد کبی یعنی لای تجزی کبی کندی
 مشغول قیلوب تولد دخی فراغ و بقده متوهه دیرله ر لکن متکلمینه کوره
 دولدر میوب خالی دخی جائز دور ماورأ عرش الرحمن مثلی بس ایمدی متمکن
 مکانه محتاجدر بر حیثیتکه مکانش وجود محالدر لکن مکان متمکن دهن
 مستغنیدر مکان متمکن دهن خالی اولماق جائز اولدیغنه بنا دخی باری تعالى
 آتی جهاتدهن اصلا برنده دخی توکلدر زیرا جهاتدهن اولماق اجسام انک
 خراصنداندر ودخی باری تعالى اشاره حسیه ایله اشاره اولنغه و حرکت و انتقاله
 دخی قابل دکلدر صفاتدان تبدل و تغیر محال اولدیغیچون لکن مشبه یعنی
 مجسمه طائفه سی که آنلار باری تعالى نی مخلوقات، تشبیه ایدر ب و حادثات ایله
 تمذیل ایدرله ر سکن فرقه در جمله سی تکفیر اولدور لکن بر فرقه که باری
 تعالى یه جسم دیور لکن سائر جسمله ر کبی دکل و باری تعالى اوچون حیز

واردو سائر چیزلەر کبی توکل و آنک حیزه نسبتی کبی دکل دیب بویله
 جسمنک جمیع خاصه لارنی باری تعالی دهن نی ایدرلەر حتی جسم لفظنی اطلاقدان
 غیر بر ضررلی شی باقی قالماس بو فرقه تکفیر اولماز دیمشهر لکن جسم
 اطلاق جائز میدو دکلیدر اختلاف توقیفه عالم اولان قاننده معلومدر و سائر
 فرقلار تکفیر اولور مجسمه نك ا کثری قرآن کریم نك و احادیث شریفه نك
 ظاهرلارینه تابع اولان ظاهر یون در. آنلار نك ا کثری محدثین در. ابن
 تیمه ابی العباس احمد و آنک اصحابی باری تعالی یسه جهت ابدانته عظیم مثلی
 وارد و جهتی انکار ایدنلره مبالغه طعن ایتشدنر نك کیم بعض تصنیفلره رنده
 دیمشدر که باری تعالی معدومدر دیمک ایله جمیع امکانه دهن طلب ایوب آرادم
 بولا مدم دیمک مابیننده فرق یوقانی عقل عنندنه بدیهیدر دیوب باری تعالی
 حقیقده جهت نی ایدنلری ضلالتنه نسبت ایتشدنر علوم عقلیه و نقلیه ده علموی کبی
 توغلی هم وار ایکن والله الهادی ودخی مجسمه نك بعض مواضعنده کلام نك
 محصلی اولدر که تحذیق شرع شریف باری تعالی بی جهت فوقه تخصیص ایله
 وارد اولدی نك کیم کعبه بیت الله تخصیص ایتدیکی کبی آنچه آنک اوچون
 وقت دعاهه قبله انخاذ اولنوب جهت فوقه توجه اولنور بو قولده اصلا شائبه
 خوف کفر یوقانی ظاهر در دیمشهر در لکن بعض اصحاب حدیث مجسمه متأ
 خرین دهن بو قولده راضی اولمادیوب جهت فوقه قباة دعا اولمغنی انکار ایلیوب
 قبله دعا آنچه باری تعالی نك کسندوی در نك کیم کعبه قباة صلوة اولدیغنی
 کبی دیوب جهت حقیقه جهة الله در تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا حاشائهم
 حاشا ایمدی حال شأن بویله اولدیسه باری تعالی بو عالم نك خار چنده دین کس
 تکفیر اولنور می اولنور می (الجواب اگر بو کسمه نك مرادی واجب تالی
 حقیقی حقیقته عالم دهن خار جده در یعنی غریبدر دیمک ایسه اصلا و قطعا خطا
 بو قدر. حیثیتدهن خار جدر دیمک ایسه کورهم اگر کسمه جمیما ماسواً اللهم
 یعنی عالمده اولان جمیع خواصدان و حالاتدان باری تعالی بی تزیه و تطهیر

ابدرسه آنچه باری تعالی خارج عالمه در دیکندن غیر بر ضررلی اعتقادی
 یوق ایسه اهل کلامنک سوزله رندهن ظاهر اولان ینه تکفیر اولما مقدر لکن
 مناسب اولان باری تعالی حقنده بومثللی ملتبس مشتبه و ظاهری خراب اولوب
 ماول اولان قولی اطلاق ایتمه مکدر .

تعریف الواجب

عند المتکلمین وهو ما یقتضی ذاته وجوده اقتضاً تاماً وعند الحكماء ما
 یتستغنی فی الموجودیه عن غیره متکلمین تعریفنه بحث کیله در ذات وجودنی
 تقضا قبلماقی موجود بولوب بولور یا که معدوم بولوب بولور معدوم بولوب
 تقضا قبلوی بارامای قاعده که مخالف بولادر قاعده شول الشی ما لم یوجد
 لم یوجد اگر موجود بولوب تقضا قبلسه بو تقدیرده ایکی وجود بولا علاوه
 مرتبه سنده بر وجود اول وجود سابق معلوم مرتبه سنده بر وجود اول
 وجود لاحق وجود لاحق وجود سابقه عین یا که غیرا کر عین بولسه تقدم
 الشی علی نفسه اگر غیر بولسه وجود سابقه کوچمن اول وجودنی ذات
 موجود بولوب تقضا قبله یا که معدوم بولوب اگر معدوم بولوب تقضا قبلسه
 قاعده مذکوره که مخالف بولا اگر موجود بولوب تقضا قبلسه اول کیچه
 دخی ایکی وجود بولا وجود سابق وجود لاحق که عین یا که غیر دین بولسه
 تقدم الشی علی نفسه غیر بولسه هکذا کوچمن بو تعریف که بنا تسلسل یا که
 دور بولا بو ایکی محال بس بولای ای-توب تعریفده باطل بولسه کیرهک
 جواب ذات وجودنی تقضا قبلادور موجودده بولوب تو گل معدومده بولوب
 تو گل کشی ینه دور ارتفاع نقیضین بولا دیب جواب ارتفاع نقیضین مرتبه
 ذاته دورست بولسون یعنی وجود عدم دائه کاجزده عینده تو گل ایکنجی
 جواب ذات وجودنی تقضا قبلادور معدوم اولوب اگر ینه یقسهک مذکور

قاعده که مخالف بولا ديب جواب قاعده مذکوره نفس ايجادده جاری بولما سون بل-که غیرنی ايجادده جاری بولسون کشی دخی بحث اینه دور اقتضا صفة ثبوتیه ثبوت الشیء للشیء فی الظرق فرع ثبوت مثبت له فی ذلك الظرف بس بو قاعده که بنهـ مثبت له موجود بولورغه کیره ک مثبت له ذات ایدی جواب اقتضا مثبت له که توقف قیلما سون بل-کم اقتضا مثبت له که لازم بولسون تاينه که تهر ایدی اقتضا مثبت له نذک وجودن مثبت له که توقف قیاسه وهو ممنوع .

(تعریف ممنوع ما یقتضی ذاته عدده اقتضاً تاماً یعنی ذاتی عدمنه علاوه ديب له یتکن سوزدور ینه بو تعریف-که کشی بحث اینه دور اقتضا و جرد صفتی موصوفی بولورغه کره ک زیره که قاعده مذکوره اقتضاً صفات ثبوتیه دن ثبوت الشیء للشیء فی ظرف فرع ثبوت مثبت له فی ذلك الظرف (بس ممنوع موجود بولورغه کره ک واقما ممنوع معدوم ایدی جواب بو تعریف ممنوع خارجی که بولور ذهنده موجود بولور خارجه معدوم ذهنده ذات تقضا تیلور خارجه گی عدمنی یا که ممنوع نفس الامری که بولور اول وقتده مفهوم که ثابت متقدمین که بنا یعنی مفهوم ممنوع فرد که منطبق بولوب عدمنی تقضا قیاه ذهنه و خارجا یعنی مفهوم ممنوع فرد که منطبق بولوب وجوددن ایداقله در ذهنه و خارجا) کشی بحث اینه در الله ممنوع نظیره صادق بولدیسه الله ممنوع صادق بولسه کره ک چون-که مقیدنک صدقی مستلزم مطابق صدقون چون-که الله ممنوع نظیره دیگه نده ممنوع مقید نظیره برله الله ممنوع دیگه نده گی ممنوع مطابق جواب الله ممنوع دیگه نده گی مطابق بولسه لانسام بل-کم مقید بنفسه انک برله بل-کم بوانک مطلق امتناع بنظیره برله امتناع بنفسه آراسنده عام امتناع صادق بولسون امتناع بنظیره ضمننده مونک صدقنده استحاله یوق .

الله انک شریکی نیک ممنوع جواب ارهان تمامع جاری بولنانا قی اوچون بو طریقچه در مثلا ایکی الله بولسه ممکن بولادر تخالف بو طریقچه برسی زیدنک

حرکتون تلار ایکنچی سی سکونون تلار هر ایکسی نك مرادی حاصل بو
 لور یا که برسی نك گنه حاصل بولور یا که ایکسی نك ده مرادی حاصل بولماس
 هر ایکسی نك مرادی حاصل بولسه اجتماع ضدین اگر احد هانك حاصل
 بولسه عجز احدها اگر هر ایکسی نك ده مرادی حاصل بولماسه ایکسی نك
 ده عجزی لازم بولا الله بولماسه کرهك بولار هر قایوسی باطل بس الله نك
 نظیری ده باطل (اما برهان تمناع نك تعریفی لو امکان الهان صانعان قادر ان
 بالقدرة التامة لا مکن بينهما التمانع) اما آیه برهان تمناع غه اشاره بو طریقچه
 لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا کشی بحث ایتهدور آیتدن چقمی الله غه باشقه
 بولغان ایکی اله بولسه یا که براله بولسه فساد بولماق زیره که آیتده وارد بوالله
 غه باشقه بولغان الله لاور بولسه جمع صیغه سی برله وارد بولغان جواب فساد
 نك لزومی دلالت نص برله مثلا فسادنک علیه سی اوچ بولغانده بو الله باشقه
 بولغان تعدد اول تعدد بو الله غه باشقه بولغان ایکی الله بولسه ده تعدد بولا بر
 الله بولسه ده تعدد بوله دور فسادنک علیه سی مجرد تعدد (یا که بعض له رجواب
 بیر گنه هر ایکی بولغانده فساد چقادور بو الله غه باشقه بولغان زیره که شی ایکی
 بولسه اوچ بوله دور زیره که قاعده الشی اذا تثنی فقد تثلیث و دخی بر بولغانده
 چقادور زیره که بو الله غه باشقه بولغان بر الله دخی مجموع سی بار مجموع
 بو الله غه باشقه یوقاریده مذکور بولغانچه شی ایکی بولسه اوچ بوله •

کشی بحث ایتهدور بو قاعده که بنا تسلسل لازم زیره که ایکی بولسه اوچ
 بوله اوچ بولسه دورت بولا مجموع برلهن هکذا الی غیر النهایة جواب
 دورتنچی سی امر اعتباری بولسون اعتباراتده تسلسل جائز دور بر تقدیر
 تسلسل ده لازم تو گل زیره که اجزأ حقیقة موجود بولسه کل ده حقیقة موجود
 بولا بر تقدیر اجزأ متکرر ملحوظ بولماسه منده دورتنچی مکرر ملحوظ
 بولغان اوچون کل حقیقة موجود تو گل •

لفظانک دلالتی دورت طریقہ بولا (عبارة نص) (اشاره نص) دلالت نص

(اقتضاً نص عبارة نص شول لفظك تمام ما وضع له كه دلالاتى يا كه جز ما
 وضع له كه دلالاتى يا لازم متأخر كه دلالاتى لاجله مسوق بولور (اشارة نص
 شول لفظك تمام ما وضع له كه دلالاتى يا كه لازم متأخر كه دلالاتى لاجله مسوق
 بولماس دلالات نص شول لفظك دلالاتى فرعه بولغان حكم كه برعه اوچون
 هر عارف لغت بله دور اصلده بولغان حكم شول عله اوچون ديب (اقتضاً
 نص شول لفظك دلالاتى لازم متقدم كه (الممكن) تعريفى ما لا يقتضى ذاته
 وجوده اقتضاً تاما ولا عدمه اقتضاً تاما اكر عدم مطلق نى تقضا قلمى ديسه ك
 ايته من ممكن تقضا قله دور رفع الوجود فى الازل نى بو عدم خاص ايدى
 خاص نى تقضا قلمه مطلق نى ده تقضا قله دور چونكه مطلق رفع جميع الوجود
 فى وقت ما ايدى رفع الوجود فى الازل بولسه رفع الوجود فى وقت ما بولادور
 بس ممكن تقضا قله دور عدم مطلق نى جوابده نه يترمز رفع الوجود فى الازل
 نك معناسى رفع المقيد اكر رفع المقيد بولسه معناسى بوله دور ارل دا كى
 وجودنى رفع موى تقضا قيلسون بو عدم دگل اكر الرفع المقيد بولسه معناسى
 بوله دور جميع وجودنى ازله رفع موى تقضا قيلسه لا نسلم چونكه جميع
 وجودنى ازله رفع كه ازله وجود كيره ك وحالانكه ازله ممكن نك وجودى
 يوق اكر عدم خاص نى آ اساك شوشى بحث همان كيله دور چونكه رفع الوجود
 فى الازل وجود خاص ايدى (ممكن نك حاصل تعريفى شوشى ذاته نسبة وجود
 عدم ضرور تو گل بولاي بولسه جواز ارتفاع نقيضين بولا زيرا كه وجود
 عدم ضرور بولماسه ذاته نظرا جائز بولسه كيره ك ارتفاع سى بس جواز ارتفاع
 النقيضين بولدى جواب ذاته نظر الوجود عدم جائز بولغاچده نفس امرده
 وجود عدم نك ارتفاع سى محال بولسون زيره كه وجود نك عله سى بار يا كه
 عدم نك بهر وجه احدها واجب بالنسبة الى العلة (امكان ايكي تورلى) امكان
 خاص امكان عام امكان خاص شول سلب الضرورة عن الطرفين معا امكان عام
 شول سلب الضرورة عن احد الطرفين امكان عام دخى ايكي تورلى امكان عام

مقید بجانب الوجود وهو سلب الضرورة عن طرف العدم امان عام مقید بجانب العدم وهو سلب الضرورة عن طرف الوجود (امکان خاص دورت تورلی) امکان ذاتی (امکان نفس امری) امکان استعدادی (امکان وقوعی) امکان ذاتی شونداین امکان اول امکان برله ممکن بولمان نرسه نیک و قوعن فرضدهن بحال لذاته لازم بولماس اما محال لغیره لازم بولسه بولور بولماسه ده بولماس (امکان نفس الامری شونداین امکان اول امکان برله ممکن بولمان نرسه نیک و قوعن فرضدهن بحال لذاته ده محال لغیره لازم بولماس (امکان استعداد فی تهی المادة لحصول الصورة) امکان وقوعی شونداین امکان اول امکان برله ممکن بولمان نرسه بالفعل و افع بولور (اختیار برله قدرة نیک ایکی معناسی بار اولگی معناسی شول صحة الفعل والتترك قدرة برله اختیار شوشی معنا سیده بولمان ونقده قادر برله مختار نیک معناسی شول الذی یصح منه الفعل والتترك اختیار برله قدرة نیک ایکنچی معناسی شول کون الشیء بحیث ان شأ فعل وان شأ ترک قدرة برله اختیار شوشی معناده بولمانده قادر برله مختار نیک معناسی شول الذی ان شأ فعل وان لم یشأ لم یفعل (ایجاب برله اختیارده دورت مذهب بار) اول اختیار داغی دورت نیک برسی شول نفس ذات واجب نیک من حیث هی هی سنه، قاراغانده هر قابوسی قابل اختیار بار دیلهر ایکنچی مرتبه سی شول ارده نیک عین بولو حیثیتته قاراغانده متکلمین قابل اختیار بار دیلهر حکما قابل توکل دی اختیار یوق دی له او چونچی مرتبه سی شول حکمت مصلحت که قاراغانده اشاعره قابل اختیار بار دیلهر معتزله قابل توکل دیلهر اختیار یوق دی له و دورتنچی مرتبه سی شول بعداز تعلق اراده هر قابوسی قابل توکل اختیار یوق دیلهر •

علم ایکی تورلی

علم - حضوری (علم حصولی) علم حضوری شول علم معلوم برله ذاتیام

و اعتباراً متحد بولور (علم حصولی شول معلوم برله ذاتا متحد بولوب اعتباراً باشقه بولور علم حصولی نك تعريفی الصورة الحاصلة من الشی عند العقل بولای ديب تعريف قیلغان کشی عامنی مقولة الکیف دهن دی اما متکلمین گه بنا علم مقولة الاضافه دهن عند المتکلمین تعريف علم نفس الاضافة بین العالم والمعلوم چونکه اشیا نك انکشا فی مجرد اضافة سبیلی بولادور دندالمتکلمین زیره که آلا رغه بنا وجود ذهنی یوقدور حاصل الکلام علمده اوج مذهب بار مذهب التحقیق علمنی مقولة الکیف دان دی مذهب المتکلمین علمنی مقولة الاضافه دهن دی اوجونچی مذهب علمنی مقولة الانفعال دهن دی (علم حصولی دورت تورلی) علم بالکنه (علم بالوجه) علم بوجه الشیه (علم بالکنه الشیه) علم بالکنه شول صورة عامیه شینی ملاحظه گه مرآت بولورده شول شی برله صورت ذاتا متحد بولوب اعتباراً باشقه بولور حیوان ناطق کبی بالنسبة الی الانسان (علم بالوجه صورة علمیه شینی ملاحظه گه مرآت بولورده شول شی برله بالعرض متحد بولوب ذاتا باشقه بولور ضاحک کبی انسانغه علم بالکنه الشیه شول بولور صورة علمیه شیه نی ملاحظه کامرات بولماس بلکم شی نك کنه سینه متعلق بولور حیوان ناطق کبی لکن مرآت قلوب تو گل اما عام بوجه الشیه شول صورة علمیه شیه نی ملاحظه کامرات بولماس لکن شول صورة علمیه شیه گه متعلق بولور دن حیث انه وجه اشیه آخر ضاحک کبی انسانغه نسبة لکن مرآت قلنماس *

واجبنی علم بالکنه قلوب بولامیدور زیره که علم بالکنه بولامیدور مگر حد تام برله بولادور حد تام جنس فصل دهن مرکب بس واجب جنس برله فصل دهن مرکب بولاسه کردک واجب نك مرکب بولوی باطل بس علم بالکنه برله علمده باطل واجب نيك مرکب ایسه زیره که مرکب نك هر جزئی ممکن بولور یا که واجب بولور اگر ممکن بولاسه مجموعده ممکن بولا واجب بولامیدور اگر هر قایوسی واجب بولاسه مرکب حقیقة واحدة

محصله بولامیدور زیره که حقیقه واحده محصله که اجزای آنک بعضی سی بعضی سینه
احتیاج ضرور دور واجب بولمانالمق او چون احتیاج یوقدور بس حقیقه
واحد محصله بولامیدور بس واجب ده بولامیدور دخی تعدد واجب ده لازم
بولادور اول هم باطل *

(کشی بحث ایته دور تسلیم علم بالکنه که ترکیب لازم بولسون ذهنده حاصل
بولمانده ذهنده گی نرسه مرکب بولسون هم ممکن ده بولسون شوشی ذهنده
گی نرسه خارجه بسط هم واجب بولسون جواب ترکیب ذهنی مستلزم
ترکیب خارجی نی زیره که اجزای ذهنیه بجزاً اجزای خارجه عند من یقول بو
جودا اکل الطبیعی فی الخارج زیره که کلی طبیعی خارجه موجود دیگن
مذهب ایته اشیا ذهنده جنس برله فصل دهن مرکب بواسه خارجه مونک
مقابلنه ماده و صوره بار خارجه اشیا ماده و صورت دهن مرکب بواسه کره
بس واجب ذهنده مرکب بواسه خارجه ده مرکب بولادور *

(اما کلی طبیعی خارجه موجود تو گل دیگن کشی که بنا قلوب جوابده
ممکن زیره که اشیا ذهنده جنس برله فصل دهن مرکب بواسه بولارغه بنا جنس
برله فصل امر انتزاعی ایندی امر انتزاعی بواسه بولارنک منشائی خارجه
بولورغه کره خارجه منشائی بواسه ایکی دهن خالی تو گل منشأ ذات من
حیث هی بولور یا که ذات مع الحیثیه بولور اولگسی باطل زیره که اشیا
متعددنک صدوری لازم امر واحد دهن بو جائز تو گل ایکنچی باطل زیره که
خلاف فرض لازم بولادور زیره که ذاتی بولمان نرسه ذاتی بولامیدور بلکم
عرضی بولادور زیره که بو مذهب ذاتی برله عرضی نی تفرقه قله دور منشأ
انتزاعغه نفس ذات کافی بولور یا یوق اگر نفس ذات کافی بواسه ذاتی اگر
نفس ذات کافی بولمانسه بلکم ذات مع الحیثیه بواسه بو عرضی بو شوشی
لازم بولسون بونی نفی قلمی بز بو حقیقه علم بالوجه بولوب قله دور بو جائز
دور واجب نی علم بکنه الشی برله ن علم یوق زیره که علم بکنه الشی که کره

اشیاءك ذهنده حصولی بس تعدد لازم بولادور زیره که ذهنده برالله خارجده بر الله بولسه کرهك اما بحثلهر کیله دور اول تعدد که لا نسلم زیره که بر ذات ذهنده خارجهده بولسون ایکی وجود برله موجود بولسون تعدد بولور ایدی ذاتا باشته بولسه وجودا کنه باشته بولسون ذاتا باشته بولماسون جواب عند الحکماً وجود بما هو الموجود بو وجود ضیلی نسات وجود بما هو الموجود بو جودا صیلی بولوجبلمنی لازم بولادور زیره که وجود عین ذات (اما جواب عند المتکلمین ذات ذهنده بولوب وجود براللهه تخلف العلة از معلول زیره که متکلمین قائل ذاتك وجود که علةتی برله کشی دخی بحث قبله دور معلولك عله که نسبتی اینما بولماسون متمی بولسون جواب معلولکه علهك نسبتی اینما بولمی حالی یوق زیره که متکلمین ایته دور ذات وجودنك رابطنه عله دیب اگر معلولك نسبتی عله که متمی بولسه رابط بولمیدور کشی بحث قبله دور ذات وجودنك رابطنه عله بولسون خارجهده بولوب ذهنده بولوب بولماسون جواب ذات وجودنك رابطنه عله بولا یکن خارجهده شوشی خارجك دخلی بار یا که یوق ذات وجودنك رابطنه عله بولوینه اگر خارجك دخلی بولسه ذات وجودنك رابطنه عله برلوینه ذات عله تامه بولمیدور وجودنك رابطنه اما ذات عله تامه بولورغه کرهك زیره متکلمین شونك برله قائل دور اگر ذات وجودنك رابطنه عله تامه بولوینه دخلی بولماسه قدر ذات عله تامه بولدی بس ذات قائده متحقق بولدیسه وجود شوانده متحقق بولورغه کرهك حاصل کلام وجود ذاتکه لازم ماهیة بولادور •

(دخی واجبنی علم بوجه الشیء برله نده علم یوق دور زیره که علم بوجه الشیء ده صوره علمیه شیء که متعلق بولادور بوشی آخرکا وجه بولوحیثیتندن اما واجب هیچ شیء که وجه توکل دور •

(افظده اوج مذهب بار. اما تعریف الصوت هی الکیفیه الحاصلة فی الهوی

بسبب الهوا المتموج مذهب اول شوشى كيفتى ايكنچى كيفية نك عروضى
 حيثيتندن لفظدى ايكنچى مذهب ايكنچى كيفيتنى لفظدى اوچونچى مذهب
 عارض برله معروض نك مجموعسن لفظدى . مطلق وضع شخصى وضع نوعى
 شول عموم در جانب لفظ بولور آنك معناسى لفظ موضوعنى مفهوم كلى برله
 ملاحظه تلمور اسم فاعل له رنك وضعسى كى مثلا هر فاعل وزنده بولغان
 اسم فاعل موضوع اسمن قلم به الحدث كه اما وضع شخصى شول عموم در
 جانب لفظ موضوع بولماس آنك معناسى لفظنى ملاحظه قائماس بر مفهوم
 برله بلـكم بخصوصه ملاحظه قلوب وضع قلوبسن (اما وضع شخصى دورت
 تورلى وضع عام موضوع له ده عام بولور يا كه وضع عام موضوع له خاص بولور
 يا كه وضع خاص موضوع له عام بولور يا كه وضع خاص موضوع له ده خاص
 بولور زيره كه مرآت ملاحظه كلى بولوب معنيده كلى بولوبه شق اول بولا
 دور اگر مرآت ملاحظه جزئى بولوب معنى كلى بولوبه وضع خاص موضوع له
 عام اگر مرآت ملاحظه كلى بولوب معنى جزئى بولوبه وضع عام موضوع له
 خاص اگر مرآت ملاحظه جزئى بولوب معنى ده جزئى بولوبه وضع خاص
 موضوع له ده خاص مثالى زيدنى وضع كى حيوان ناطق مع التشخيص كه
 مرآت ده معنيده جزئى بولغان وضع نوعى مختص بالاجاز بار ثانى مجازده
 متحقق بولا اولگسى حقيقتده اسم فاعلنك وضع سنده دورت مذهب بار اسم
 فاعل حدث لا بشرطغه موضوع دى محقق الدوانى اما اسم فاعل حدث نسبة كه
 موضوع مير سيد قاشنده اما اسم فاعل حدث نسبة ذات نك مجموعسينه
 موضوع دور اهل عربيه قاشنده اما اسم فاعل امر بسيط منتزع عن الموصوف
 بالنسبة الى صفة ونسبة بولادور ميرزا زاهد قاشنده . الدلالة هى كون الشئ
 بحالة يلزم من العلم بشئ آخر دلالة اوج تورلى زيره كه ذهن نك دالدهن
 مدلوانك انتقائه سبب بولغان نرسه علاقيه ذاتيه بولور يا كه واضع نك وضعسى
 بولور يا كه احداث طبيعة بولور يعنى طبيعتنك بار قاماقى شئ اولانى شئ ثانى نك

عروضی وقتندہ اولگسی دلالت عقلیہ ایکنجی دلالت وضعیہ اوجونچاسی دلالت
 طبیعیہ اما علاقہ ذاتیہ نیک معناسی ایکی تورلی علیہ معلوایہ بولور یا کہ معلوایہ
 برشی ثالث بولور علیہ معلوایہ بولغان نیک مثالی یراقدان کورنگن توتون کی
 اول دلالت قله وجود نارضہ منده ذہن نیک دالدان مدلوا کا انتقالہ سبب
 بولغان نرسہ علاقہ ذاتیہ اوط علیہ توتن معلول معلوایہ برشی ثالث بولغان نیک
 مثالی اضات عالم برله وجود النهار کی اضات عالم دل وجود النهار کہ وجود
 النهار مدلول ہونده ذہن نیک دالدان مدلوا کا انتقالہ سبب بولغان نرسہ بو
 ایکسینک معلول برشی ثالث اولماقنی شی ثالث طلوع الشمس اول علیہ بو
 ایکسینہ (دلالت عقلیہ ایکی تورلی لفظہ غیر لفظیہ نیک مثالی دخان کی وجود
 نارغہ لفظیہ نیک مثالی وراجدارندن مسموع بولغان لفظ نیک دلالتی کی وجود
 لفظیہ (دلالت وضعیہ ایکی تورلی لفظیہ لفظیہ نیک مثالی انسان کی وضع کی
 حیوان ناطقہ غیر لفظیہ نیک مثالی خط شکلی چاقروم باغہسی کی (دلالت
 وضعیہ دخی اوچ کہ بولنہ دلالت مطاقی تضمینی التزامی کم قسم المصفا نظر
 الی کتابہ المسمی بایساعوجی (دلالت طبیعیہ ایکی تورلی لفظیہ غیر لفظیہ
 نیک مثالی اخ اخ کی وجع الصدرغہ غیر لفظیہ نیک مثالی حمرة حجل نیک
 حجاتکہ دلالتی کی .

(ماہہ المکلف نیک فعلی اولی بولور یا کہ ترکی اولی بولور یا مساوی بولور
 فعایدہ ترکیبیدہ اگر فعلی اولی بولور یا ترکیبیدہ بولور یا بولماس اگر
 ترکیبیدہ بولور یا بولماس ایکی تورلی دلیل قطعی برله ممنوع بولور یا دلیل ظنی
 له ممنوع بولور اگر دلیل قطعی برله ممنوع بولور یا فرض اگر دلیل ظنی
 برله ممنوع بولور واجب اگر ترکیبیدہ بولور یا بولماسہ دلیل قطعی برلنہ
 ہم دلیل ظنی برلنہ مذہبات سنت لہر اگر فعلی و ترکیبیدہ مساوی بولور
 مباح اگر ترکیبیدہ اولی بولور یا بولماسہ ایکی تورلی فعلی ممنوع بولور یا بولماسہ
 ممنوع بولور حرام اگر فعلی ممنوع بولور یا بولماسہ ایکی تورلی حرام کہ یا قون

بولور یا کہ حلال کہ یا قون بولور اگر حرام کہ یا قون بولور مکروه تحریمی
 اگر حلال کہ یا قون بولور مکروه تنزیہی امام اعظم قاشندہ (امام محمد قاشندہ
 مکلف بہ نیک فعلی اولی بولور یا کہ ترکی اولی بولور یا ہر ایکسی مساوی بو
 لور فعلیندہ ترکیدہ مساوی بولور مباح اگر فعلی اولی بولور ترکی ممنوع
 بولور یا یوق اگر ترکی ممنوع بولور ایکی تورلی دلیل قطعی برلہ ممنوع
 بولور یا دلیل ظنی برلہ ممنوع بولور یا کہ اصلا ممنوع بولور اگر دلیل
 قطعی برلہ ممنوع بولور فرض اگر دلیل ظنی برلہ ممنوع بولور واجب اگر
 اصلا ممنوع بولور ترکی مندوبات اگر ترکی اولی بولور فعلی ممنوع
 بولور دلیل ظنی برلہ مکروه تحریمی اگر ممنوع بولور فعلی مکروه تنزیہی
 ہکذا فی التلویح (لفظ دہن مراد ظاہر بولور یا خفی بولور اگر ظاہر بولور
 نسخنی احتمال توتار یا یوق اگر نسخنی احتمال توتار ای حکم اگر نسخنی
 احتمال توتار تاویل تخصیصنی احتمال توتار یا یوق اگر احتمال توتار
 مفسر اگر احتمال توتار کلام لاجہ مسوق بولور یا یوق اگر کلام لاجہ
 مسرق بولور نص اگر لاجہ مسوق بولور ظاہر (لفظ دان مراد خفی
 بولور نیک صو گندہ خفاسی لذاتہ بولور یا لعارض بولور اگر لعارض بولور
 خفی اگر لذاتہ بولور عقلا مدرك بولور یا کہ نقلا مدرك بولور یا کہ عنلادہ
 نقلا مدرك بولور اولگسی مشکل ایکنچیسسی مجمل اوچونچیسسی متشابہ
 ہکذا فی الترضیح .

(واسطۃ علة ثبوت الشی لاشی شول واسطہ علمدہ بولور یا غیر علمدہ بولور
 لور اگر علمدہ بولور واسطہ فی الاثبات قیاس کی نتیجہ کہ نسبتہ غیر علمدہ
 بولور ذی الواسطہ امر عارض برلہ حقیقہ متصف بولور یا یوق اگر متصف
 بولور واسطہ فی العروض سفینہ کی جالس السفینہ کہ حرکتہ نیک عروضہ
 نسبتہ اگر متصف بولور واسطہ متصف بولور یا بولور اگر واسطہ متصف
 بولور قسم اول از واسطہ فی الثبوت واجب نیک واسطہ بولور اولی کی زید

نك يياض برله اتصافنه اكر واسطه ده ذى الوسطه ده امر عارض برله حقه يديقه
متصف بواسه قسم الثانى از واسطه فى الثبوت .

(الاسناد نسبة احدى الكلمتين الى الاخرى بحيث يفيد المخاطب فائدة
تامة يصح السكوة عليها) اشتمال اوج تولى اشتمال كل مرجز اشتمال
موصوف على الصفة اشتمال ظرف بر مظروف . (من اوج تولى من تبعيضيه
من بيانیه من نشيانيه امامن تبعيضيه ده ماقبل من نى مابعدمن كه اطلاق صحيح
بواماس شربت من الماء كى من بيانیه ده ماقبل من نى ما بعدمن كه اطلاق
صحيح بولور خاتم من فضة كى من نشيانيك معناسى آندان ناشى آ كه
متصل ديگهن سوز فمغه الفاعل تيك يعنى اول مرفوعاتدهن ناشى هم آ كه
متصل دور فاعل .

(تقسيم موجود خارجى عند المتكلمين)

موجود خارجى يا واجب لذاته بولور يا ممكن لذاته بولور اكر واجب لذاته
بواسه واجب الوجود اكر ممكن بواسه واجب كه سواى اصطلاحى برله سوي
بولور يا بواماس اكر بواسه صفة واجب اكر بواسه عالم شول عالم اكر قائم
بذاته بواسه عين اكر قائم بذاته بولوامسه بلکه لغيره بواسه عرض ينه قائم بذاته
بولغانى مركب بولور يا بواماس اكر مركب بواسه جسم اكر بولوامسه جوهر
فرد (تقسيم موجود خارجى عند الحكماء) موجود خارجى ذاتى جميع
انحأ وجوددهن ايا قلور يا ايبا قلماس اكر ذاتى جميع انحأ وجوددهن
ايبا قلماسه واجب الوجود لذاته اكر ايبا قلمسه ممكن ممكن بولغان صو كنده
ياحال . محل بولور يا حال . محلهن مركب بولور يا حال . محله بولوامس اكر
حال . محل بواسه محل حال كه محتاج بولور يا يوق اكر محل حال كه محتاج
بواسه محلك هيولى حالك صورة محتاج بولوامسه محل . موضوع حالك عرض
اكر مركب بواسه جسم اكر حال . محله ده بولوامسه دخى حال . محلهن مركبه

بولماسه بدهن كه تعاقى من حيث التدبرو التصرف بولور يا من حيث الایجاد والتكوير بولور اگر من حيث التدبرو التصرف بولسه نفس ناطقه اگر من حيث الایجاد والتكوير بولسه عقل •

❖ دلیل عدم بقاء الاعراض ❖

عرض باقى توكل اگر باقى بولسه بسقا معنی بو معنی قائم بولسه كرهك عرض برلن معنی ده عرض بولدی عرض نك معناسی اوشبودر ما یقوم بالفیر مونك معناسی عرض غه تجیز نك عروضنده واسطة فی العروض بار دیمك بس بقاء فراغ موهوم برله دجازا متصف بولا اما بو بقاءغه محل بولغان نرسه بالذات متصف بولسه كرهك مونك محلی عرض ایدی عرض بالذات متصف بولسه كرهك فراغ موهوم برله حالانكه عرض نك فراغ موهوم برله بالذات اتصافی باطل بس باقى بولوی ده باطل (رساله اسعد افندی فی اختلافات الماتریدی والاشعری بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله وسلام عنی عباده الذین اصطفی) اما بعد عناصر بحار فنون علوم فاضل علامه دیار روم شیخ الاسلام والمسلمین اسعد بن اسماعیل مرحوم تألیف ایلدیكى تفسیر شریف ده انما امره اذا اراد شیئاً ان یتول له کن فیکون قول شریفنده کن کلمه سی مسائل مختلف فیها اندر بوجه اجمال توضیحی بودر که امام ابی منصور ماتریدی رحمة لله علیه ایله شیخ ابی الحسن الاشعری بین لارنده اعتقاداته متعلق اولان مسائلدن قرق مسئله اخلاقلاری واردور جمله دهن بری خلق اشیا ده اولان اختلاف لاری ور بری ماتریدی اشیا نك وجودی باری تعالی نك تکوین و ایجادى ایله کن کلمه سینك تعاقی یوقدور آیه مذکورده اولان کلمه کن سرعت ایجاددن مجازدور دیرله لار تفصیلی حلاله الدین سمرقندی شرح تأویلاته بیان ایتمشدور (لکن اشعری کلمه کن اشیا بی ایجادده ایتمکن لابدر دیوب آیه کریمه نك ظاهرینه نظر ایله بونك دخی تفصیلی شرح

تأویلاتده و تلویحده بیان اولنمشدور .

(ایکنچی مسئله صفة تکوینده اولان اختلافلاریدور ماتریدی صفة ازلیه دور ذات باری ایله قائمه دور دیرلر فصیلی شرح عقائدده مبیندور ایکن اشعری تکوین امر اعتباری دور مؤثرنک اثر نسبتدن حاصلدور صفة حقیقیه اولمسنی انکار ایتدیلهر) تفصیلی مواقف و مقاصده بیان اولنمشدور •

اوچونچی مسئله واجب بالذاتده اختلافلاریدور ماتریدی (واجب بالذات شول ذات شریفدور که بذاته قائم، تحقق اولوب اصلاً نده غیرنک مدخلی اولما مشدور لکن اشعری واجب بالذات ذات شریفی وجودنی مقتضی وجودنی مقتضی ذات وجودنه و قابلیت عدمدن منزهدر دیدی تفصیلی صدر علامه تعدیل علومده بیان ایتمشدور علت تامه اولان ذات دور دیدی) تفصیلی سید شریف علامه شرح مواقفده بیان ایتمشدور • (دورنچی مسئله وجودده اختلاف لاریدور ماتریدی وجوب امر وجودی و ذات شریفنک عینیدور دیدی تفصیلی امام رازی اربعینده بیان ایتمشدور ایکن اشعری وجوب امر اعتباری اولوب خارجه موجودد گلدور

دیدی) تفصیلی بیضاوی طوالعنده بیان ایتمشدور • (ییشنچی مسئله وجود باری تعالی ده اختلافلاریدور) ماتریدی وجود ذات شریفنک عینیدور ایکن اشعری دخی عینیده زاهب اولمده فی الحقیقه زائد اولمسنه زاهب اولما مشلاردور که تفصیلی شرح مواقفده و شرح تجریدده بیان اولنمشدور •

آطچی مسئله بقاده اختلاف لاری دور که (ماتریدی وجود مستمردهن عبارت اولمغه ذات اورده زائد د گلدور دیدی عقیده طحاویده بیان اولنمشدور • (ییدنچی مسئله صفة قدرته اولان اختلافلاریدور) ماتریدی صفة قدرت ایله (اثرنک صدوری و ترکی صحیح دور) معدومات ممکنیه قدرت واردور ایکن تکوین یوقدور دیدی تفصیلی صدر علامه تعدیل علومده بیان ایتمشدور (ایکن اشعری صفة تکوین اثبات ایتما مکه قدرت البته مؤثر دور دیوب قدرتی

تأییدکننده تجریده رضا ویرمشدور (تفصیلی علامه تفتازانی) ماتریدی اراده
 رضا و محبتدن اعم اولمغله رضا و محبتی اقتضا اتمز و اراده رضا و محبتنك
 عینی هیچ اولماز دیدی تفصیلی ابن همام مسایرهده بیان ایتمشدور لکن
 اشعری اراده و رضا و محبت اوجی سی متحد المعنی دور امور قبیحه بی باری
 تعالی خلق ایتدکده ذات شریفنه نسبتی حیثیتندن مراد و مرضیدور نیقدر
 اول امور قبیحه ذاتنده قبیحه اولمغله باری تعالی نك مرضیسی دکل ایسهده
 دیدی تفصیلی شرح موافقه بیان ایدر (طوغرنچی مسئله صفة سمع و بصر
 ده اختلاف لاریدور ماتریدی سمع و بصر موجودات بیننده مسموعات و
 مبصراته تعلق ایدر اما سمعنك مبصره بصرنك مسموعه تعلق صحیح دکل دور
 دیدی امام صابونی کفایه سنده بیان ایتمشدور لکن اشعری سمع و بصر
 هر بر موجوده تعلق صحیح اولوب مبصرات صفت سمعله مسموعات صفت بصرله
 انکشافی تجویز ایلدی لار تفصیلی ابن همام مسایرهده بیان ایتمشدور (اونونچی
 مسئله صفت کلامده اختلاف لاریدور ماتریدی (الله تعالی بلا کیفیت قول
 اظهار ایلوب آنك ایله مراد ایلدیکی کسهئی ذات شریفی ایله قائم اولان
 کلام ازلیهیه مطاع قلمشدور دیدی تفصیلی عقیده طحاویده بیان ایتمشدور
 لکن اشعری کلام امر واحد دیب ائمه اشعریه کیفیت وحدتنده اختلاف
 ایلدیله بعضیلهر وحدة شخصیله ایله واحد دیدیله بعضیلهر وحدة نوعیه ایله
 واحد دور و خبر نوعیدر انشا دگادور دیدیله ابهری شرح مختصر منتهیده
 بیان ایتمشدور (اون برنچی مسئله کلام نفیسهده اختلاف لاریدور) ماتریدی
 کلام نفسی مسموع دگادور دیدی تفصیلی مسایرهده و اشارات مرامده بیان
 اولنمشدور لکن اشعری مسموع دور و موسی علیه السلام نك مسموعی کلام
 نفسی ایدی دیدی تفصیلی مسایرهده بیان اولنمشدور (اون ایکنچی مسئله
 اسمده اختلاف لاریدور) ماتریدی اسم مسمی نك بحسب الحارج عینیدر دیدی
 تفصیلی تعدیل علومده بیان اولنمشدور لکن اشعری الله اسمی مسمی نك

عینیدر رزاق و خالق کبی اسما مسمانک غیریدر وعلیم و قدیر کبی
 اسما مسمانک عینی و غیرى دگلدوردیدی تفصیلی مواقفده بیان اولنمشدور
 (اون اوچونچی مسئله قضا و قدرده اختلافلاریدور) ماتریدی قدرالله تعالی
 (ازله اشیا لایزالیهئی) اوصاف ایله و آنلاری احاطه ایدن زمان و مکن
 ایله تحدید و تعیین ایتمشدور و قضا زیاده احکامه بقرون اولان فعل باریدر
 دیدی تفصیلی امام لقافی شرح جوهرده بیان اولنمشدور (لکن اشعری
 قضا الله تعالی نك اراده ازلیه سیدر که موجودات نك ترتیب مخصوص اوزره
 اولسنه اول اراده نك تعلق ایتمسیدور و قدر اول موجودات اوقات مخصوصه
 ده بولنمقلغنه تعلق ایتمسیدر دیدی تفصیلی شرح مواقفده بیان ایتمشدور
 (اون دورتنچی مسئله متشا بهاتده اختلافلاریدور ماتریدی یدکبی و
 وجه کبی معلوم الاصل و مجهول الوصف اولمغله وصفی ادراکدن
 عاجز اولمغله اصلنی ابطال ایتدیورز بزی تعالی ده صفتدر دیو تؤولیه رضا
 ویرمدی تفصیلی عقیده طحاویده بیان اولنمشدور) لکن اشعری یدی
 قدرت و وجهی ذات ایله تؤولیه ذاهب اولدی تفصیلی مواقفده بیان اولنمشدور
 (اون ییشنچی مسئله توفیقده اختلافلاریدور. ماتریدی توفیق خلق قدره
 علی الطاعة در دیدی تفصیلی مواقفده بیان اولنمشدور) اون آطنچی مسئله
 تکلیف مالایطاقده اختلافلاریدر ماتریدی الله تعالی دن بزله ره تکلیف
 مالایطاق ایتمک جائز دگلدوردیدی تفصیلی امام نسفی عمده ده بیان ایتمشدور
 لکن اشعری تجویز ایدوب کفاره ایمان ایله تکلیف بو قیدلندر
 دیش تفصیلی مواقفده و مسایره ده بیان اولنمشدور (اون یدنچی مسئله افعال
 اللهغه حکمتنك لزومنده اختلافلاریدر که ماتریدی دیر الله تعالی هر بر فعلی
 اوزره وجوب طریقى اوزره دگل البتده حکمت ترتیب ایدرانف کاکى ممنعدر
 دیدی تفصیلی تعدیل علومده بیان اولنمشدور لکن اشعری حکمت افعال
 باری اوزره ترتیب ایتمک علی سبیل الجوازدر دیدی تفصیلی جوهره نك

شرح کبیری بیان ایتہ شدور (اون سیدگزنچی حکمتده اختلافلاریدر ماتریدی حکمت اتقان عمل معناسنه صفت ازلیه دیدی لکن اشعری صفت ازلیه دگلدور دیدی تفصیلی عمدده و اعتمادده و شرح طحاویده بیان اولنمشدور (اون طوقزنچی مسئله خلف الوعیدده اختلافلاریدر ماتریدی عقلا قبیحدر باری تعالی قبیح اولانی اشلمز دیدی لکن اشعری باری تعالی نك فعلی قبیح ایله اتصاف ایتمز دیوب فعل مز بور کندیدن صادر اول دیدی قبیح اولمز دیدی تفصیلی تعدیل علومده و عمدده و مسایره ده بیان اولنمش دور (یگرمزچی مسئله فعل بارینك قبیح ایله اتصافنده اختلافلاری دور اهل ایمانی جهنمده مخلد و اهل کفری جنتده قلامق کبی ماتریدی عقلا قبیحدر باری تعالی قبیح اولانی اشله مز دیدی لکن اشعری باری تعالی نك فعلی قبیح ایله اتصاف ایتمز دیوب فعل مز بور کندیدن صادر اولسه دیدی قبیح اولماز دیدی تفصیلی دخی تعدیل علومده و عمدده و مسایره ده بیان اولنمش دور. (یگرمی برنچی مسئله کفری عفوده اختلافلاریدر دور (ماتریدی عفو کفر عقلا جائز دگلدور دیو تاویلاتنده ذکر و بیان ایلدی لکن اشعری جائز دور ممتنع دگلدور دیدی تفصیلی کشف کشفده و مسائره ده بیان اولنمش دور .

(یگرمی ایکنچی مسئله حسن و قبحده اختلافلاری دور ماتریدی حسن و قبح عقلی دور دیوب عقل بعض شینك حسننی و قبحنی شرع وارد اولمز دن قبل ادراك ممکن دیدی تفصیلی تبصره ده و کفایه ده بیان ایتہ شدور لکن اشعری حسن و قبح شرعی دور شرعده بیلنور دیدی تفصیلی شرح مواقفده بیان ایتمش دور. یگرمی اوچونچی مسئله ایمان عقلا واجب اولمسندده اختلافلاری دور ماتریدی الله تعالی خلقه رسول کوندرمه سیدی خلق اوزره واجب اولوردی الله تعالی بی عقللاری ایله بلمک دیدی

تفصیلی حاکم الشہید منقاری زادہ ایتمش دور لیکن اشعری قبل البعث ایمان واجب اولاً از و کفر حرام اولماًز دعوة کندویہ بالغ اولمیان کمسہ لہر معذور دیدی تفصیلی مسایرہدہ بیان ایتمش دور (یگر می دور تنچی مسئلہ حقیقت ایمان دہ اختلاف لاری دور) ماتریدی ایمان تصدیق ایلہ اقرار دان عبارت اولوب اقرار حقیقت ایمان دہ داخل رکن دور دیدی اشعری ایمان تصدیق دان عبارت اولوب اقرار حقیقت ایمان دہن خارج آنک شرطید دور دیدی تحقیقی بودر کہ اقرار رکن اولدینی امام اعظم و اصحابی عندلہ رندہ دور و امام اشعری اقرار ایمان دہن خارج شرط دور دیدمش دور امام سرخسی فخر الاسلام نزدوینک مختار لاری بودور تفصیلنی عقیدہ طحاویدہ و بحر کلام دہ و مواقف دہ بیان ایتمش دور . (یگر می پیشچی مسئلہ) ایمان زیادہ و نقصان قبول ایتمشندہ اختلاف لاری دور . ماتریدی ایمان زیادہ و نقصان قبول ایتہز دیدی تفصیلی مذکور دور (یگر می آ لطنچی مسئلہ مقلدک ایمانندہ اختلاف لاری دور کہ ماتریدی مقلدک ایمانی صحیح دور . لیکن استدلالی ترک ایتہ کہ آثم ور دیدی تفصیلی عمدہ دہ اعتماد دہ بیان اولنمش دور لیکن اشعری مقلدک ایمانی صحیح دگل دیدی (یگر می بدنجی مسئلہ دلائل نقلیہ نک قطع افادہ ایتہ سندہ اختلاف لاری دور ماتریدی ادلہ نقلیہ ن بعضیدی قطع و جزم افادہ ایدر تفصیلنی فصول بدائیدہ بیان ایتمش دور لیکن اشعری ادلہ نقلیہ ظن افادہ ایدر قطع افادہ ایتمش دیدی تفصیلنی شرح مواقف دہ بیان ایتمش دور (یگر می سیدگزنچی مسئلہ ایمانک مخلوق اولسندہ اختلاف لاری دور) ماتریدی ایمان مخلوق تو گلدور دیدی تفصیلی تعدیل علوم دہ بیان اولنمش دور (لیکن اشعری ایمان مخلوق دور دیدی تفصیلنی شرح مقاصد دہ بیان ایتمش دور) یگر می طوقزنچی مسئلہ ایمان اسلام و حررتندہ اختلاف لاری دور (ماتریدی ایمان اسلام بردور دیدی تفصیلنی تأویلاتدہ بیان ایتمش دور لیکن اشعری ایمان اسلام بر برینہ مغایر دور دیدی شرح

عقائده تفصیلتی بیان ایتمش دور . اوطنچی مسئله ایمانی اعتبارده اختلافلاری دور ماتریدی ایمانی اعتبار حاله دور نناک کم کفری اعتبار حاله دور دیدی تفصیلتی عمده مذکور دور لکن اشغری ایمانده اعتبار اعتبار خاتمه به دور دیدی ایمان ایله - تم اولمادان اولسه حال ایمانده دخی کافر دور دیدی اما ماتریدی خاتمه به نظر ائتمه یوب حالایمان کندیده بولنمین کافر دور دیدی تفصیلتی عمده و شرح قدیمده بیان ایتمش دور (اوطن برنجی مسئله سعادت ایله شقاوتده اختلاف لاری دور) ماتریدی سعید اولان شقی اولور و شقی اولان سعید اولور دیدی تفصیلتی جوهره شرحنده بیان ایتمش دور .

(اوطن ایکنچی مسئله ایمانده استثناده اختلاف لاری دور ماتریدی بن مؤمنم ان شأ الله دیمه کلمگی تجویز ائتمه یوب بو ایمانده شک دور دیدی لکن اشغری تجویز ایدوب خاتمه به ارجاع ایلدی تفصیلتی عمده بیان ایتمش دور) اوطن اوچونچی مسئله پیغمبر آخرته انتقال ایتدکله رنده (نبوتله ری ناک بقاسنده) اختلافلاری دور ماتریدی نبوتله ری باقیدور دیدی لکن اشغری عرض زماننده باقی اولماز دیوب نبوتله ری ناک بقاسی یوقدور لکن حکم بقاده دور دیدی تفصیلتی ابو معین بحر کلامنده بیان ایتمش دور .

(اوطن دورتنچی مسئله ذکورت نبوتده لازم اولنمسنده اختلافلاری دور ماتریدی ذکورت شرط دور لکن اشغری شرط دگلدور نسوانک نبوتی صحیح دور دیدی تفصیلتی اشارت مرآمده بیان ایتمش دور .

(اوطن بیسنچی مسئله بشر ایله ملائکه تفصیلنده اختلافلاری دور ماتریدی عوام بشر عوام ملائکه دن افضل دور دیدی تفصیلتی شرح جوهرده بیان ایتمش دور) اوطن آلطنچی مسئله قدره حقیقیه ده اختلافلاری دور ماتریدی قدره واحده ضدینه متعلق دور دیدی لکن اشغری متعلق دگلدور بلکه ضدینک هر بری ایچون باشقه قدرت واردور دیدی تفصیلتی شرح موافقه و عمده ناک شرحنده بیان ایتمش دور (اوطن یدنچی مسئله تأثیر قدرتده

اختلافلاریدور ماتریدی اصل فعل باری تعالی نك قدرتى ايله دور و فعلنك طاعت یا معصیت اولمسی قدرت عبد ايله دور دیوب عبده تاثیر اثبات ایتدی لکن اشعری افعال عباد آنچق قدرت الله ايله دور دیوب قدرت عبده تاثیر یوقدور دیدی تفصیلی شرح موافقه بیان اولنمشدور (اوطن سیگزنجی مسئله ایقاعده اختلافلاریدور ماتریدی ایقاع حالدر موجودومعدوم دگلدور دیدی لکن اشعری معدوم محضدر دیدی تفصیلنی فصول بدائیبعدہ بیان ایتمش دور. اوطن طوغزنجی مسئله اعمال صالحه ارتداد ايله باطل اولوب بعدالاسلام عودت ایتمسندہ اختلافلاری دور ماتریدی بعدالاسلام مرتدنك اعمال صالحه سی عودت ایتمه ز دیدی لکن اشعری عودت ایدر دیدی تفصیلنی صدر علامه توضیحندہ بیان ایتمشدور. و معلوم اولسونکه امام ماتریدی و امام اشعری هر بری دعوالارینه دلیل کیتوروب و هر برینك دلیل له رینه اولان سوال و جواب: کور اولغان م خذله رده تفصیلا ذکر و بیان اولنمشدور مراد ایلین اخوان اول کتابلاره مراجعت ایلسون بو مقامده مقصود اولان آنچق مسائل معدوده اجمالا بیان اولمغله بومقدار ايله اکتفا اولندی و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه اجمعین و الحمد لله رب العالمین (تمت)

﴿ اسعدك الله تعالى في الدارين ﴾

اللهم اجعل لنا نعمتنا دائما و دوانا قائما و اولادنا عالما و لا تسلط علينا ظالما برحمتك يا ارحم الراحمين

حرره اشقول ملاسى فقير محمد طيب ولد ملا غلمان يا حيين
صح عندالناس انى عاشق غيران لم يعرفوا عشقى امن
روحه روحى روحه و من رأى روحين عاشا فى البدن

هب الدنيا تترك اليس الموت يأتيك
 الم تعلم بان الموت آت و حكم الموت بين الناس جار
 فما تصنع بالدنيا وظل الميل يكتفك
 وثوب العمر في الدنيا معار ولا تفرح بثوب مستعار
 الا يا طالب الدنيا ودع الدنيا لشانك
 ولا تتمتع كتابا يستعار الم تسمع حديثنا عن رسول
 كما اضحكك الدهر كذلك الدهر يبكيك
 فان البخل عند الناس غار جزأ البخل عند الله نار
 جد بلطفك يا آلهي من له زاد قليل
 مفلس بالصدق يدعو عند بابك يا جليل
 ذنبه ذنب عظيم فاغفر الذنب العظيم
 انه شخص غريب مذنب عبد ذليل
 آيتي قرآنني بلگل ای غلام
 آ لطي مگده آ لطي يوزده آ لطمش آ لطي دور تمام
 بر مکن بلگل بوپروق بر مگنی طيدماق ايرور
 بر مگنی مژده اوچون بر مگنی در قورقوی عام
 بر مگنی اينمش ايرور کم زمانه قصه سی
 بر مگنی کلمش ايرور امثال و اعتبار تمام
 بش يوز کلمش ايرور حل حرامی بلدرور
 بر يوزی تعیین اولمش در دعا و تسبیح شام
 آ لطمش آ لطي سی دحي منسوخ دور حکمی بلک
 باری بتدی یادگا آ لذل مونی سن قاله خام

✦ امتحان الازکیا ✦

یا خالی انا عمک یدعوک ابی وهو جدک فافهم رأیت امرأة مع عشرة رجال
فسئلت ما هذه فقلت او احد زوجی والحمة عبدی والاربعة اخوتی وکلهم من
بطن واحد فافهم .

✦ وصیت نامه ✦

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسوله محمد وآله واصحابه اجمعین مثلاً
۱۸۹۵ نجی سنه ده ۱۲ نجی آغوست ده بن بنده فقیر فلان بن فلان در
حال بودنم صحیح الاقرار و نافذالتصرف اشهد ان لا اله الا الله كوا هلق
بیره من من حقیقتده اش بودر هیچ معبود بر حق یوقدور هم ممکن د کمل
دور مگر بر الله دور واشهد ان محمدا عبده ورسوله دخی کوا هلق بیره من
من حقیقتده محمد الله نك قلی دور تو عری یولنی کور ستر کا بیرا گهن ایلچی
دور وان الساعة آتیه لا ریب فیها دخی قیامت كونی كیلا چك دور
شك یوقدور وصیت قیلامن فلان بن فلان بالاریمه و اهلیه لاریمه و طوعان
لاریمه و غیرى قرداشلاریمه و بنم سوزمی قبول ایدنله ره شول زهرسه لار
برله ن کم وصیت قیلدی اول نهرسه برله ن ابراهیم علیه السلام و یعقوب
علیه السلام نه یتکه ن لاری خالده یا بنی ان الله اصطفی لکم الدین فلا
تموتن الا وانتم مسلمون یعنی ای بنم او غلان لارم حقیقتده الله تعالی بر دی
سزلاره دین صفوسن اول اسلام دینی دور بس سز نك اولوو کز اولماسون
مگر اولسون اسلام اوزره ثابت بولغان کز خالده و دخی وصیت قیلامن من
بارجا گز الله تعالی نك عذابندان صاقلانه سز کامل صاقلانماق ایله ن الله

تعالیٰ نك امرینه مطیع و منقاد اولاسز یاشرون ده و اشکاره ده و سوز گز ده و فعلگزده خدای تبارك و تعالیٰ منع قیلغان اش لارندن منع له نه سزودخی وصیت قیلامن من بنم ثلث اموال مترو که مدن اول بوفق سنت تکفین و تجهیز ایده سز بعد شرایط شرعی ایله ذمده لازم اولغان دینم اولسه قضا قیلاسز وود و دائع و امانت قیلاسز دفن وقتنده حاضر اولان کسنه لار که فلان مقدار صرف ایده سز هر کم نه قدر ایتمه کنگزکا وصیم رأینه تفویض قیلدوم و موندین صوئک مناسک حنی عالم تقوا کمسینه فلان مقدار بیروب منم اوچون حج قیلدرارسز وهم صومم فدیہ سی اوچون فلان مقدار بیروب و صلواتم فدیہ سی اوچون فلان مقدارنی بیروب حین بلوغم رن مدة عمر منی حساب قیلوب دور ایلان اکمال ایته سز فدیہ لهر منی مصرف زکوة اولان کمسینه لار که ویره سز وهم زکوة اوچون فلان مقدارنی مصرف زکوة اولان کمسینه لار که ویره سز وهم فدیہ یمین اوچون ده مسکین که نصف صاعدن بعدای یاکه قیمتنی ویره سز مجموع ثلث اموال مترو کم اوشبو وصیت لارنی تنفیذ قیلورغه فلان بن فلانی وصی قیلدوم (وبالله التوفیق و علیه التکوان لیکن هذا اخر الکلام الحمد لله سبحانه علی جمیع نعمائه والصلوة والسلام علی افضل انبیائه وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین والملائکة المقربین و علی الصدیقین والشهداء والصالحین واجعلنی من عبادک الصالحین الذین لا خوف علیهم ولا هم یخزنون مذکور فلان اوشبو وصیت نامه نی بزنتک آلدمزده اوقوب گواه قیادی من فلان فلان اوغلی گواه اولوب قولوم قویدوم یاکه طمعام صالدم ۲ نجی یه نه فلان بن فلان قولوم قویدم یاکه طمعام صالدم .

۱۸۹۵ نجی سنه ده مثلا ۱۲ نجی آغوست ده من فلان غوبرنسانسک فلان اویازنک فلان ولصنتک فلان اوغلی در حال بودنم صحیح الاقرار و نافذ التصرف کند اختیاروم ایله اوزم نك قرنداشم فلان بن فلان نك آلاچاغی دان باشقه بولغان

جميع تركه سندهن اوزيمه تيوشلى بولغان جميع حقيمدهن فلان و فلان نهرسه برابرينه هر قايسى مشار اليه فلان بن فلان ياكه و فلانسه صلح و تخارج قىلدوم و بدل صلحنى تمام مجلس صلحده قبض قىلدوم راست اغينه بن مذکور فلان بن فلان قولوم قويدوم مذکور فلان بن فلان مذکور صلحنى مجلس صلحده قبول قىلوب بدل صلحنى تمام قىلدورغانم نك راست اغينه بن فلان فلان اوغلى قولوم قويدوم ياكه طمعام صالدم شاهدلار حضورنده شاهدلارنك اوبكسى مثلا عين الدين عباس اوغلى ايكنچى سى صفى الله مصطفى اوغلى .

❖ خلع نامه ❖

بو خلعى خطى بتولدى ايمين و معتمد مسلمانلار حضورنده مشتمل بو معنائى بيان اوزرينه ۱۸۹۵ نچى سنهده آغوستنك ياكه ربيع الاولنك ۱۲ نچى كوندده قازان غوبرناسى ممدوش اويازى صاطش و لى فلان اولنك فلان بن فلان خاتونم فلان فلان قزىنى خلع قىلدوم يوز صوم كمش آقچه برابرينه عدة نفقهسى كسوه و سكه نام غيرى نكاح حقنده بولغان حقوقلارنى ابرا قىلماق شرطى ايله ن هم مذکور يوز صوم آقچه حاضر قىلوب تلمدين اقرار ايدوب اوشبو حطنى يازدروب كندوالم و رضالغم ايله ن قولوم قويدوم شاهدلار حضورنده بن فلانسه فلان قزى زوجم فلان فلان اوغلى يوز صوم آقچهنى بدل خلع برابرينه بيروب عدة نفقه سینه هم كسوا و سبكنى غيرى حق لارغه صوراماسقه بولوب رضالغم ايله ن هيچده رنج مينچه خلوع حطينه كندوالم ايله ن قولوم قويدوم ياكه طمعام صالدم بن او كازنى ملا فلان اولينك فلان فلان اوغلى خلوع بيتنى يازدوم طرفين رضا اولوب آلارنك اوتنوى بوينچا شاهدلار حضورنده .

۱۸۹۶ نچى سنهده فلان چيسلاده فلان اويازنك فلان اولنك فلان بن

فلان فلان اوغلی بر باین طلاق قیدوم اوزمنک نکاحمدہ بولغان حاتونم
 فلانہ بنت فلان آرامزده محبت بولماغان سببلی بارچا مال و اسباب ایلمن
 کون الکاری اوشبو کونندن عدة صاقلاب تله گن یرنده نکاحلا
 نورغه اختیار بولسون دیب اوزتم ایلمن حط بیروب وهم اینانماق اوچون
 قولوم برلن طمعام صالدوم (امام اعظم مذهبی برلن کون حسابی
 اوچ یوز آلطمشغه قویوب فدیہ ویرمکده بر یلغه یش نمازی ودخی وتری
 و روزه سی ایله هر نمازغه و بز کون روزهغه یگرمی بر صوم طوقسان
 تین دور اما یارتی یلغه اون صوم طوقسان یش تین دور بغدادی نیک پوطن
 اون تین گه قویوب اما بعد قیمتتی زمانه سینہ کوره قویلور فافهم •

❖ سلاسل مشایخ یانی ❖

نبینا محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم... ابو بکر الصدیق رضی الله
 تعالی عنه... سلمان فارسی رضی الله تعالی عنه... قاسم ابن محمد رضی الله
 تعالی عنه... امام جعفر الصادق رضی الله تعالی عنه... سلطان بایزید بسطامی
 رحمة الله علیه... ابو الحسن الخرقانی رحمة الله علیه... ابو علی فارمدی رحمة الله
 علیه... ابو یوسف همدانی رحمة الله علیه... عبدالحق نغدوانی رحمة الله علیه...
 خواجه عارف دیوکاری رحمة الله علیه... محمود انجیر فغنوی رحمة الله علیه...
 شیخ علی رامیتنی رحمة الله علیه... بابا ساماسی رحمة الله علیه... سید میر کلال
 رحمة الله علیه... خواجه بهالدین والحق رحمة الله علیه... خواجه یعقوب جزخی
 رحمة الله علیه... خواجه احرار رحمة الله علیه... خواجه زاهد رحمة الله علیه...
 خواجه درویش محمد رحمة الله علیه... خواجه امکینه کئی رحمة الله علیه...
 خواجه باقی بالله رحمة الله علیه... خواجه امام ربانی احمد الفاروق السرهندی...
 خواجه محمد سعید رحمة الله علیه... خواجه میان عبدالاحر رحمة الله علیه...
 خواجه مولانا عابد رحمة الله علیه... خواجه موسی خازن رحمة الله علیه...

خواجه محمد صدیقی رحمة الله عليه... خليفه حسين رحمة الله عليه . خواجه
 توره خان رحمة الله عليه... خواجه سراج الدين بلغاری رحمة الله عليه ...
 خواجه قاسم خان رحمة الله عليه... شاه محمد معصوم غروة الوثقی رحمة الله
 عليه... خواجه احمد مکی رحمة الله عليه... خواجه حبيب الله بناری رحمة الله
 عليه... خواجه خداقلي رحمة الله عليه... خواجه ادريس محمد رحمة الله عليه...
 خواجه نیاز قلی تورکمانی رحمة الله عليه... خواجه عبدالحق قورساوی
 رحمة الله عليه... خواجه حسن ابن حميد قورساوی رحمة الله عليه... عطا الله
 بن محمد القورساوی.. خواجه محمد نقشبنده حجة الله رحمة الله عليه ..
 خواجه عبيدالله مروج الشریعت رحمة الله عليه.. خواجه محمد پارسا رحمة
 الله عليه.. خواجه محمد رسا رحمة الله عليه.. خواجه فضل احمد معصومی
 رحمة الله عليه.. خواجه غلام قادر معصومی رحمة الله عليه.. خواجه علی
 محمد توتناری رحمة الله عليه.. خواجه شمس الدين محمد توتناری رحمة الله
 عليه.. خواجه سيف الدين محسن رحمة الله عليه.. خواجه سيد نور محمد
 بدوانی رحمة الله عليه.. خواجه محمد سعيد خازن الرحمت رحمة الله عليه..
 خواجه عبدالاحد دلبل الرحمن رحمة الله عليه.. خواجه محمد عابد رحمة
 الله عليه.. خواجه شمس الدين حبيب الله رحمة الله عليه.. خواجه عبدالله
 الدهلوی رحمة الله عليه.. خواجه ضیا الدين خالد البغداوی رحمة الله عليه..
 خواجه احمد بن سليمان طرابلسی رحمة الله عليه . خواجه ضیا الدين بن
 استنابولی رحمة الله عليه.. خواجه زين الله افندی ترويسکی . خواجه محمدود
 الفعال رحمة الله عليه.. خواجه محمد ذاکر چيسطای رحمة الله عليه .
 خواجه میان صبغة الله جی رحمة الله عليه . خواجه صنعة الله جی کابولی
 رحمة الله عليه.. خواجه حسن عطا جی کابولی رحمة الله عليه .. خواجه

فیض خان کابولی رحمة الله علیه... خواجه عارف بالله رحمة الله علیه... خواجه شهاب الدین اسنی رحمة الله علیه... خواجه عبیدالله سردوی رحمة الله علیه... خواجه ولی محمد قارعالی رحمة الله علیه... خواجه حمید حضرت یورتشی رحمة الله علیه... خواجه احمدی قازانی رحمة الله علیه... خواجه محمد علی ایشان قازانی رحمة الله علیه... خواجه عبیدالله کزلای رحمة الله علیه... خواجه نعمة الله المتی بلغاری رحمة الله علیه... خواجه عبد الجبار الپاراوی رحمة الله علیه... خواجه مخدوم محمد کینزلاوی رحمة الله علیه... خواجه ملاخیرالله المتی بلغاری رحمة الله علیه...

✽ مرثیہ درحق قطب المدرسین داملا اسماعیل انمشقاری ✽

بار ایردی بودی ارده بر مدقق	مدرس لار رئیس اومحقوق
حقایق با یدہ علامه ایردی	دقایق کانیدہ فهامه ایردی
کمالات معدنی ازپای تافرق	کیتوب آوازہ سی تاغریبله شرق
سمی ایردی ذبیح ابن خلیل گہ	کلامی زمزم ایردی هر علیل گہ
جهان آنک تلامیذیلہ طولدی	بنم هم مولوی استاذم ایردی
تمام اخلاق اعلی ایردی موجود	رضاً الله ایردی مطلوب مقصود
جواهر معدنی دی صاحب کنج	دراست یولیدہ اول چکتی کوب ونج
حقایقی تموجله چون اببحار	تعارض اتماز ایدی سیل انہار
جهان اچره اولوب علمی آنک فاش	اگرچه قیلدی انکار بعض خفاش
سک اورمکدان زیان یوق کاروانہ	اول ایردی صاحب همت یکانہ
آنک عقلندہ قاصر مونچه دانه	آنک فهمندہ عاجز ابن سینا

نیچه شتی فنوندن ایردی محظوظ   نیچه دقت آنک صدرنده محظوظ
 تکاسل ایتمادی درس دوامه   تفاخر قیلمادی خاص عوامه
 آنک لطفی اولوب چوق لارنی شامل   که آخر بوفنادین اولدی عاطل
 آنک نعتنده تابمادی وصف فاضل   تحیر عجزم اولسون مدح کامل
 نبی لار وارثی اولان شریف ذات   سلیم الصدر حاصل عین مرآت
 خطاب ارجی حق دن ایشندی   و فاسز بو فنادن رحلت ایتدی
 بویون صوندم دیدی سماوطاعه   تجهیز ایلا یوبن کیدی جامه
 اوقوب انا الیه راجعون نی   تخسر طوتدی قلب سامعون نی
 چکوب ماتم قمواعلی وادنی   وفاتندن دیدیلار رب مولی
 قیلورمن جان دلدن بن دعالار   خدایم قیلسون آگا چوق عطالار
 مزارون ایلا یوب نور ایله موفور   آلهی ایله استاذمنی مسرور
 نهایت یوق سنک فضلگه ای حق   حساب سز لطفگا قیل آنی ملحق
 اهل بیت اولادنی قیلوب شاد   رضا جایینه ایتکل روحنی عاد
 مبارک مرقدی من غیر مفعج   جنانک روضه سنده اوله مفعج
 مقامی اولمیه معدوم محروم   مدرس نائب اولغای ابنی محذوم
 فنا قالمای مدارس لار بناسی   تماما سونمیه قشقار ضیاسی
 آگا تعلیم اوچون دیرجدجهدی   ظهور ایدنچه حتی شیخ مهدی
 تتبع ایلام نوعی تواریخ   لیستخلفنهم بوگا دوشتی تاریخ
 ۱۳۰۵ نجی من الهجریه النبویه.

خدانک رحمتی کوبدور جمیع اهل اسلامنه
 لازم ایزور مشغول بولماق دعا ایله اهل اسلامغه

فرقت حسرة يورتى دۇنيا سرورينه . حزن غالب
 و فاسى يوق جفاسى چوق بلدك تيوش عقلاعه
 زنده لكده عمل قيلماق سعادت نك علامتى
 مستحقدر عامل بنده خدانك هم ديداريغه
 عمل لارنك افضلى هم تعليم ايرور بلاشبده
 مذكر ايرور بوسوز اصلى قره سونلار كتاب لارغه
 ومن يؤتى الحكمة فقد اوتى خير اكثيرا الله قولى
 بو آيت نك بشارتى خاص ايرور هم علماغه
 موت العالم موت العالم صادر بولغان نصيحتان
 موت العالم نلمه بولماق مخفى ايمس خاص عامغه
 واحسرتار حلت قىلدى بو دنيا دىن نور معدنى
 و اعل بولدى مغفور بولوب دارالغفر ان مقامغه
 فريد عصر اولوب مرحوم نظيرى يوق ايدى اصلا
 عزيز عمرون اوتكاردى اول تعليم بلان يارانلارغه
 مشهور بولدى علمى آنك مشارق مغاربده
 منور قىلدى عالمى نشر ايلان اطرافلارغه
 جهل ظلماتيدن كوب لار نجات تابوب اطرافلارده
 امر بولدى جنايدن تعليم برلهن بارچالارغه
 ستون شرع ايدى مرحوم مقوى دين ربانى
 بولوب اوتدى بو دنيا دىن رفيقدر حور غلمانغه
 نيچه يل لار بخاراده تحصيل قىلوب ذات شريف
 قوافل علومنى هم جاب قىلدى كه بلساغارغه
 بخارادىن قايناردىلار تعظيم برلهن تبركىنى
 تعليم ايلهن قشقارده اول مرجع بولدى خواصلارغه

مبارک اسمی اسماعیل سمی جد رسولدو
 اتکاسی هم موسی بولوب مرجع بولدی اغنیاه
 ارض سما تتراشدیلار فرشته لار یغلاشدیلار
 قیامت صغری بولدی یوزدهن زیاد طالبلارغه
 روحی پاک مقام طوتدی قندیل اچره عرش اعلاده
 مرحبا دیب سلام یوردی حور غلمان هم روحیغه
 ککوک قاپوسی مفتوح بواوب فرشته لار نازل بولوب
 تعزیلهب حاضر بولوب جیوادیلار نمازینه
 نمازنی اوقوب آنلار جماعت لار برلهن برکه
 حسرتلارنوب آه فغان قیلشدیلار فراقیغه
 الله احد امر قیلغان عزرائل گه بارغل دیوب
 مشتقاقدرم ککورستم که دیدارمنی اول عالمغه
 ککر گل جنت اچره دخی آغل جنت تفاحیدن
 قویغل آنی مشامیغه واصل بولسون رحمة برله جنتده گی مقامیغه
 زینتلا گز جنت لارنی حور غلمان حاضر بولسون
 جنت نعمت لارون حاضر ایله سونلار مهمانومغه
 جنت شراب لارون دخی مهیا ایله گز آکا
 سقا هم ربهم برله شرابا طهورا هم میسر در عالم لارغه
 ذات شریف وفات بولغان دیگهن خبرون ایشت کچدین
 نیچه امام حیران بواوب کیلمادم مین اوز عقلمه
 فکر قیدوم تبرو که بر مرثبه تحریر قیلماق
 ولیک فهمم قاصر بولدی اوصافی احاطهغه
 ککوب وقت لار اوتکاندین سوک واقعه ده ظاهر بولدی
 علم نوری ایله ملفوف درس ایته یاران لارغه

كتاب لارده واقع بولغان كما تموتون تخضرون ديو
 بو سوز اصلى صادق بولغان تبر كنك جناينه
 ديدى روحى عايين دن سلام نه يتكل ياران لارغه
 بيان قيلغل مقامنى مرثيه مده مخلص لارغه
 فرشته لار نازل بولوب بشارتله كوته رديلار
 تيبكر ديلار روحمنى هم دارالسلام مقامينه
 الهى سن نصيب ايله شفاعتون من فقير گه
 و اصل قيلغل رحمتوكله جنتده هم ديدارينه
 طلب قيلدوم هجرى برلهن فوتى نك هم تاريخنى
 معلوم بولدى غر فده بل نى بشاره مخلص لارغه
 غر فده بل الفاظيدن طرح قيلساك اون بر عدد
 هو يدا در بلار يده اخراج قيلغان زكى لارغه
 رومى ايله ن تاريخنى طب قيلساك اخراج ايله
 غرف جنت اعلى مقام ميسردو داملاغه
 بو الفاظدن قرق سيگز عد دلارن طرح قيلوب
 قالغاننى حساب قيلساك ظاهر بولور عقلاغه
 بارچا نعتن تحرير قيلماق ممكن ايمس فهمم قاصر
 معذور بلك معترفمن ادرا كنك قصورينه
 عالم لارغه شهيدلر گه مرثيه لار مسطور ايرور
 قراسونلار كتاب لارغه، معلوم ايرور فضلاغه
 تاريخاتنى بعد الموت احيا ديمك مشهور سوزدور
 بو سوز لارده شبيهه يوقدر اسرارونى واقف لارغه

✧ فهرست خلاصة المسائل و مهمة الدلائل ✧

- كلمة طيبه معناسى (٧) فى اختلاف الامة على ثلثة و سبعين فرقه (١٢)
 كنتم خير امتى تفصيل (١٣) ايمان اجمالى هم ايمانك معناسى (١٧)
 آدم نه شيد ز ايله مؤمن اولور (١٨) ايمان بندهده او چ تورلى دور (١٨)
 ايمان تفصيلنى بيان (١٩) ايمان برله اسلام بردور (٢٥) اسلامك بناسى
 بيش دور (٢٥) ايمان سز اولمه كنك سيباهرى (٢٥) دعأ عهدنامه (٢٦)
 مسبعات عشرهنى بيان (٢٧) بقأ ايمان دعاسى حاشيهده (٢٨) توبه دعاسى
 (٣٠) قرق فرض (٣١) ايللى دورت فرض (٣٢) اعتقادده مذهبنى بلمهك
 (٤١) اهل سنت والجماعتك فرق ضالدهدن آبرلماغى (٤٢) عملده مذهب
 دور تدور (٤٣) شريعت حكم لهرى بيش دور وجوب ندب حرمت كراهيت
 اباحت (٤٣) فى بيان الطهارت (٤٨) طهارتنى بوزا طورغان شيله ر (٥١)
 فى بيان النجاست (٥٤) تيممنى تفصيلا ذكر (٥٦) جيتكك مسح
 قيلونى بيان (٥٧) نمازك واجبلارى اون ايكي دور (٥٨) نمازك سنتلر
 نى بيان (٥٩) نمازك مستحبلىرى (٦٠) نمازنى بوزا طورغان شيله ر (٦٠)
 نمازك مكروه لارى (٦٤) امتحان رتبه سينه تعيين قيلدش جواب و سؤال
 لار (٦٥) سجده سهو بيانى (٧٩) صلوة السفر (٨٢) صلوة السيفينه (٨٣)
 صلوة المريض (٨٤) صلوة المغمى عليه (٨٤) صلوة الخوف (٨٥) صلوة
 المسايينه (٨٥) صلوة التحرى والمحبوس والمقيم والعارى والامى (٨٥)
 صلوة الاستسقاء والكسوف والتهجد (٨٧) صلوة او ايين والحاجت والقنوم
 و شكر الوضؤ (٩٢) خاتون لار نمازى (٩٤) فيمن يجوز امامته ومن لا
 تجوز (٩٥) نماز او قونك طريقى (٩٧) تفسير سورة فاتحه وغيرى سورة
 لار (٩٨) هر نماز لارنى تفصيل ايلهن بيان (١٠١) جمع نمازىك خطبه سى
 (١٠٩) ايكى عيد نازى هم خطبه لارى (١٠٩) وعظ فى عيد فطر (١١٣)
 عيد اضحى نمازى هم خطبه سى (١٢٢) وعظ فى عيد الاضحى (١٢٥) هر
 آيد اولان تبرك بيرام لار (١٣١) فى شهر صفر الخير (١٣٢) ربيع الاول

(١٣٣) ربيع الآخر (١٣٦) جمادى الأولى (١٣٧) جمادى الآخر (١٣٧)
رجب (١٣٧) فضل شعبان و صلوة التسييح (١٤١) دعاً البرأة (١٤٤)
في شهر رمضان (١٤٥) قدر كيجهسى (١٤٧) شوال (١٤٨) ذوالقعدة
و ذوالحجة (١٤٩) جنازه نمازى هم وصيت لهر هم ميت لهرنى يوماق بيانى
«١٥٤» كتاب الصوم «١٦٠» كفارة الصيام «١٦١» في بيان صدقة
الفطر «١٦٦» في بيان الزكوة «١٦٨» في مصارف الزكوة «١٧٠»
طاب مغفرت «١٧٢» رسالة دود في الاثمار «١٧٣» في بيان الحج «١٧٥»
كتاب النكاح «١٧٧» خطبة نكاح «١٧٩» باب المهر «١٨٢» في بيان
الطلاق «١٨٣» كتاب العتاق «١٨٤» كتاب المكاتب «١٨٥» كتاب
الايمان «١٨٧» في بيان اليبع «٢٠٠» كتاب الشفعت «٢٠٤» كتاب
القسمت «٢٠٩» بال قورتى «٢١٢» في بيان الهبة «٢١٢» كتاب الاجارة
«٢١٣» كتاب العارية «٢٢٢» كتاب الوديعة «٢٢٥» كتاب
الغصب «٢٢٧» عقائد الاسلام حضرت عثمانى طعن ايتاكن كيدسه لهر
نى هجو «٢٣٢» ولادة فخر عالم عليه السلام «٢٣٦» في خواص يس «٢٣٧»
«٢٣٨» رسول الله نك آزاد اولمش قول لارى «٢٤٤» ازواج نبى عليه السلام
واولاده «٢٤٥» كبره كلى سوزله رنى دليل لارى ايلان بيان «٢٤٦» في
القلبات «٣١٦» تعريف الواجب «٣٢٥» علم ايكى تورلى «٣٢٩» مكلف
نك فعلنى تقسيم «٣٣٤» ماتريدى ايلهن اشعرى آراسنده اولان اختلافنى
بيان «٣٣٧» وصيت نامه «٣٤٦» خلع نامه «٣٤٨» سلاسل مشائبخ «٣٤٩»
مرثيه داملا اسمعيل قشقارى غه «٣٥١»

昭和十三年二月二十五日印刷

昭和十三年三月一日發行

ホラサトル・ムサイル (回教ノ教科書)

不許複製 (定價壹圓)

發行兼印刷者

東京市澁谷區代々木富ヶ谷町一四六一番地

東京回教印刷所

右代表者

クルバンガリ

編輯者

東京市澁谷區代々木富ヶ谷町一四六一番地

東京回教學校

右代表者

クルバンガリ